

LATVIJAS REPUBLIKAS FINANŠU MINISTRIJA

*GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS
2003*

RĪGA

SATURS

PRIEKŠVārds	3
MINISTRIJAS JURIDISKAIS STATUSS, STRUKTŪRA, FUNKCIJAS UN BŪTISKĀKĀS PĀRMAIŅAS	4
MINISTRIJAS GALVENIE UZDEVUMI	8
MINISTRIJAS DARBĪBAS REZULTĀTI – PROGRAMMU REZULTATĪVO RĀDĪTĀJU IZPILDE	13
MINISTRIJAS PADOTĪBĀ ESOŠĀS IESTĀDES UN KAPITĀLSABIEDRĪBAS, KURĀS FINANŠU MINISTERIJA IR VALSTS KAPITĀLA DAĻU TURĒTĀJA	50
FINANSĒJUMS UN IZLIETOJUMS	60
PERSONĀLA IZGLĪTOŠANA UN KVALIFIKĀCIJAS PAAUGSTINĀŠANA	64
INFORMĀCIJA PAR VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMU	67

PRIEKŠVĀRDS

Publiskajā pārskatā Finanšu ministrija vēlas jūs informēt par ministrijas darbības uzdevumiem, svarīgākajiem 2003.gada pasākumiem un paveiktajiem darbiem.

Latvijā pērn turpinājās strauja ekonomiskā izaugsme, un vienlaikus tas bija arī smaga darba gads, kas aizvedis mūs pie pilntiesīgas dalības Eiropas Savienībā un NATO un pie pastāvīga tautsaimniecības attīstības un labklājības pieauguma.

Iekšzemes kopprodukta pieaugums 2003.gadā bija 7,5%, un viens no priekšnosacījumiem šai straujai izaugsmei ir arī valdības un Finanšu ministrijas īstenotā stingrā fiskālā politika.

2003.gadā tika izstrādāti divi valsts budžeti, kā arī veikti divi grozījumi valsts budžetā 2003.gadam. Savukārt nodokļu samazināšana deva grūtu uzdevumu Finanšu ministrijas padotībā esošajam Valsts ieņēmumu dienestam – nodrošināt budžeta ieņēmumu pieaugumu pie samazinātām nodokļu likmēm. VID 2003.gadā ar šo pienākumu tika galā ļoti atzīstami, un kopumā budžeta deficīts bija pat mazāks nekā plānots likumā – tikai 1,7% no IKP.

Taču lielākais izaicinājums 2003.gadā Finanšu ministrijas darbā bija gatavošanās Latvijai kļūt par pilntiesīgu ES dalībvalsti no 2004.gada 1.maija – šim mērķim tika veltīta liela daļa ministrijas darbinieku laika un zināšanu. Ar ES prasībām tika saskaņoti Latvijas normatīvie akti budžeta, nodokļu, muitas, grāmatvedības un citās jomās, aizstāvētas Latvijas intereses ES institūcijās un lēmumu pieņemšanas procedūrās, kā arī sākta radīt pilnīgi jauna sistēma ES struktūrfondu līdzekļu apgūšanai.

Struktūrfondu līdzekļu apguves sistēmā, līdzīgi kā ES pirmsstrukturālo fondu PHARE, SAPARD un ISPA līdzekļu izmantošanā, Finanšu ministrija ir vadošā iestāde, kas atbildīga par veiksmīgu sistēmas kopējo darbību. Lai izveidotu stabilu, darboties spējīgu sistēmu, kas veicina struktūrfondu līdzekļu efektīvu izmantošanu Latvijas tautsaimniecības izaugsmei, Finanšu ministrija partnerībā ar citām institūcijām ir izstrādājusi nozīmīgākos struktūrfondu izmantošanai nepieciešamos dokumentus un institucionālo sistēmu, lai reāla naudas apguve sāktos jau 2004.gadā.

Gada laikā saistībā ar funkciju pārdali Finanšu ministrijā ir notikušas strukturālās pārmaiņas – reģionālās attīstības jautājumi un institūcijas, kas ar tiem nodarbojās, nodotas Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijai. Savukārt Finanšu ministrijā izveidots ES fondu departaments un Finanšu kontroles departaments, kas tieši saistīti ar ES jautājumu risināšanu.

Finanšu ministrija turpinās aktīvi strādāt gan Latvijas iekšējo finanšu jautājumu risināšanai un attīstībai, gan arī mūsu valsts interešu pārstāvēbai visas ES mērogā – mūsu mērķis ir attīsta un spēcīga labklājības valsts Latvija.

Valsts sekretāre
Valentīna Andrējeva

MINISTRIJAS JURIDISKAIS STATUSS, STRUKTŪRA, FUNKCIJAS UN BŪTISKĀKĀS PĀRMAIŅAS

2003.gadā Finanšu ministrijas (FM) darbību reglamentēja Valsts pārvaldes iekārtas likums un Ministru kabineta (MK) 2003.gada 29.aprīļa noteikumi Nr.239 "Finanšu ministrijas nolikums". Atbilstoši Finanšu ministrijas nolikumam ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde finanšu nozarē, kas ietver valsts un pašvaldību budžeta, īstermiņa un ilgtermiņa finanšu politikas, grāmatvedības politikas, nodokļu politikas, muitas darbības politikas, valsts sektora darba samaksas politikas un ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļu koordinācijas un izmantošanas politikas apakšnozares.

2003.gadā Finanšu ministrijas padotībā esošo iestāžu sastāvā ir notikušas šādas pārmaiņas

Pamatojoties uz Ministru kabineta 2003.gada 28.janvāra rīkojumu Nr.51 "Par Reģionālās politikas un plānošanas pārvaldes reorganizāciju un Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas izveidošanu", reorganizēta Finanšu ministrijas pakļautībā esošā Reģionālās politikas un plānošanas pārvalde.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2003.gada 31.janvāra rīkojumu Nr.54 "Par Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas un Finanšu ministrijas funkciju pārdali un nodošanu Ekonomikas ministrijai un Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijai" Finanšu ministrijas pakļautībā esošā Tehniskā vienība nodota Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministra padotībā.

Pamatojoties uz Ministru kabineta 2003.gada 31.janvāra rīkojumu Nr.58 "Grozījumi Ministru kabineta 2002.gada 24.oktobra rīkojumā Nr.597 "Par Valsts reģionālās attīstības aģentūras izveidošanu"", BO VSIA "Reģionu attīstība" nodota Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas padotībā.

2003.gadā Finanšu ministrijas centrālajā aparātā ir notikušas šādas strukturālās pārmaiņas

Darbam ar Eiropas Kopienas (EK) pašu resursu sistēmu no 2003.gada 1.aprīļa (FM 2003.gada 1.aprīļa rīkojums Nr.48-p) ir izveidota Tautsaimniecības analīzes un fiskālās politikas departamenta Eiropas Kopienas pašu resursu sistēmas koordinācijas nodaļa, kas nodrošina darbības un uzdevumu izpildes koordināciju šajā jomā.

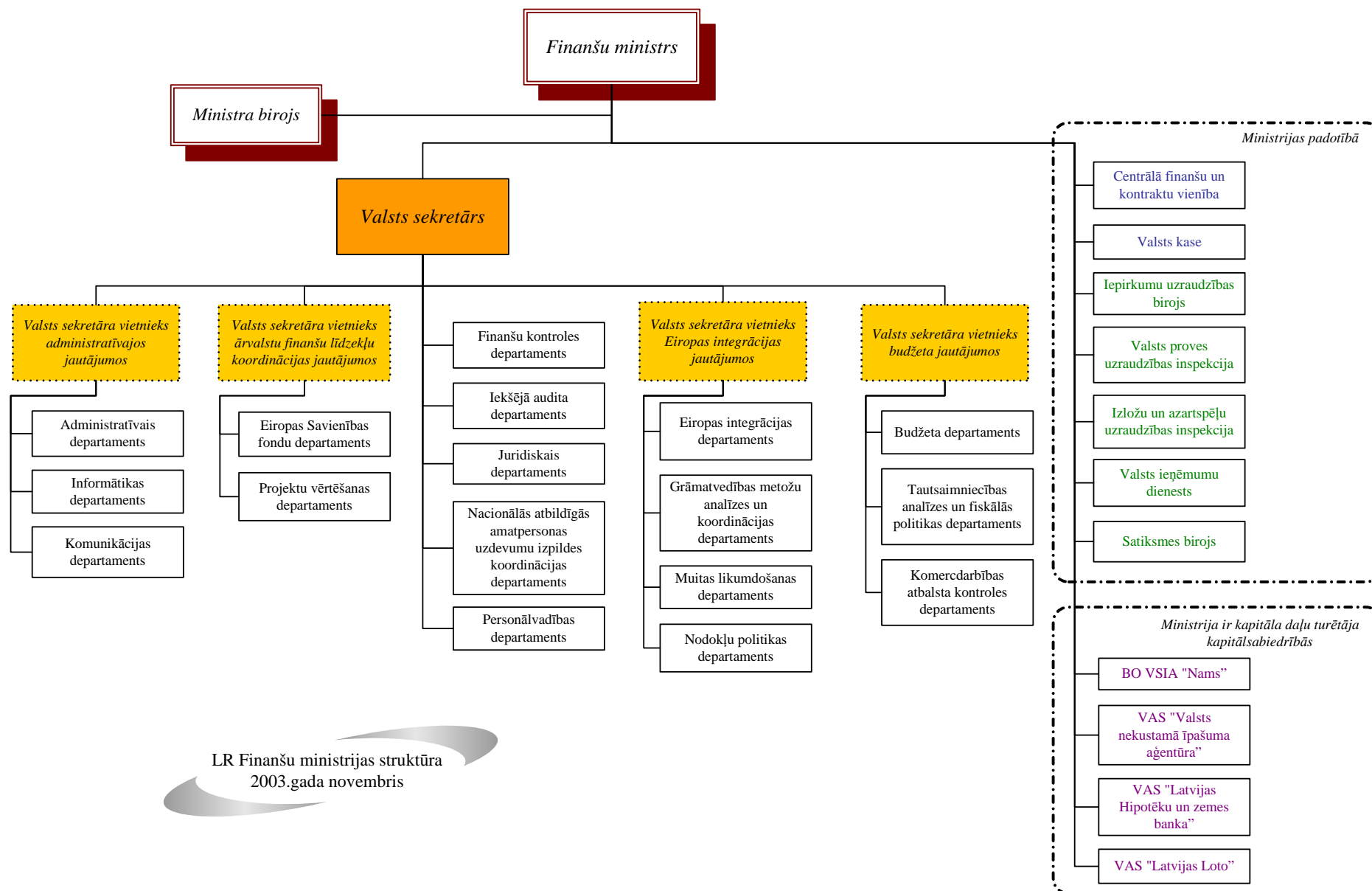
Saskaņā ar Eiropas Komisijas ierosinātajiem grozījumiem ISPA finanšu memorandā noteikts, ka ir jābūt neatkarīgai struktūrvienībai, kas pārbauda ISPA projektu noslēguma izdevumu deklarācijas. Tāpēc 2003.gada 2.jūnijā (FM 2003.gada 26.maija rīkojums Nr.75-p) ir izveidots Finanšu kontroles departaments.

No 2003.gada 2.jūnija (FM 2003.gada 2.jūnija rīkojums Nr.79-p), pārveidojot patstāvīgās nodaļas par departamentiem, ir izveidoti Personālvadības departaments, Grāmatvedības metožu analīzes un koordinācijas departaments, Nacionālās atbildīgās amatpersonas uzdevumu izpildes koordinācijas departaments un Komerccarbības atbalsta kontroles departaments.

Ar 2003.gada 2.jūniju (FM 2003.gada 2.jūnija rīkojums Nr.79-p) darbības efektivitātes un izmaksu optimizācijas nolūkā reorganizēti Starptautiskās palīdzības koordinācijas departaments un Strukturālo instrumentu departaments, izveidojot Eiropas Savienības fondu departamentu, kas pilda Eiropas Savienības (ES) struktūrfondu Vadošās iestādes funkcijas.

No 2003.gada 15.oktobra (FM 2003.gada 15.oktobra rīkojums Nr.177-p) reorganizēta Sabiedrisko attiecību nodaļa un izveidots Komunikācijas departaments.

Tā kā tika likvidēts Eiropas integrācijas birojs, Finanšu ministrija 2003.gada 1.decembrī pārņēma atsevišķas funkcijas, izveidojot Eiropas integrācijas departamentā Sadarbības projektu nodaļu.

FINANŠU MINISTRIJAS FUNKCIJAS

Ministrijas funkcijas:

- izstrādāt finanšu politiku;
- organizēt un koordinēt finanšu politikas īstenošanu;
- veikt citas ārējos normatīvajos aktos noteiktās funkcijas.

Lai nodrošinātu funkciju izpildi, ministrija:

- izstrādā un īsteno politiku budžeta un finanšu vadības, muitas, nodokļu un nodevu sistēmas, valsts un pašvaldību iepirkumu, komercdarbības atbalsta kontroles, iekšējā audita, valsts sektorā strādājošo darba samaksas un grāmatvedības jomās;
- nodrošina vienotu principu ievērošanu budžeta vadībā, izstrādājot un ieviešot vienotu valsts un pašvaldību budžeta sastādīšanas un izpildes metodoloģiju;
- sniedz tiešās pārvaldes iestādēm un atvasinātajām publiskajām personām metodisku palīdzību ar budžeta izstrādāšanu un izpildi saistītajos jautājumos;
- plānojot valsts budžetu, sagatavo valsts budžeta sadaļas par dotācijām un mērķdotācijām pašvaldībām, izvērtē pašvaldību apstiprināto budžetu atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām un analizē pašvaldību budžetu izpildes rādītājus, kā arī veic pašvaldību finanšu izlīdzināšanas aprēķinus un sagatavo Ministru kabineta un Latvijas Pašvaldību savienības domstarpību un vienošanās protokola projektu;
- sagatavo Valsts investīciju programmas (VIP) kopējā valsts budžeta ieguldījuma apjoma kontrolskaitļus un saskaņo tos ar Ekonomikas ministriju, izvērtē šo projektu finansiāli ekonomisko pamatojumu, kā arī veic valsts budžeta līdzekļu izlietojuma uzraudzību šo projektu īstenošanas laikā;
- izstrādā valsts ilgtermiņa, īstermiņa un vidēja termiņa makroekonomiskās attīstības scenāriju un valsts budžeta prognozes fiskālās politikas pamatojumu;
- pārskata, papildina un precizē muitas tarifu objektus, kārtu un aktualizē Preču aprakstīšanas un kodēšanas harmonizēto sistēmu, Latvijas kombinēto nomenklatūru un TARIC klasifikatoru atbilstoši tā ieviešanas pakāpei;
- izveido, ievieš, koordinē, uztur un aktualizē vienotu valsts budžeta finansētajās institūcijās strādājošo darba samaksas uzskaites sistēmu;
- koordinē ārvalstu finanšu palīdzības resursu piesaistīšanu (saņemšanu) un to izmantošanas pārraudzību;
- veic Eiropas Kopienas pimsstrukturālo instrumentu finanšu vadību, kā arī sadarbībā ar Ministru kabineta pilnvarotām partnerinstitūcijām un ieviešanas institūcijām (Labklājības ministrija, Reģionālā attīstības un pašvaldību lietu ministrija, Satiksmes ministrija, Vides ministrija, Zemkopības ministrija) nodrošina Eiropas Kopienas struktūrfondu un Kohēzijas fonda koordinēšanu, ieviešanu un uzraudzību;
- izstrādā nozari reglamentējošo tiesību aktu un politikas plānošanas dokumentu projektus;
- sniedz atzinumus par citu institūciju izstrādātajiem tiesību aktu un politikas plānošanas dokumentu projektiem;
- ārējos normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos izdod administratīvos aktus;
- nodrošina nozares politikas īstenošanu ministrijas padotībā esošajās valsts pārvaldes iestādēs un valsts kapitālsabiedrībās (uzņēmēj-sabiedrībās), kurās ministrija ir valsts kapitāla daļu turētāja;

- sagatavo un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā sniedz priekšlikumus par normatīvajos aktos un attiecīgajos politikas plānošanas dokumentos paredzēto pasākumu īstenošanai un ministrijas uzdevumu veikšanai nepieciešamo finansējumu no valsts budžeta;
- atbilstoši kompetencei pārstāv valsts intereses starptautiskajās organizācijās un Eiropas Savienības institūcijās;
- valsts vārdā veic privāttiesiskus darījumus, kas nepieciešami ministrijas darbības nodrošināšanai;
- veic funkciju izpildes, kā arī citas pārbaudes ministrijas padotībā esošajās valsts pārvaldes iestādēs;
- nodrošina valsts pasūtīto pētījumu pieteikumu izstrādi, kā arī veicina pētījumu rezultātu efektīvu izmantošanu nozares politikas izstrādē;
- normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā sadarbojas ar citām valsts pārvaldes iestādēm vienotas valsts politikas izstrādāšanā un īstenošanā;
- informē sabiedrību par nozares politiku un ministrijas padotībā esošo iestāžu darbību, konsultējas ar nevalstiskajām organizācijām lēmuma pieņemšanas procesā, veicina sociālo dialogu jautājumos, kas saistīti ar politikas izstrādi un īstenošanu, kā arī iesaista sabiedrības pārstāvjus valsts pārvaldē.

MINISTRIJAS GALVENIE UZDEVUMI

Ministrijas uzdevumu izpildi nodrošina tās struktūrvienības – departamenti. Kopīgu jautājumu izpildei tiek veidotas padomes, komisijas un darba grupas.

2003.gadā ministrijai tika izvirzīti šādi uzdevumi:

Budžeta un finanšu vadība, fiskālā politika

- ❑ Nodrošināt valsts politikas īstenošanu budžeta un finanšu vadības jautājumos, izstrādāt un pilnveidot budžeta un finanšu vadības metodoloģiju.
- ❑ Nodrošināt valsts un pašvaldību budžetu izstrādāšanu atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.
- ❑ Analizēt valsts tautsaimniecības attīstību un valsts fiskālo politiku, nodrošinot makroekonomisko rādītāju un nodokļu ieņēmumu īstermiņa un vidēja termiņa prognožu sagatavošanu.
- ❑ Izstrādāt, pilnveidot un analizēt valsts sektora darba samaksas politiku.
- ❑ Organizēt un koordinēt Latvijas sagatavošanās procesu dalībai Eiropas Kopienas pašu resursu sistēmā.

Nodokļu politika

- ❑ Pilnveidot tiešo nodokļu likumus atbilstoši Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) principiem tiešo nodokļu jomā un modernās attīstītas tirgus ekonomikas prasībām, kā arī saskaņot tos ar Eiropas Savienības līguma prasībām, t.sk. Eiropas Savienības direktīvu tiešo nodokļu jomā.
- ❑ Pilnveidot netiešo nodokļu likumus un saskaņot tos ar Eiropas Savienības normatīvajiem aktiem (*acquis communautaire*) un Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) prasībām.
- ❑ Pilnveidot valsts nodokļus un nodevas kopīgi reglamentējošos tiesību aktus, lai izveidotu neitrālu un stabilu nodokļu un nodevu sistēmu atbilstoši valsts ekonomiskajām un fiskālajām interesēm.
- ❑ Uzlabot uzņēmējdarbības vidi, turpinot uzsākto nodokļu likmju samazināšanu, neradot konkurenci izkropļojošus apstākļus uzņēmējdarbībā un izvairoties no biežas nodokļu regulējošo normatīvo aktu grozīšanas.

Muitas likumdošana

- ❑ Izstrādāt tiesību aktu projektus muitas jomā.
- ❑ Izvērtēt Eiropas Savienībā un starptautiskajās organizācijās, kuru dalībvalsts ir Latvijas Republika, pieņemto muitas tiesību aktu normas un, ja nepieciešams, tās iestrādāt nacionālajos tiesību aktu projektos.
- ❑ Pārskatīt, papildināt un precizēt muitas tarifu objektus, sekot izmaiņām Eiropas Savienības kombinētajā nomenklatūrā, kārtot un aktualizēt Preču aprakstīšanas un kodēšanas harmonizēto sistēmu un Latvijas kombinēto nomenklatūru.

Komerccarbības atbalsta politika

- ❑ Izstrādāt nepieciešamos tiesību aktu grozījumus saskaņā ar Eiropas Savienības prasībām komerccarbības atbalsta kontroles jomā, kā arī tiesību aktu projektus esošās komerccarbības atbalsta kontroles sistēmas pilnveidošanai.
- ❑ Sagatavot gadskārtējos pārskatus par Latvijas Republikā sniegto atbalstu rūpniecībai un citiem sektoriem atbilstoši Eiropas Savienības prasībām un notifikācijas par subsīdijām atbilstoši Pasaules Tirdzniecības organizācijas prasībām.
- ❑ Veikt valsts un pašvaldību kontrolē esošo komercsabiedrību iesniegtās dokumentācijas kontroli komerccarbības atbalsta kontroles kontekstā. Organizēt

un piedalīties informatīvos pasākumos, lai skaidrotu komercdarbības atbalsta kontroles normas institūcijām, kas izstrādā atbalsta projektus un programmas.

- Informēt Eiropas Komisiju par Latvijā esošajām atbalsta programmām un projektiem un to atbilstību Eiropas Kopienas tiesībās noteiktajām prasībām.
- Veikt Valsts atbalsta uzraudzības komisijas sekretariāta funkcijas.

Hipotekārās kredītsistēmas pilnveidošana

- Izstrādāt un pilnveidot nekustamā īpašuma vērtētāju profesionālās kvalifikācijas sertifikācijas mehānismu.
- Pilnveidot Latvijas hipotekāro kredītsistēmu.

Tekšējā audita sistēmas darbība un koordinācija

- Sistemātiski izvērtēt ministrijas, kā arī saskaņā ar Finanšu ministrijas 2003.gada 21.februāra rīkojumu Nr.146 "Par iekšējā audita sistēmas darbību ministrijā" noteikto padotības iestāžu iekšējās kontroles sistēmas, sniegt valsts sekretāram šo sistēmu novērtējumu, ieteikt nepieciešamos uzlabojumus un uzraudzīt šo ieteikumu ieviešanu.
- Sistemātiski izvērtēt Eiropas Komisijas daļēji vai pilnīgi finansēto PHARE un ISPA programmu un projektu iekšējās kontroles sistēmas, sniegt valsts sekretāram šo sistēmu novērtējumu, ieteikt nepieciešamos uzlabojumus un uzraudzīt šo ieteikumu ieviešanu.
- Nodrošināt iekšējā audita vispārēju koordināciju, iekšējā audita vispārīgo noteikumu un ieteikumu izstrādāšanu, vienotas iekšējā audita metodikas izstrādi un aktualizāciju, kā arī salīdzinošo pārbažu veikšanu.
- Nodrošināt informācijas apriti ar Eiropas Krāpšanas apkarošanas biroju (OLAF) un veikt nepieciešamos koordinācijas uzdevumus šajā jomā.
- Nodrošināt Iekšējā audita padomes sekretariāta funkcijas izpildi.

Grāmatvedība, pārskati un to revīzija

- Izstrādāt tiesību aktu un politikas plānošanas dokumentu projektus grāmatvedības, pārskatu un to revīzijas jomā, saskaņot tos ar Eiropas Kopienas tiesībām un Latvijai saistošiem starptautiskajiem līgumiem, un veicināt Starptautiskajos grāmatvedības (finanšu pārskatu) standartos ieteikto metožu ieviešanu normatīvajos aktos.
- Apkopot un analizēt Eiropas Savienības direktīvas un Eiropas Komisijas sagatavotos dokumentus grāmatvedības, pārskatu un to revīzijas jomā, lai iegūtu informāciju par grāmatvedības un revīzijas politikas attīstības tendencēm Eiropas Savienībā.
- Sadarboties ar valsts pārvaldes, pašvaldību, ārvalstu un starptautiskajām institūcijām un sabiedriskajām organizācijām un sekmēt grāmatvedību, pārskatu un to revīziju reglamentējošos normatīvajos aktos izvirzīto prasību ieviešanu praksē.
- Koordinēt valstiskās uzraudzības veikšanu pār Latvijas Zvērinātu revidentu asociācijas darbības atbilstību likuma "Par zvērinātiem revidentiem" prasībām, kā arī nodrošināt ar valstisko uzraudzību saistīto dokumentu apriti un uzglabāšanu.
- Sadarboties ar Grāmatvedības padomi, kā arī organizēt un koordinēt tās darbību.

Eiropas Savienības pirmsstrukturālo fondu administrēšana un ārvalstu finanšu palīdzības divpusējo un daudzpusējo programmu sagatavošana atbilstoši palīdzības sniedzēju noteikumiem

- Nodrošināt Nacionālā strukturālās politikas pirmsiestāšanās finanšu instrumenta (ISPA) koordinators (NIK), nacionālā ārvalstu finanšu palīdzības koordinators (*National Aid Co-ordinator*), Nacionālās atbildīgās amatpersonas (NAA) funkcijas

un nodrošināt ministrijām un citām institūcijām NAA noteikto uzdevumu izpildes uzraudzību.

- Izvērtēt likumu, noteikumu, rīkojumu un citu normatīvo aktu projektus, kas reglamentē Eiropas Savienības pirmsiestāšanās finanšu instrumentu (PHARE, ISPA, SAPARD) vadību, uzraudzību un administrēšanu, kā arī piedalīties ministrijai uzdoto normatīvo aktu projektu izstrādē par Eiropas Savienības pirmsiestāšanās finanšu instrumentu (ISPA, PHARE, SAPARD) ieviešanas administrēšanu.
- Sagatavot izskatīšanai Ministru kabinetā gadskārtējo pārskatu par Nacionālā fonda darbību.
- Sagatavot parakstīšanai SAPARD ikgadējo finanšu līgumu.
- Koordinēt un pārskatīt Finanšu ministrijas un citu institūciju izstrādātās procedūras par ISPA finansēto projektu īstenošanu, un to saskaņotību ar spēkā esošajām procedūrām un aktualizēt izveidotās ISPA, PHARE, SAPARD procedūru rokasgrāmatas atbilstoši izstrādātajai kārtībai.
- Nodrošināt ISPA paplašinātās decentralizētās ieviešanas sistēmas (EDIS) projekta ieviešanas administratīvo, tehnisko un finanšu vadību un PHARE 2002 projekta "Valsts finanšu vadība" ieviešanas administratīvo un tehnisko vadību.

Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadības, uzraudzības un kontroles sistēmas izveidošana un administrēšana

- Izstrādāt tiesību aktu projektus par Eiropas Savienības strukturālo instrumentu vadības, uzraudzības un kontroles sistēmas un Kohēzijas fonda vadības, uzraudzības un kontroles sistēmas izveidošanu, izstrādāt dokumentu, kas nosaka atbildības sadalījumu valsts iekšējā finanšu kontroles sistēmā un uzsākt darbu pie datorizētās informācijas sistēmas veidošanas ES strukturālo instrumentu vadības un uzraudzības nodrošināšanai.
- Veikt vadošās iestādes funkcijas Eiropas Savienības Kohēzijas fonda jautājumos.
- Veikt Eiropas Savienības struktūrfondu vadošās iestādes funkcijas.

Eiropas Savienības finansēto programmu un projektu finanšu līdzekļu izmantošanas kontrole

- Veikt Eiropas Savienības finansēto programmu un projektu noslēguma izdevumu deklarāciju pārbaudes saskaņā ar Starptautiskajiem revīzijas standartiem.
- Veikt vadības un kontroles sistēmu pārbaudi, analizējot jau notikušās pārbaudes, un ja nepieciešams, veikt papildu pārbaudes izlases veidā.
- Pēc pārbaudēm sagatavot un nosūtīt Eiropas Komisijai atzinumu par iepriekšējo gadu laikā veikto kontroļu rezultātiem, par noslēguma maksājuma pieprasījuma atbilstību un par to, ka, noslēguma izdevumu deklarācijās minētās finansiālās darbības ir likumīgas un atbilstošas.

Integrācija Eiropas Savienībā

- Nodrošināt informācijas apriti starp Finanšu ministrijas struktūrvienībām, ministrijas padotībā esošajām institūcijām un Eiropas Komisiju par finanšu sektorā sasniegto progresu ES prasību pārņemšanā.
- Analizēt Eiropas Komisijas Procesa ziņojumu un sadarbībā ar ministrijas struktūrvienībām un padotībā esošajām un citām institūcijām izstrādāt Rīcības plānu Procesa ziņojumā trūkumu novēršanai un uzraudzīt iestāšanās ES sarunās pieņemto saistību izpildi.
- Sagatavot iestāšanās ES līguma projektu atbilstoši ministrijas kompetencei.
- Nodrošināt Finanšu ministrijas dalību augsta līmeņa sanāksmēs ES ekonomiskās politikas koordinācijas ietvaros.

Sadarbība ar starptautiskajām finanšu organizācijām

- Nodrošināt Latvijas Republikas sadarbību ar Starptautisko Valūtas fondu (SVF):
 - aktīvi sadarbojoties ar SVF Ziemeļu-Baltijas valstu biroju Ziemeļu-Baltijas valstu kopējā viedokļa izstrādē par SVF izpilddirektoru valdē izskatāmajiem jautājumiem;
 - nodrošinot Latvijas Republikas delegācijas līdzdalību SVF/Pasaules Bankas (PB) pavasara un pilnvaroto gadskārtējās sanāksmēs;
 - izstrādājot normatīvo aktu projektus saistībā ar Latvijas līdzdalību starptautiskajās finanšu organizācijās;
 - līdzdarbojoties SVF Ziemeļu-Baltijas Monetārās un finanšu komitejas sanāksmēs;
 - nodrošinot Latvijas piedalīšanos balsojumos par svarīgākajiem jautājumiem.

Valsts investīciju programma

- Veikt Valsts investīciju programmas projektu izvērtēšanu.
- Veikt VIP projektu finanšu plānošanu valsts budžeta sagatavošanā.
- Veikt VIP investīciju projektu ieviešanas uzraudzību.
- Izstrādāt normatīvo aktu projektus un norādījumus valsts investīciju projektu sagatavošanā, izskatīšanā, ieviešanā un to uzraudzībā.

Informātikas sektora uzdevumi

- Ieviest Eiropas Savienības Strukturālās politikas pirmsiestāšanās finanšu instrumenta (ISPA) projektu vienotās informācijas sistēmas papildinājumus un ES struktūrfondu vadības informācijas sistēmu. Nodrošināt iesaistīto institūciju pieeju informācijas sistēmai.
- Attīstīt un pilnveidot vienotu finanšu vadības informācijas sistēmu, kas aptver visas budžeta izstrādāšanas un izpildes procesā iesaistītās institūcijas. Īstenot vienotas valsts budžeta plānošanas informācijas sistēmas projektu mySAP vidē, piedalīties projekta organizācijas struktūru darbā, sagatavot speciālistus mySAP sistēmas komponentu administrēšanā, uzturēšanā, kā arī speciālu lietojumprogrammu izstrādē, nodrošināt sistēmas ieviešanu.
- Darbināt un pilnveidot ministrijas informācijas sistēmas loģiskās un fiziskās aizsardzības līdzekļus – datortīkla perimetra aizsardzību, kompleksu aizsardzības sistēmu pret destruktīvām programmām, drošības sistēmu un datortīkla darbības kontroles un pārvaldības rīkus.
- Uzturēt darba kārtībā lietotāju rīcībā nodoto datortehniku un programmatūru, daudzlietotāju datu bāzes, *intraneta*, ministrijas failu un e-pasta serverus un interneta mājas lapu serveri, nodrošināt nepārtrauktu ministrijas datortīkla tehnisko līdzekļu darbu.

Administratīvi saimnieciskie uzdevumi

- Nodrošināt Finanšu ministrijas centrālā aparāta izpildāmo valsts budžeta programmu un apakšprogrammu projektu izstrādi un ministrijas resora kopbudžeta sagatavošanu, kā arī ministrijas centrālā aparāta izpildāmo valsts budžeta programmu un apakšprogrammu īstenošanu.
- Nodrošināt alkohola un tabakas akcīzes marku savlaicīgu pasūtīšanu un saņemšanu.
- Organizēt ministrijas lietvedības darbu atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem un nodrošināt operatīvu dokumentu virzību.
- Nodrošināt ministrijas centrālā aparāta grāmatvedības uzskaiti un kārtošanu, grāmatvedības pārskatu sagatavošanu un iesniegšanu noteiktajā kārtībā un termiņos.

- Organizēt ministrijas centrālā aparāta saimniecisko darbību, materiālo resursu iegādi un pakalpojumu saņemšanu saskaņā ar likuma "Par iepirkumu valsts vai pašvaldību vajadzībām" prasībām, kā arī nodrošināt ministrijas bibliotēkas darbu.

MINISTRIJAS DARBĪBAS REZULTĀTI – PROGRAMMU REZULTATĪVO RĀDĪTĀJU IZPILDE

Finanšu ministrija nodrošina Ministru kabineta 2003.gada 23.decembra noteikumos Nr.740 "Grozījumi Ministru kabineta 2003.gada 3.jūnija noteikumos Nr.290 "Ministriju un citu centrālo valsts iestāžu budžeta programmu un apakšprogrammu rezultatīvie rādītāji 2003.gadam"" Finanšu ministrijas apakšprogrammas 01.01.00 "Centrālais aparāts" ietvaros plānoto rezultatīvo rādītāju, kā arī ministrijas 2003.gada veicamo darbu plāna uzdevumu izpildi.

Budžeta un finanšu vadība, fiskālā politika

Valsts budžeta plānošana

Saistībā ar valsts budžeta plānošanu pārskata gadā sagatavoti un pilnveidoti pieci politikas dokumentu projekti un astoņi metodikas projekti, tajā skaitā:

- "Pamatnostādnes par rezultātu un to sasniegšanas rādītāju sistēmu", kuru mērķis nodrošināt finanšu politikas vadību ar atbilstošu informāciju lēmumu pieņemšanai, izsverot alternatīvas politikas un to ieviešanas veidus, kā arī saistīt rezultatīvo rādītāju sistēmu ar stratēģisko plānošanu. Sagaidāmais rezultāts ir pamats finansējuma piešķiršanai ministrijām un citām valsts pārvaldes iestādēm (MK 2003.gada 13.marta rīkojums Nr.162);
- "Vadlīnijas ministriju programmu un apakšprogrammu centralizētai pārskatīšanai" un "Vadlīnijas valsts pamatbudžeta programmu, apakšprogrammu pasākumu un iestāžu decentralizētai pārskatīšanai", kuras nosaka ministrijām sagatavot vienotu informāciju - noteikt pārskatāmās budžeta programmas mērķus un tiesisko pamatojumu, veikt procesa analīzi un sniegt priekšlikumus, piedāvājot risinājumu (FM 2003.gada 7.maija rīkojums Nr.423);
- "Valsts budžeta iestāžu programmu un apakšprogrammu tāmju sastādīšanas un apstiprināšanas kārtība 2003.gadam", kura nosaka ministrijām un citām centrālajām valsts iestādēm vienotas tāmes veidlapas, to sastādīšanas, apstiprināšanas un izmaiņu veikšanas kārtību (FM 2003.gada 3.marta rīkojums Nr.160);
- "Instrukcija par valsts budžeta pieprasījumiem 2004.gadam" (ar veidlapām), kas izstrādāta saskaņā ar Likuma par budžetu un finanšu vadību 17.panta pirmo daļu. Tajā noteikti budžeta pieprasījumu sagatavošanas pamatprincipi 2004.gadam:
 - speciālos budžetus, izņemot Sociālās apdrošināšanas budžetu, iekļauj valsts pamatbudžetā;
 - minimālā darba alga no 2004.gada 1.janvāra ir 80 latu;
 - patēriņa cenu pieaugums salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu jāparedz Ministru kabineta noteikto valsts budžeta izdevumu ietvaros;
 - kā plānot valsts budžetā valsts ilgtermiņa saistības, ES finanšu palīdzības līdzekļus un ES politikas instrumentu līdzekļus.

Instrukcija nosaka, kā ministrijas un citas centrālās valsts iestādes sagatavo valsts budžeta pieprasījumus un kā aizpilda attiecīgās veidlapas (finanšu ministrs instrukciju apstiprināja 2003.gada 22.augustā);

- "Kārtība, kādā sagatavo grozījumus budžeta ieņēmumu klasifikācijā", kura budžeta ieņēmumu klasifikācijā nosaka vienotu kārtību grozījumu iesniegšanai, sagatavošanai un nodošanai izpildei un zināšanai, uzlabojot un paātrinot grozījumu veikšanas procesu (FM 2003.gada 7.apriļa rīkojums Nr.316);
- "Finanšu ministrijas pamatbudžeta programmā "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem" apstiprināto līdzekļu piešķiršanas, izlietojuma un uzskaites kārtība", kura nosaka, kas un kādos gadījumos pieprasa līdzekļus neparedzētiem gadījumiem, kā izskata līdzekļu pieprasījumus un piešķir līdzekļus no Finanšu ministrijas pamatbudžeta programmas "Līdzekļi

- neparedzētiem gadījumiem”, kā arī līdzekļu izlietojumu, uzskaiti, kontroli un pārskatu sniegšanu (FM 2003.gada 21.februāra rīkojums Nr.144 ar grozījumu minētajā kārtībā - FM 2003.gada 30.decembra rīkojums Nr.1226);
- “Finanšu ministrijas pamatbudžeta programmā “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” apstiprināto līdzekļu izskatīšanas, piešķiršanas, izlietojuma un uzskaites procedūra Finanšu ministrijas struktūrvienībās un padotības iestādēs”, kas nosaka, kā struktūrvienību un padotības iestāžu ierēdņi un darbinieki izvērtē ministrijas un citas centrālās valsts iestādes pieprasījuma par līdzekļu neparedzētiem gadījumiem piešķiršanas pamatotību un sagatavo Finanšu ministrijas rīkojumu par līdzekļu piešķiršanu, kā arī rīkojumu un tāmju iesniegšanas, izlieto un atjaunoto līdzekļu uzskaites kārtību (FM 2003.gada 2.maija rīkojums Nr.415);
 - “Par grozījumu Finanšu ministrijas 2003.gada 2.maija rīkojumā Nr.415 “Par Finanšu ministrijas pamatbudžeta programmā “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” apstiprināto līdzekļu izskatīšanas, piešķiršanas, izlietojuma un uzskaites procedūru Finanšu ministrijas struktūrvienībās un padotības iestādēs”, kā arī “Par grozījumiem Finanšu ministrijas 2003.gada 21.februāra rīkojumā Nr.144 “Par Finanšu ministrijas pamatbudžeta programmā “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” apstiprināto līdzekļu piešķiršanas, izlietojuma un uzskaites kārtību”, kas paredz pasākumu precizētā līdzekļu izlietojuma aprēķina (veicamo darbu, pakalpojumu vai pasākumu aprakstu, nepieciešamo materiālu daudzumu, vidējo tirgus cenu, atalgojuma aprēķinu, paredzamo nodokļu nomaksu atbilstoši tiesību aktiem) iesniegšanu Finanšu ministrijā pieprasījuma tāmes precizēšanas gadījumā (FM 2003.gada 27.novembra rīkojums Nr.1085 un rīkojums Nr.1083). Minētie grozījumi veikti ņemot vērā Valsts kontroles dotos uzdevumus;
 - “Konceptija par iespējam kārtējā budžeta gadā ministrijām piešķirtos, bet neizlietos līdzekļus iekļaut attiecīgo ministriju nākamā gada budžeta projekta izdevumos” projekts;
 - “Konceptija par taupīgu un efektīvu finanšu vadību (valsts institūcijās)” projekts, kura mērķis ir uzlabot finanšu sistēmu kā īstermiņā, tā vidējā termiņā. Konceptijas projektā tika paredzēti divi varianti: jaunā pieeja, kas paredz uz sasniedzamiem rezultātiem orientētas budžeta sistēmas ieviešanu; esošās sistēmas saglabāšana, detalizēti izvērtot budžeta sastādīšanas posmus, kuros tiktu samazināti mazāk svarīgi vai mazāk efektīvi budžeta izdevumi/pasākumi.

Tiesību aktu projektu izstrāde

2003.gadā ir sagatavoti divpadsmit tiesību aktu projekti, tajā skaitā:

- likumprojekts “Par valsts budžetu 2003.gadam” atbilstoši Likumam par budžetu un finanšu vadību, lai nodrošinātu valsts politikas īstenošanu ar finansiālām metodēm (likums pieņemts Saeimā 2003.gada 28.februārī);
- divi likumprojekti: “Grozījumi likumā “Par valsts budžetu 2003.gadam”” izstrādāti, precizējot ieņēmumus un izdevumus, ņemot vērā valsts ekonomisko stāvokli, kā arī ministriju un citu centrālo valsts iestāžu iesniegtos priekšlikumus (likumi pieņemti Saeimā 2003.gada 20.jūnijā un 6.novembrī);
- likumprojekts “Par valsts budžetu 2004.gadam” atbilstoši Likumam par budžetu un finanšu vadību un Deklarācijai par Ministru kabineta iecerēto darbību noteiktajiem pamatuzdevumiem, valdības izvirzītajiem prioritārajiem attīstības virzieniem, ministriju un citu centrālo valsts iestāžu iesniegtajiem priekšlikumiem, kā arī ņemot vērā valsts ekonomisko stāvokli un tautsaimniecības attīstības tendences turpmākajiem gadiem, lai nodrošinātu valsts politikas īstenošanu ar finansiālām metodēm (likums pieņemts Saeimā 2003.gada 13.novembrī);
- likumprojekts “Grozījumi Likumā par budžetu un finanšu vadību” papildina Likumu par budžetu un finanšu vadību, lai nodrošinātu Eiropas Savienības

politiku instrumentu – Eiropas Savienības struktūrfondu, Kohēzijas fonda, kopējās lauksaimniecības politikas un citu Eiropas Savienības finanšu līdzekļu, ko Eiropas Komisija novirza savu politiku īstenošanai dalībvalstī Līgumā par Eiropas Savienību noteikto mērķu sasniegšanai, nepārtrauktu īstenošanas gaitu un vienmērīgu finansēšanu (likums pieņemts Saeimā 2003.gada 30.oktobrī);

- Ministru kabineta noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 1998.gada 21.aprīļa noteikumos Nr.145 "Kārtība, kādā iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājumi tiek ieskaitīti pašvaldības budžetā"" nosaka kārtību, kādā iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājumi tiek ieskaitīti nodokļa maksātāja dzīves vietas pašvaldības budžetā un pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā. Šādi noteikumi tiek izstrādāti katru gadu, attiecīgi nosakot katram budžeta gadam Valsts kases sadales kontā ieskaitīto iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumu kopējā apmēra teritoriālo sadalījumu atbilstoši pašvaldību īpatsvara koeficientam, kas aprēķināts, pamatojoties uz faktisko iedzīvotāju ienākuma nodokļa izpildi gadā pirms budžeta sagatavošanas gada (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 16.decembrī);
- Ministru kabineta noteikumu projekts "Noteikumi par pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda ieņēmumiem un to sadales kārtību 2004.gadā" nosaka katrai pašvaldībai aprēķināto no finanšu izlīdzināšanas fonda izmaksājamo dotāciju vai finanšu izlīdzināšanas fondā veicamās iemaksas un kārtību, kādā tiek veiktas iemaksas finanšu izlīdzināšanas fondā un izmaksāta dotācija no tā, kā arī finanšu nepieciešamību katrā pašvaldībā, pamatojoties uz iedzīvotāju skaitu, iedzīvotāju ienākuma nodokļa un nekustamā īpašuma nodokļa prognozi (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 16.decembrī);
- Ministru kabineta noteikumu projekts "Ministriju un citu centrālo valsts iestāžu budžeta programmu un apakšprogrammu rezultatīvie rādītāji 2003.gadam", kurā paredzēts sasniedzamais politikas mērķis atbilstoši ieguldīto finanšu resursu izlietojumam, tādējādi nodrošinot finanšu politikas vadību ar atbilstošu informāciju lēmumu pieņemšanai (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 3.jūnijā ar grozījumiem MK noteikumos, kas pieņemti 2003.gada 23.decembrī);
- Ministru kabineta noteikumu projekts "Kārtība, kādā valsts budžetā plāno līdzekļus Eiropas Savienības struktūrfondu līdzfinansēto projektu īstenošanai un veic maksājumus", kurš nosaka, kā valsts budžetā plāno ES finansējumu, valsts budžeta finansējumu un valsts budžeta pirmsfinansējumu, kā sagatavo kārtējā budžeta gada valsts budžeta līdzekļu pieprasījumu un ko tajā iekļauj, un kā veic maksājumus, ja struktūrfondu finansējuma saņēmējs ir valsts budžeta iestāde vai pašvaldība, vai cits palīdzības saņēmējs (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 16.decembrī);
- "Ziņojums par valsts budžeta 2004.gadam veidošanas un sastādīšanas procesa pilnveidošanu un optimizēšanu", kurā analizēts valsts budžeta projekta sagatavošanas cikls Latvijā un ārvalstīs, skarti galvenie problēmjautājumi un noteikts valsts budžeta 2004.gadam veidošanas process, kas ietver budžeta programmas, kurās paredzama jauno politikas iniciatīvu īstenošana, pārskatīšana ministriju līmenī un centralizēti (pārskatāmās programmas nosaka Ministru kabinets) (ziņojums pieņemts MK 2003.gada 29.aprīlī). Saskaņā ar Ministru kabineta 2003.gada 30.aprīļa rīkojumu Nr.271 "Par valsts budžeta 2004.gadam veidošanas un sastādīšanas procesa pilnveidošanu un optimizēšanu" tika pārskatītas astoņas valsts pamatbudžeta programmas un vienpadsmit valsts speciālie budžeti. Tādējādi, pārskatot valsts pamatbudžeta un speciālā budžeta programmas, ministrijas analizēja budžeta programmu mērķus, galvenos uzdevumus un veicamās funkcijas, sagatavojot pamatu valdības 2004.gadam noteiktā izdevumu samazinājuma veikšanai;
- Finanšu ministrijas rīkojuma projekts "Par valsts pamatbudžeta aizdevumu un atmaksājamo aizdevumu apmēra plānošanas kārtību likumā par valsts

budžetu", lai nodrošinātu valsts fiskālās politikas ievērošanu un vienotas kārtības piemērošanu valsts pamatbudžeta aizdevumu un atmaksājamo aizdevumu plānošanā un valsts budžeta aizdevumu un aizdevumu atmaksu saraksta sagatavošanu ministriju, pašvaldību, pasākumu un projektu līmenī (FM 2003.gada 9.maija rīkojums Nr.431).

Valsts tautsaimniecības attīstības un valsts fiskālās politikas analīze, nodrošinot makroekonomisko rādītāju un nodokļu ieņēmumu īstermiņa un vidēja termiņa prognožu sagatavošanu

Lai nodrošinātu valsts budžeta projekta izstrādi, regulāri tiek sagatavotas makroekonomisko rādītāju prognozes, kas savukārt tiek izmantotas valsts budžeta nodokļu ieņēmumu prognožu sagatavošanā. 2003.gadā tika izstrādāts un iesniegts Ministru kabinetā "Makroekonomiskās attīstības un fiskālās politikas scenārijs 2004. - 2008.gadam".

Lai nodrošinātu sabiedrības informēšanu par jautājumiem, kas saistīti ar tautsaimniecības analīzi un valsts budžeta izpildi, 2003.gadā sagatavots izdevums "Pocket Budget 2003", reizi mēnesī tika sagatavots "Valsts budžeta apskats" (latviešu un angļu valodā) un reizi ceturksnī materiāls "Par tautsaimniecības attīstību un valsts budžeta izpildes gaitu" (materiāli ir pieejami Finanšu ministrijas mājas lapā internetā).

Lai sekmētu Latvijas integrāciju Eiropas Savienībā, 2003.gadā tika sagatavota un Eiropas Komisijā iesniegta "Pirmsiestāšanās ekonomiskā programma" latviešu un angļu valodā.

Eiropas Savienībā liela uzmanība tiek pievērsta ekonomikas analīzei un prognozēšanai, kā arī valsts finanšu stabilitātes nodrošināšanai. Tāpēc EK ir vairākas darba grupas, kas nodarbojas ar šo jautājumu risināšanu, un no 2003.gada ministrijas darbinieki uzsāka savu darbību vairākās EK darba grupās:

- ES Ekonomiskās politikas komitejas Faktiskā un potenciālā ražošanas apjoma starpības aprēķināšanas metodoloģijas darba grupā;
- ES Ekonomiskās politikas komitejas Iedzīvotāju novecošanās darba grupā;
- ES Ekonomiskās politikas komitejas Finanšu jautājumu darba grupā (Pašu resursi);
- EK Makroekonomisko ekspertu darba grupā;
- EK darba grupā "ES nodokļu sistēmas".

Valsts sektora darba samaksas politikas izstrādāšana, pilnveidošana un analīze

Atbilstoši 2003.gada 15.maijā pieņemtajiem grozījumiem Valsts civildienesta likumā tika izstrādāts Ministru kabineta noteikumu projekts "Noteikumi par valsts civildienesta ierēdņu atalgojumu, pabalstiem un kompensāciju", kurā iekļautas normas par ierēdņu atalgojuma, pabalstu, piemaksu un kompensācijas noteikšanas kārtību (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 16.decembrī).

Tā kā ar 2004.gada 1.janvāri minimālā mēneša darba alga tika paaugstināta no Ls 70 uz Ls 80, izstrādāti varianti no budžeta finansējamo iestāžu darbinieku mēneša darba algu skalu pārskatīšanai, kā arī veikti nepieciešamie aprēķini papildu finansējumam. Tika izstrādāti šādi Ministru kabineta noteikumu projekti:

- "Grozījums Ministru kabineta 2002.gada 28.maija noteikumos Nr.217 "Noteikumi par darba samaksas sistēmu no valsts budžeta finansējamo iestāžu darbiniekiem"" (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 16.decembrī);
- "Grozījums Ministru kabineta 2002.gada 28.maija noteikumos Nr.214 "Noteikumi par Valsts cilvēktiesību biroja darbinieku darba samaksu"" (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 9.decembrī).

Saistībā ar 2003.gada 12.jūnijā Saeimā pieņemtajiem grozījumiem likumā "Par valsts un pašvaldību kapitāla daļām un kapitālsabiedrībām" ir izstrādāts Ministru kabineta noteikumu projekts "Noteikumi par valsts vai pašvaldību kapitālsabiedrību padomes un valdes locekļu skaitu, padomes un valdes locekļa atlīdzību, valsts vai

pašvaldību kapitāla daļu turētāja pārstāvja un atbildīgā darbinieka atlīdzību" (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 16.decembrī). Šie noteikumi nosaka kapitālsabiedrības padomes un valdes locekļu skaitu un atlīdzību, kapitāla daļu turētāja pārstāvja un atbildīgā darbinieka atlīdzību, kā arī naudas līdzekļu apjomu, kuru kapitālsabiedrība drīkst pārskaitīt kapitāla daļu turētājam atlīdzības izmaksai kapitāla daļu turētāja pārstāvim un atbildīgajam darbiniekam.

Darba samaksas reformas ietvaros sadarbībā ar Valsts kanceleju ir izstrādāts koncepcijas projekts "Koncepcija par darba samaksas sistēmas regulējumu no valsts budžeta finansējamo iestāžu, valsts uzņēmumu un statūsabiedrību ārstniecības personām un sociālā darba speciālistiem" (koncepcija apstiprināta MK 2003.gada 29.maijā), uz kuras pamata esošās situācijas uzlabošanai tiek izstrādāts koncepcijas projekts "Koncepcija par valsts sektorā nodarbināto vienoto darba samaksas sistēmu".

Saistībā ar ierobežotajiem finanšu resursiem valsts budžetā tika izstrādāts Ministru kabineta noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2002.gada 15.oktobra noteikumos Nr.461 "Noteikumi par ierēdņu un valsts pārvaldes iestāžu darbinieku darba samaksu, kvalifikācijas pakāpēm un ierēdņu pabalstiem"", kas paredz noteikumu spēkā stāšanās laiku pārcelt uz 2005.gada 1.janvāri (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 16.decembrī).

Intelektuālā un fiziskā darba novērtēšanai un amatu kvalifikācijas kategoriju noteikšanai no valsts budžeta finansējamo institūciju darbiniekiem ir izstrādāti šādi Ministru kabineta noteikumu projekti:

- "Noteikumi par intelektuālā darba novērtēšanas un amatu kvalifikācijas kategoriju noteikšanas pamatmetodiku no valsts budžeta finansējamo institūciju darbiniekiem" (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 23.septembrī);
- "Noteikumi par fiziskā darba novērtēšanas un amatu kvalifikācijas kategoriju noteikšanas pamatmetodiku no valsts budžeta finansējamo institūciju darbiniekiem" (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 22.jūlijā).

Valsts uzņēmumu un statūsabiedrību darbinieku darba samaksas noteikšanas kārtības izstrādei tika sagatavots Ministru kabineta noteikumu projekts "Valsts uzņēmumu un valsts statūsabiedrību darbinieku darba samaksas noteikšanas kārtība" (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 22.jūlijā).

Lai izveidotu un katru gadu aktualizētu vienoto darba samaksas uzskaites sistēmu no valsts budžeta finansētajās institūcijās, kā arī veiktu datu uzskaiti un analīzi, ir izstrādāts Ministru kabineta noteikumu projekts "Noteikumi par vienoto darba samaksas uzskaites sistēmu no valsts budžeta finansējamās institūcijās".

Vienotas atlīdzības izmaksas kārtības noteikšanai ekspertam, speciālistam un tulkam par piedalīšanos kriminālprocesā tika izstrādāts Ministru kabineta noteikumu projekts "Kārtība, kādā izmaksājama atlīdzība ekspertam, speciālistam un tulkam par savu pienākumu izpildīšanu pēc procesa virzītāja uzaicinājuma vai lēmuma" (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 17.jūnijā).

Latvijas sagatavošanās procesa dalībai Eiropas Kopienas pašu resursu sistēmā organizēšana un koordinēšana

Lai nodrošinātu, ka Latvija kā ES dalībvalsts ar 2004.gada 1.maiju veiktu maksājumus kopējā Eiropas Savienības budžetā, tika izstrādāts Finanšu ministrijas rīkojuma projekts "Par veicamajiem uzdevumiem saistībā ar Eiropas Kopienas pašu resursu sistēmas izveidošanu un tās funkcionēšanas nodrošināšanu, sākot ar 2004.gada 1.maiju" (FM 2003.gada 12.jūnija rīkojums Nr.544).

Vienlaicīgi tika uzsākta Latvijas iemaksu Eiropas Kopienas budžetā administrēšanas procedūru izpildes kārtības izstrāde un apspriešana ar iesaistītajām Finanšu ministrijas struktūrvienībām un citām iestādēm.

Nodokļu politika

Nodokļu politikas jomā 2003.gadā tika izstrādāts politikas dokumenta projekts "Pamatnostādnes nodokļu un nodevu sistēmas attīstībā", kura mērķis bija noteikt nodokļu politikas turpmākās attīstības virzienus īstermiņā un vidējā termiņā (pamatnostādnes apstiprinātas ar MK 2003.gada 10.jūnija rīkojumu Nr.380, kurā ir noteikti īstermiņā veicamie svarīgākie nodokļu politikas uzdevumi). Šajā politikas dokumentā detalizēti analizēta Latvijas nodokļu sistēmas attīstība kopš pirmo nodokļu likumu ieviešanas 90.gadu sākumā, identificētas konkrēto nodokļu piemērošanas problēmas un formulēti šo problēmu risināšanai nepieciešamie grozījumi nodokļus reglamentējošajos normatīvajos aktos. Politikas dokumentā ir noteikti galvenie nodokļu sistēmas attīstības virzieni īstermiņā un vidējā termiņā:

- stabilu un prognozējamu nodokļu ieņēmumu nodrošināšana, samazinot iespējas izvairīties no nodokļu maksāšanas;
- uzņēmējdarbības vides uzlabošana, turpinot uzsākto nodokļu likmju samazināšanu, neradot konkurenci izkropļojošus apstākļus uzņēmējdarbībā un izvairoties no biežas nodokļus regulējošo normatīvo aktu grozīšanas;
- nodokļu sistēmas harmonizēšana ar Eiropas Savienības direktīvu prasībām, pilnībā saskaņojot nodokļu tiesību aktus;
- iedzīvotāju dzīves līmeņa celšana, pārskatot šobrīd noteikto nodokļu piemērošanu dzīvojamām mājām, kā arī iespēju robežās palielinot ar nodokli neapliekamā ienākuma minimālo apmēru un paplašinot pievienotās vērtības nodokļa samazinātās likmes piemērošanu.

Nodokļu un nodevu sistēma

2003.gadā ir sagatavots likumprojekts "Grozījumi likumā "Par nodokļiem un nodevām"", kurš paredz nodokļu strīdu izskatīšanas procedūras un nodokļu administrācijas lēmumu pārsūdzēšanas kārtības precizēšanu, lai nodrošinātu neatkarīgas divu pakāpju pirmstiesas nodokļu strīdu apelācijas sistēmas izveidošanu (likums pieņemts Saeimā 2003.gada 28.februārī, stājās spēkā 2003.gada 1.jūlijā). Tāpat likums sakārto nokavēto nodokļu maksājumu piedziņas sistēmu, lai uzlabotu nodokļu administrācijas darbu ar nodokļu parādniekiem un sekmētu nokavēto nodokļu maksājumu piedziņas efektivitāti, kā arī nostiprina tiesisko regulējumu aprēķinu metožu izmantošanai nodokļu kontroles vajadzībām. Likumā ir iestrādātas normas ar pilnvarojumu Ministru kabinetam noteikt kārtību, kādā ir lietojamas un noformējamās pavadvīzes – rēķini un kādā izgatavojamas un uzskaitāmas pavadvīzju – rēķinu veidlapas, lai nodrošinātu nodokļu aprēķinus. Saskaņojot likuma normas ar Eiropas Savienības prasībām, ir paredzētas nodokļu administrācijas tiesības datorizēti pārbaudīt nodokļu aprēķināšanas pareizību un veikt nodokļu revīziju (auditu). Tādējādi likums ir saskaņots ar Eiropas Padomes 2001.gada 20.decembra direktīvu 2001/115/EK, kura groza direktīvu 77/388/EEK, lai vienkāršotu, atjaunotu un saskaņotu nosacījumus rēķinu piesūtīšanai attiecībā uz pievienotās vērtības nodokli (PVN), prasību ievērošanu, kas nosaka, ka nodokļu maksātājiem turpmāk jānodrošina elektroniski saņemto un izrakstīto rēķinu uzglabāšana elektroniskā veidā.

Sagatavots likumprojekts "Grozījumi likumā "Par nodokļu piemērošanu brīvostās un speciālajās ekonomiskajās zonās"". Tas nosaka, kādas pievienotās vērtības nodokļa likmes ir piemērojamas brīvostās un speciālajās ekonomiskajās zonās (SEZ) sniegtajiem pakalpojumiem un preču piegādēm, kā arī nosaka, ka naftas produktiem piemēro samazinātu akcīzes nodokļa likmi, ja naftas produktus brīvās zonas teritorijā izmanto celtņos, ceļamkrānos un tamlīdzīgos objektos, stacionārās iekārtās vai iekārtās, kuras izmanto celtniecības darbos, tehnikā, kura nav paredzēta satiksmei pa koplietošanas ceļiem. Noteikts arī, ka samazināta akcīzes nodokļa likme tiek piemērota naftas produktiem, kurus licencēta uzņēmējdarbība, zonas uzņēmējdarbība, zonas pārvalde vai brīvostas pārvalde izmanto elektrības ražošanai vai kombinētās iekārtās, kas ražo enerģiju un siltumu, un ieviests atbrīvojums no akcīzes nodokļa naftas produktiem, kurus licencēta uzņēmējdarbība, zonas uzņēmējdarbība, zonas pārvalde vai brīvostas pārvalde

izmanto kuģos to ražošanas, izmēģināšanas un uzturēšanas vajadzībām, kā arī kuģos un citos peldošos objektos, veicot ūdensceļu un ostu rakšanas un paplašināšanas darbus. Likumā ir noteikts arī atbalsta programmas darbības beigu termiņš attiecībā uz tiešo nodokļu atvieglojumu piemērošanu Rīgas un Ventspils brīvostā, kas nedrīkst pārsniegt Liepājas un Rēzeknes speciālajām ekonomiskajām zonām noteikto darbības termiņu (Liepājas un Rēzeknes speciālajai ekonomiskajai zonai nodokļu atvieglojumi piemērojami līdz 2017.gadam saskaņā ar Liepājas un Rēzeknes SEZ likumiem), un atļauta atbalsta intensitāte mazajām un vidējām uzņēmējiesabiedrībām 65% apmērā (likums pieņemts Saeimā 2003.gada 6.jūnijā).

Izstrādāts un Saeimā iesniegts likumprojekts "Grozījumi likumā "Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu"", kas paredz novērst valsts uzņēmumu ziedoto līdzekļu nelietderīgu izmantošanu un izšķērdēšanu (likumprojekts 1.lasījumā pieņemts Saeimā 2003.gada 25.septembrī).

Uzņēmējdarbības vides uzlabošanai un valsts nodevu sistēmas sakārtošanai ir izstrādāti pieci Ministru kabineta noteikumu projekti:

- "Grozījumi Ministru kabineta 2001.gada 24.jūlija noteikumos Nr.329 "Skaidrā naudā veikto darījumu deklarēšanas noteikumi"" nodrošina likuma "Par nodokļiem un nodevām" 30.panta pirmajā un trešajā daļā Ministru kabinetam doto uzdevumu izpildi (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 21.janvārī);
- "Grozījumi Ministru kabineta 2001.gada 27.februāra noteikumos Nr.95 "Kārtība, kādā tiek veikti un ieskaitīti valsts budžetā maksājumi par valsts kapitāla izmantošanu"" paredz palielināt maksājumu apmēru par valsts kapitāla izmantošanu no 15 uz 27 %, tādējādi dodot iespēju valstij kā īpašniekam saņemt no valstij piederošā kapitāla budžeta ieņēmumus (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 28.janvārī);
- "Par Ministru kabineta 2000.gada 14.novembra noteikumu Nr.399 "Noteikumi par valsts nodevu par vērtspapīru reģistrāciju un laišanu publiskajā apgrozībā" atzīšanu par spēku zaudējušiem", nodrošina valsts nodevu sistēmas atbilstību Eiropas Savienības prasībām attiecībā uz valsts nodevu piemērošanu kapitālsabiedrību izveidošanai, citu juridisko personu pārveidošanai kapitālsabiedrībās un kapitālsabiedrību kapitāla palielināšanai (Eiropas Padomes 1969.gada 17.jūlija direktīva 69/335/EEK par netiešajiem nodokļiem, ko uzliek kapitāla piesaistīšanai), tādējādi ar 2004.gadu atceļot valsts nodevu par vērtspapīru emisiju (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 15.aprīlī);
- "Noteikumi par deklarētās dzīvesvietas reģistrācijas valsts nodevu" izpilda dzīvesvietas deklarēšanas likuma 14.pantā ietverto deleģējumu Ministru kabinetam noteikt valsts nodevas par deklarētās dzīvesvietas reģistrāciju maksāšanas kārtību un apmēru (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 1.jūlijā);
- "Grozījumi Ministru kabineta 2001.gada 23.janvāra noteikumos Nr.28 "Noteikumi par valsts nodevu par notariālo darbību izpildi un īpašuma tiesību un ķīlas tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā"" novērš to, ka valsts nodeva par īpašuma tiesību un ķīlas tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā ir maksājama divreiz, noslēdzot līzinga darījumu vai līzinga darījuma laikā, kamēr tiesības uz īpašumu ir līzinga devējam, un vēlreiz līzinga darījuma noslēguma daļā, kad īpašuma tiesības pāriet no līzinga devēja pie līzinga ņēmēja (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 9.decembrī).

Uzņēmumu ienākuma nodoklis

Ir izstrādāts likumprojekts "Grozījumi likumā "Par uzņēmumu ienākumu nodokli"", precizējot normas atbilstoši Eiropas Padomes direktīvas 90/435/EEK par kopējo sistēmu nodokļu uzlikšanai mātes un meitas uzņēmumiem, kas atrodas dažādās Eiropas Savienības dalībvalstīs, prasībām, paredzot neieturēt nodokli no dividendēm, kuras Latvijas mātes uzņēmums izmaksā meitas uzņēmumam - nerezidentam, kas ir citas Eiropas Savienības valsts rezidents, kā arī nodrošinot iespēju praksē piemērot Eiropas Padomes direktīvā 90/434/EEK par kopējo nodokļu sistēmu, ko piemēro

dažādu dalībvalstu uzņēmējsabiedrību apvienošanai, sadalīšanai, to aktīvu pārvešanai izvirzītās prasības. Ietverti arī nosacījumi par aizdevu kapitāla un pašu kapitāla pieļaujamo attiecību, nosakot atskaitīšanai no apliekamā ienākuma atļauto procentu maksājumu apmēru (likums pieņemts Saeimā 2003.gada 19.jūnijā, stājies spēkā 2003.gada 23.jūlijā).

Ministru kabineta noteikumu projekts "Noteikumi par uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarāciju" izstrādāts, lai uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācijas veidlapu izstrādātu atbilstoši 2001.gada 22.novembrī un 2003.gada 19.jūnijā pieņemtajiem grozījumiem likumā "Par uzņēmumu ienākuma nodokli". Deklarācija papildināta ar jaunām rindām, kurās atspoguļotas nodokļa apliekamā ienākuma korekcijas atbilstoši likumam, piemēram, korekcijas, veicot uzņēmumu reorganizāciju, korekcijas, kas paredz izslēgt no apliekamā ienākuma ieņēmumus un izdevumus, kas radušies, izmantojot kuģi starptautiskajos pārvadājumos un ar to saistītās darbības. Deklarācija papildināta ar diviem pielikumiem, kuru mērķis ir nodrošināt precīzāku informāciju par atsevišķu likuma normu piemērošanu, kā arī uzlabot nodokļu administrēšanu (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 23.decembrī).

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis

2003.gadā sagatavoti divi likumprojekti "Grozījumi likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"". Grozījumi likumā, kuri pieņemti Saeimā 2003.gada 19.jūnijā, saistīti ar Preču un pakalpojumu loteriju likumu, kas noteica nodevu 25% apmērā no loterijas laimestu fonda. Lai novērstu vienas un tās pašas naudas summas atkārtotu aplikšanu ar nodokli, likumā noteikts, ka iedzīvotāju laimesti preču un pakalpojumu loterijās nav apliekami ar iedzīvotāju ienākuma nodokli. Grozījumi likumā, kas pieņemti Saeimā 2003.gada 11.oktobrī, nodrošina Latvijas likuma atbilstību Eiropas Savienības līguma prasībām attiecībā uz brīvu kapitāla kustību, nosakot, ka dividendēm, ko Latvijas rezidenti – fiziskās personas saņem no Eiropas Savienības dalībvalstu uzņēmumiem, tiek piemērots tāds pats nodokļu režīms, kā tām dividendēm, ko Latvijas fiziskās personas saņem no Latvijas uzņēmumiem. Likumā noteikta kārtība, kādā apliekamo ienākumu nosaka un ienākuma nodokli maksā individuālie komersanti un lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvo sabiedrību biedri, kā arī precizēti ienākumu veidi, no kuriem nerezidentiem – fiziskajām personām Latvijā jāmaksā iedzīvotāju ienākuma nodoklis. Ir paplašināts ienākumu veidu uzskaitījums, no kuriem ienākuma nodoklis ir ieturams izmaksas brīdī (ienākums no Latvijā esoša nekustamā īpašuma atsavināšanas; ienākums no Latvijā reģistrētām līgumsabiedrībām). Paredzēts, ka nodoklis no nerezidentu ienākuma turpmāk ir jāietur arī fiziskajām personām - rezidentiem, kas veic saimniecisko darbību, tādējādi nostādot šīs personas vienādā situācijā ar uzņēmējsabiedrībām un reizē novēršot nodokļa nemaksāšanas iespējas no nerezidentu ienākuma, kā starpniekus izmantojot saimnieciskās darbības veicējus.

Ministru kabineta noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2000.gada 18.oktobra noteikumos Nr.357 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākumu nodokli" normu piemērošanas noteikumi"" izstrādāts, lai novērstu neskaidrības likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 8.panta piektās daļas normas piemērošanā attiecībā uz darba devēja darbinieka labā veikto apdrošināšanas prēmiju maksājumu un veiktajām iemaksām privātajos pensiju fondos, lai noteiktu, ka individuālajiem komersantiem kā fiziskajām personām, kas veic saimniecisko darbību, ir piemērojamas likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" un Ministru kabineta noteikumu normas, kas reglamentē fizisko personu saimnieciskās darbības apliekamā ienākuma noteikšanu, kā arī lai precizētu, kādai namīpašuma vērtībai fiziskā persona, kas gūst ienākumus no namīpašuma apsaimniekošanas, tiek aprēķināts nolietojums, un kādi attaisnojumu dokumenti fiziskai personai ir jāpievieno taksācijas gada ienākumu deklarācijai- iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātājam un kādu informāciju fizisko personu attaisnoto izdevumu administrēšanas nodrošināšanai sniedz apdrošināšanas sabiedrības un Izglītības un zinātnes ministrijas Studiju fonds (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 4.martā).

Ministru kabineta noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2001.gada 31.jūlija noteikumos Nr.336 "Noteikumi par attaisnotajiem izdevumiem par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem"" izstrādāts, lai novērstu ierobežojumu fiziskajai personai deklarēt kā attaisnotos izdevumus veselības apdrošināšanas prēmiju maksājumus, ko tā ir veikusi saskaņā ar cita apdrošinājuma ņēmēja (visbiežāk darba devēja) noslēgtu veselības apdrošināšanas līgumu, jo personas tiesības uz attaisnotajiem izdevumiem ir saistītas nevis ar to, kas ir veselības apdrošināšanas līguma slēdzējs, bet gan ar to, ka personai ir bijuši izdevumi, veicot veselības apdrošināšanas prēmiju maksājumus par sevi vai saviem ģimenes locekļiem, kā arī noteiktu, ka studiju kredīta saņēmējs ir tiesīgs studiju apmaksai saņemto kredītu iekļaut attaisnotajos izdevumos par izglītību tad, kad tiek uzsākta kredīta atmaksa, un precizētu kārtību, kādā attaisnotie izdevumi tiek atskaitīti no gada apliekamā ienākuma (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 4.martā).

Starptautisko līgumu piemērošanas nodrošināšana

2003.gadā ir parakstītas un iesniegtas ratificēšanai Saeimā Latvijas Republikas un Spānijas karalistes konvencija par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma un kapitāla nodokļiem un Latvijas Republikas un Bulgārijas Republikas konvencija par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma nodokļiem.

Ar Ministru kabineta 2003.gada 11.marta rīkojumu Nr.153 "Par Latvijas Republikas valdības un Azerbaidžānas Republikas valdības konvenciju par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma un kapitāla nodokļiem" ir apstiprināta parakstīšanai sagatavotā konvencija ar Azerbaidžānu.

Turklāt 2003.gadā sarunās par nodokļu konvenciju noslēgšanu ir saskaņoti nodokļu konvenciju teksti ar Bulgāriju (parafēta 2003.gada 30.maijā, parakstīta 2003.gada 4.decembrī), un Kirgīziju (parafēta 2003.gada 4.jūlijā). 2003.gadā sarakstoties tika panākta galīgā vienošanās par nodokļu konvencijas tekstu ar Austriju, kā arī tika uzsāktas sarunas par nodokļu konvencijas noslēgšanu ar Indiju (sarunu pirmais raunds notika 2003.gada 13.-15.oktobrī).

Nekustamā īpašuma nodoklis

Izstrādāts likumprojekts "Grozījumi likumā "Par nekustamā īpašuma nodokli"", kas novērš 2004.gadā paredzamo ievērojamo nekustamā īpašuma nodokļa sloga pieaugumu iedzīvotājiem, kā arī rada iespēju sakārtot nekustamā īpašuma uzskaiti Nekustamā īpašuma valsts kadastra reģistrā. Likuma grozījumos ir noteikta vienota nodokļa likme 1,5 % apmērā, kā arī beztermiņa atbrīvojums no nodokļa tiem objektiem, kuru aplikšanu ar nodokli bija paredzēts uzsākt 2004.gadā, t.i., dzīvojamām mājām, lauksaimniecības ražošanas ēkām, valsts budžeta iestādēm, kā arī ēkām, kuras izmanto izglītības, veselības aizsardzības, kultūras un sporta vajadzībām (likums pieņemts Saeimā 2003.gada 20.jūnijā, stājās spēkā 2004.gada 1.janvārī).

Ministru kabineta noteikumu projekts "Noteikumi par sabiedriskajām organizācijām, kas atbrīvotas no nekustamā īpašuma nodokļa maksājumiem par sabiedriskajām organizācijām un to uzņēmumiem piederošajām ēkām un būvēm" izstrādāti, lai apstiprinātu to sabiedrisko organizāciju sarakstu, kuru pašiem un kuru uzņēmumiem piederošās ēkas ir atbrīvotas no nekustamā īpašuma nodokļa (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 2.decembrī).

Ministru kabineta noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2000.gada 4.aprīļa noteikumos Nr.131 "Likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" normu piemērošanas noteikumi"" izstrādāti, lai saskaņotu atsevišķu likuma pantu piemērošanu atbilstoši likumam "Grozījumi likumā "Par nekustamā īpašuma nodokli"", kurš stājās spēkā ar 2004.gada 1.janvāri (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 23.decembrī).

Pievienotās vērtības nodoklis

2003.gadā tika sagatavoti trīs likumprojekti "Grozījumi likumā "Par pievienotās vērtības nodokli"": Saeimā pieņemti 2003.gada 20.jūnijā (stājās spēkā 2003.gada 16.jūlijā), 2003.gada 6.novembrī (stājas spēkā 2004.gada 1.janvārī) un 2003.gada 18.decembrī (stājās spēkā 2004.gada 1.janvārī).

2003.gada 20.jūnijā pieņemtie "Grozījumi likumā "Par pievienotās vērtības nodokli"" dod tiesības Valsts ieņēmumu dienestam (VID) neregistrēt personu Valsts ieņēmumu dienestā ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo personu reģistrā, kā arī atmaksāt vai aizkavēt pārmaksātā nodokļa atmaksāšanu apliekamajai personai un ierosināt Uzņēmumu reģistram izslēgt nodokļu maksātāju no Uzņēmumu reģistra saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un nodevām" 35.pantu.

2003.gada 6.novembrī pieņemtie "Grozījumi likumā "Par pievienotās vērtības nodokli"" papildina normas nosakot, kādi darījumi ir apliekami ar pievienotās vērtības nodokli, kuriem darījumiem ir piemērojama PVN 0 % vai 9 % likme, kā tiek reģistrētas ar pievienotās vērtības nodokli apliekamās personas, pievienotās vērtības nodokļa deklarācijas iesniegšanas kārtību un nodokļa iemaksāšanas kārtību valsts budžetā.

2003.gada 18.decembrī pieņemtie "Grozījumi likumā "Par pievienotās vērtības nodokli"" paredz ieviest esošās samazinātās pievienotās vērtības nodokļa 9 %likmes vietā 5 %likmi.

Šie grozījumi likumā ir saskaņoti ar Eiropas Padomes 1977.gada 17.maija direktīvas 77/388/EEK prasībām par to, kā saskaņojami dalībvalstu likumi par apgrozījuma nodokļiem – kopējā pievienotās vērtības nodokļa sistēma: vienāds pamats vērtējumam, ar Eiropas Padomes 1979.gada 6.decembra direktīvas 79/1072/EEK par dalībvalstu likuma saskaņošanu attiecībā uz apgrozījuma nodokļiem – pievienotās vērtības nodokļa atmaksāšanas kārtība nodokļiem pakļautām personām, kas nav reģistrētas valsts teritorijā, un ar Eiropas Padomes 1986.gada 17.novembra direktīvu 86/560/EEK par dalībvalstu likuma saskaņošanu attiecībā uz apgrozījuma nodokļiem – PVN atmaksāšanas kārtība nodokļiem pakļautām personām, kas nav reģistrētas Kopienas teritorijā.

2003.gadā izstrādāti trīs Ministru kabineta noteikumu projekti:

- "Noteikumi par pievienotās vērtības nodokļa deklarāciju", kas apstiprina par taksācijas periodu iesniedzamās pievienotās vērtības nodokļa deklarācijas veidlapas paraugu, pārskata par priekšnodokļa summām, kas iekļautas pievienotās vērtības nodokļa deklarācijā, veidlapas paraugu un par taksācijas gadu iesniedzamās pievienotās vērtības nodokļa deklarācijas veidlapas paraugu (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 14.janvārī, stājās spēkā 2003.gada 1.februārī);
- "Kārtība, kādā ārvalstu juridiskajām personām atmaksājams pievienotās vērtības nodoklis par Latvijas Republikā iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem", kas nosaka kārtību, kādā Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā neregistrētām ārvalstu juridiskajām personām, kuras nav reģistrējušās Latvijas Republikas Valsts ieņēmumu dienestā ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo personu reģistrā un neveic saskaņā ar normatīvajiem aktiem reģistrējamu uzņēmējdarbību Latvijas Republikā, atmaksā pievienotās vērtības nodokli, kas samaksāts par Latvijas Republikā iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem uzņēmējdarbības veikšanai ārpus Latvijas Republikas teritorijas; nodokļa atmaksāšanas termiņus un atmaksājamā nodokļa minimālo summu; dokumentus, kas iesniedzami Valsts ieņēmumu dienestā, un to iesniegšanas termiņus; iesnieguma pievienotās vērtības nodokļa atmaksāšanai ārvalstu juridiskajām personām veidlapu paraugu (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 28.janvārī, stājās spēkā 2003.gada 5.februārī);

- "Grozījumi Ministru kabineta 2001.gada 14.augusta noteikumos Nr.374 "Likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" normu piemērošanas kārtība"", kas nosaka, kāda informācija personai ir jānorāda iesniegumā, lai tā tiktu reģistrēta Valsts ieņēmumu dienesta ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo personu reģistrā, šī pieteikuma iesniegšanas kārtību un termiņus, kādā Valsts ieņēmumu dienestam ir jāizskata šis pieteikums un jāpaziņo lēmums personai, kā arī personas tiesības iesniegt precizētu pieteikumu VID, ja tā ir saņēmusi reģistrācijas atteikumu (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 28.oktobrī).

Akcīzes nodoklis

Lai precizētu ar akcīzes nodokli apliekamo preču uzskaitījumu, izstrādāts likumprojekts "Grozījumi likumā "Par akcīzes nodokli naftas produktiem"" (likums pieņemts Saeimā 2003.gada 28.februārī).

Izstrādāts likumprojekts "Grozījumi likumā "Par akcīzes nodokli naftas produktiem"", kurā no likuma izslēgta norma, kas noteica nodokļa ieņēmumu sadalījumu valsts budžetā. Tādējādi akcīzes nodokļa ieņēmumi par naftas produktiem, ar 2004.gadu tiek ieskaitīti tikai valsts pamatbudžetā (likums pieņemts Saeimā 2003.gada 30.oktobrī).

Lai pabeigtu Eiropas Savienības direktīvu prasību ieviešanu akcīzes nodokļu jomā, kā arī lai apvienotu vienā likumā visus iepriekšējos spēkā esošos akcīzes nodokli regulējošos likumus - "Par akcīzes nodokli", "Par akcīzes nodokli naftas produktiem", "Par akcīzes nodokli alkoholiskajiem dzērieniem", "Par akcīzes nodokli tabakas izstrādājumiem" un "Par akcīzes nodokli alum", izstrādāts likumprojekts "Par akcīzes nodokli" (likums pieņemts Saeimā 2003.gada 30.oktobrī, stājās spēkā 2004.gada 1.maijā).

Lai nodrošinātu nodokļa piemērošanu Latvijas Republikā reģistrējamajiem vieglajiem automobiļiem un motocikliem, kas ievesti no citām Eiropas Savienības dalībvalstīm vai kas ievesti no ārvalstīm, kas nav dalībvalstis, izstrādāts likumprojekts "Par vieglo automobiļu un motociklu nodokli" (likums pieņemts Saeimā 2003.gada 30.oktobrī, stājās spēkā 2004.gada 1.maijā).

Lai nodrošinātu Alkohola aprites likuma 3.panta sestajā daļā noteiktās normas piemērošanu par to, kā fiziskās personas ievēd vīnu personiskajam patēriņam Latvijas Republikas muitas teritorijā, izstrādāts Ministru kabineta noteikumu projekts "Kārtība, kādā fiziskās personas ievēd vīnu personiskajam patēriņam" (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 25.februārī).

Lai nodrošinātu likuma "Par akcīzes nodokli alkoholiskajiem dzērieniem" 8.panta piektajā daļā un 16.panta deviņtajā daļā noteikto akcīzes nodokļa atbrīvojuma piemērošanu, izstrādāts Ministru kabineta noteikumu projekts "Kārtība, kādā atsevišķiem alkoholiskajiem dzērieniem piemēro akcīzes nodokļa atbrīvojumu" (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 25.martā).

Nodokļu likumu piemērošanas nodrošināšana

Lai sakārtotu uzņēmējdarbības vidi un veicinātu nodokļu labprātīgu nomaksu:

- sagatavots 761 finanšu ministra lēmums par nokavēto nodokļu maksājumiem aprēķinātās pamatparāda palielinājuma naudas un nokavējuma naudas dzēšanu, ja ir veikta nokavētā nodokļa pamatparāda nomaksa (atbilstoši likuma "Par nodokļiem un nodevām" pārejas noteikumu 51.punktam);
- izstrādāts Ministru kabineta rīkojuma projekts "Par SIA "Kokvilna" nokavēto valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu samaksas termiņa pagarināšanu" (MK 2003.gada 2.jūlija rīkojums Nr.421);
- izskatītas 1047 sabiedrisko un reliģisko organizāciju lietas, lai veicinātu iedzīvotāju interešu apmierināšanu sociālās palīdzības sniegšanā, izglītības, kultūras, sporta un citās likumā "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" noteikto jomu atbalstīšanā un sagatavoti Finanšu ministrijas lēmumi:

- 145 organizācijām izsniegt atļaujas saņemt ziedojumus, ziedotājiem saņemot uzņēmumu ienākuma nodokļa atvieglojumus;
- 656 organizācijām pagarināt iepriekšējos gados izsniegtās atļaujas saņemt ziedojumus, ziedotājiem piemērojot uzņēmumu ienākuma nodokļa atvieglojumus 2003.gadam;
- 149 organizācijām izsniegt atļaujas saņemt humānās palīdzības sūtījumus.

Lai sniegtu valsts atbalstu izglītības un zinātnes jomā saskaņā ar likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" Ministru kabineta noteiktajā kārtībā reģistrēti divi sabiedrisko organizāciju stipendiju nolikumi.

Muitas likumdošana

2003.gadā muitas likumdošanas jomā nodrošināta:

- Latvijas Republikas muitas likumdošanas analīze, nodalot normas, kuras zaudēs spēku un kuras paliks spēkā pēc iestāšanās Eiropas Savienībā, kā arī Eiropas Savienības regulu analīze, lai identificētu jomas, kuras Eiropas Savienības dokumenti neregulē un nepieciešami nacionālie normatīvie akti;
- esošās tiesību sistēmas pilnveidošana muitas jautājumos, lai tā atbilstu Eiropas Savienības muitas tiesību aktiem;
- muitas likumdošanas analīze un izpēte saistībā ar Eiropas Savienības regulām muitas jomā.

Pārskata gadā izstrādāti šādi normatīvo aktu projekti:

- likumprojekts "Muitas likums". Ir veikts Eiropas Savienības normatīvo aktu muitas lietās izvērtējums un sagatavots jaunā Muitas likuma projekts. Jaunais Muitas likums regulēs nacionālās kompetences jautājumus muitas lietās pēc Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā. Muitas likuma projekts ir sagatavots pamatojoties uz spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem un nosaka Valsts ieņēmumu dienestu kā administrējošo institūciju muitas lietās, regulē jautājumus par personas apskates izdarīšanas kārtību, muitas kontroles zonu noteikšanu, muitas brokeriem, beznodokļu veikalu darbības pamatprincipus u.c.;
- likumprojekts "Par Starptautisko konvenciju par preču robežkontroļu saskaņošanu" izstrādāts, lai Latvijas Republika varētu pievienoties Starptautiskajai konvencijai par preču robežkontroļu saskaņošanu, kas veicinātu starptautisku preču apriti. Likumprojekts ir nepieciešams, lai nodrošinātu Starptautiskās konvencijas par preču robežkontroļu saskaņošanu darbību. Tā izstrādes un pievienošanās Konvencijai pamatā ir Eiropas Komisijas Baltajā Grāmatā ietvertie otrā posma pasākumi (likums pieņemts Saeimā 2003.gada 26.novembrī);
- likumprojekts "Par muitas nodokli" atbilstoši Eiropas Savienības likumdošanas normām nosaka kārtību, kādā Latvijas Republikas muitas teritorijā precēm piemēro muitas nodokli, kā arī reglamentē nosacījumus Latvijas Republikas muitas teritorijā ievadamo preču atbrīvošanai no muitas nodokļa (likums pieņemts Saeimā 2003.gada 12.jūnijā);
- likumprojekts "Grozījums likumā "Par muitas nodokli"" paredz, ka nelielas komerciālas vērtības preču sūtījumu, kuru adresātam Latvijas Republikā nogādā ar vēstuļu korespondences vai pasta paku sūtījumu un kura vērtība nepārsniedz 50 latus, atbrīvo no muitas nodokļa (likums pieņemts Saeimā 2003.gada 25.septembrī);
- likumprojekts "Grozījums likumā "Par muitas nodokli"" vairs neparedz ierobežojumus vienāda nosaukuma preču pārvietošanai pāri Latvijas Republikas muitas teritorijas robežai (likums pieņemts Saeimā 2003.gada 18.septembrī);
- likumprojekts "Grozījumi Muitas likumā" nosaka publisko muitas noliktavu un privāto muitas noliktavu iedalījumu, kā arī paredz Ministru kabinetam deleģējumu noteikt kārtību, kādā atverama muitas noliktava un izsniedzama

un anulējama atļauja darbībām muitas noliktavā (likums pieņemts Saeimā 2003.gada 6.novembrī);

- Ministru kabineta noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2002.gada 4.novembra noteikumos Nr.504 "Preču deklarēšanas un vienkāršotās muižošanas kārtība"" izstrādāts, lai juridiskajai personai ieviestu Valsts ieņēmumu dienesta prasībām atbilstošu kvalitātes pārvaldības sistēmu. Projekts arī paredz, ka vienkāršotās deklarēšanas vai vietējās muižošanas atļaujā jānorāda tās preces, kurām vienkāršoto muižošanu nepiemēro, lai izvairītos no liela skaita to preču kodu norādīšanas, kurām piemēro vienkāršoto deklarēšanu vai vietējo muižošanu. (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 23.decembrī);
- Ministru kabineta noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 1996.gada 2.jūlija noteikumos Nr.246 "Noteikumi par valsts robežas šķērsošanas vietu noteikšanu un robežkontroles punktu un robežpārejas punktu izvietojumu uz Latvijas Republikas valsts robežas"" sagatavots, lai radītu juridisko bāzi racionālai resursu izmantošanai, nodrošinot dzelzceļa kravu robežkontroli Lugažu muitas kontroles punktā (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 26.augustā).

Sagatavotas Padomes Regula (EEK) Nr.2913/92 (1992.gada 12.oktobris) par Kopienas Muitas Kodeksa izveidi un Komisijas Regula (EEK Nr.2454/93 (1993.gada 2.jūlijs), kas nosaka izpildes kārtību Padomes Regulai (EEK) Nr.2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi. Konsolidētie tulkojumi ievietoti Finanšu ministrijas mājas lapā internetā kopā ar citu informāciju par muitas likumdošanas izmaiņām pēc Latvijas Republikas iestāšanās Eiropas Savienībā.

Muitas normatīvo aktu piemērošanas jautājumos 2003.gadā sniegtas 120 konsultācijas un par tiesību aktu projektiem sniegti 106 atzinumi, kā arī organizēti semināri par muitas likumdošanu uzņēmējiem un muitas pārstāvjiem.

Sagatavota 2004.gada Latvijas kombinētā nomenklatūra (pieņemta ar FM 2003.gada 15.decembra rīkojumu Nr.1171).

Komerccarbības atbalsta kontrole

2003.gada 1.janvārī stājās spēkā 2002.gada 19.decembrī pieņemtais Komerccarbības atbalsta kontroles likums. Turklāt komerccarbības atbalsta kontroles jomā 2003.gadā izstrādāti šādi Ministru kabineta noteikumu projekti:

- "Minimālā atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtība un minimālā atbalsta uzskaites veidlapu paraugi" (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 17.jūnijā);
- "Noteikumi par atbalsta programmu un individuālo atbalsta projektu pieteikumu izskatīšanas kārtību, termiņu un pieteikuma veidlapu paraugiem" (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 17.jūnijā).

Ar augstāk minētajiem normatīvajiem aktiem ir ieviestas pēdējo gadu laikā (1998.-2002.gadā) Eiropas Savienībā pieņemtās sekundārās tiesību normas komerccarbības atbalsta kontroles jomā. Līdz ar to Latvija ir izpildījusi savas uzņemtās saistības ievērot un ieviest nacionālajā tiesību sistēmā Eiropas Savienībā esošās tiesību normas (*acquis communautaire*) konkurences politikas jomā.

2003.gada 10.novembrī Eiropas Komisijā iesniegts kārtējais pārskats par 2002.gadā sniegto atbalstu rūpniecībai un citām nozarēm Latvijā. Tas sagatavots atbilstoši Eiropas Savienības atbalsta pārskatu sagatavošanas metodoloģijai, tādējādi nodrošinot iespēju salīdzināt ES valstīs un Latvijā sniegto atbalstu.

Izvērtēta iesniegto individuālo atbalsta projektu un atbalsta programmu atbilstība komerccarbības atbalsta kontroles normām, sagatavoti atzinumi un Valsts atbalsta uzraudzības komisijas lēmumu projekti par individuālajiem atbalsta projektiem un atbalsta programmām.

Valsts administrācijas skolā tiek pasniegts lekciju kurss "Komerccarbības atbalsta kontroles sistēma". To lasa Valsts atbalsta uzraudzības komisijas sekretariāta

darbinieki. Lekciju kurss ir paredzēts valsts institūciju darbiniekiem, dodot iespēju paplašināt zināšanas par komercdarbības atbalsta kontroles sistēmas darbību, tādējādi sekmējot Eiropas Savienības komercdarbības atbalsta kontroles prasībām atbilstošu individuālo atbalsta projektu un atbalsta programmu izstrādi.

Pastāvīgi notiek sadarbība ar Eiropas Komisijas Konkurences direktorāta ekspertiem.

Hipotekārās kredītsistēmas pilnveidošana

Saistībā ar Hipotekāro ķīlu zīmju likuma 15. panta prasībām izstrādāts Ministru kabineta noteikumu projekts "Grozījums Ministru kabineta 2002.gada 9.decembra noteikumos Nr.534 "Kārtība, kādā saņemams profesionālās kvalifikācijas sertifikāts nekustamā īpašuma novērtēšanai"" (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 1.jūlijā), kas nosaka šīs kārtības spēkā stāšanās datumu - 2003.gada 1.decembri, jo uz 2003.gada 1.jūliju Latvijā vēl nebija neviena akreditēta sertificēšanas institūcija, kuru saskaņā ar minētajiem noteikumiem varētu pilnvarot pildīt nekustamā īpašuma vērtētāju profesionālās kvalifikācijas izvērtēšanas un sertifikātu izsniegšanas funkciju.

Ar 2003.gada 16.aprīļa Ministru kabineta rīkojumu Nr.227 "Par Ministru kabineta 2001.gada 7.marta rīkojuma Nr.135 "Par vadības grupu hipotekārās kredītsistēmas izveidei" atzišanu par spēku zaudējušu" tika izbeigta minētās starpministriju vadības grupas darbība. Vadības grupas uzdevums bija nodrošināt hipotekārās kredītsistēmas izveidi un pilnveidošanu, kas arī tika izpildīts. Savas darbības laikā vadības grupa, kuras sastāvā bija pārstāvji no dažādām valsts iestādēm, bankām un sabiedriskajām organizācijām, izstrādāja daudzus normatīvos dokumentus, kas nodrošina un reglamentē hipotekārās kredītsistēmas pilnvērtīgu darbību Latvijā. 2003.gada sākumā, izvērtējot minētās vadības grupas paveikto darbu, tika nolemts pārtraukt tās darbību, jo galvenie hipotekārās kredītsistēmas darbību reglamentējošie normatīvie akti bija izstrādāti un turpmāko sistēmas pilnveidošanas darbu varēja uzticēt attiecīgajām kompetentajām iestādēm.

Eiropas Savienības pirmsstrukturālo fondu administrēšana (PHARE, ISPA, SAPARD) un ārvalstu finanšu palīdzības divpusējo un daudzpusējo programmu sagatavošana atbilstoši palīdzības sniedzēju noteikumiem

Nozīmīgs 2003.gada uzdevums bija *Eiropas Savienības Strukturālās politikas pirmsiestāšanās finanšu instrumenta (ISPA) projektu izvērtēšana, finanšu memorandu sagatavošana, šo projektu finanšu plānošana valsts budžeta sagatavošanai un projektu ieviešanas uzraudzība atbilstoši Nacionālās atbildīgās amatpersonas (NAA) kompetencei.* Lai nodrošinātu pieejamā ISPA finansējuma apguvi un kvalitatīvu projektu ieviešanas uzraudzību, regulāri tika izskatītas un pilnveidotas ISPA projektu naudas plūsmas prognozes nosūtīšanai Eiropas Komisijai, kā arī projektu ieviešanas pārskati. Lai nodrošinātu valsts budžeta kvalitatīvu sagatavošanu ISPA projektu jomā, tika veikti aprēķini ISPA projektu finansējuma iekļaušanai valsts budžetā, kā arī veikta valsts budžeta paskaidrojumu sadaļas sagatavošana saistībā ar ISPA projektiem. Tika izskatīti desmit ISPA projektu pieteikumi, izskatīti un sagatavoti iesniegšanai Ministru kabinetā divi ISPA finanšu memorandu projekti, kā arī izskatīti Uzraudzības Komitejai sagatavotie materiāli.

Lai sekmētu projektu sagatavošanā, īstenošanā un uzraudzībā iesaistīto iestāžu darba koordināciju, veikta ISPA vadības informācijas sistēmas pilnveidošana (PVIS). Parakstīts Finanšu ministrijas un SIA "Eddi" līgums par valsts pasūtījumu PVIS papildinājumu izstrādei un ieviešanai, uzstādīta un izvērtēta ISPA PVIS Demo versija, kā arī organizēta PVIS lietotāju apmācība.

Tiesību aktu projektu izstrāde

Lai nodrošinātu sekmīgu Eiropas Savienības pirmsstrukturālo fondu vadības, uzraudzības un administrēšanas sistēmas izveidi un ieviešanu, 2003.gadā izstrādāti šādi tiesību aktu projekti:

- SAPARD programmas ikgadējais finanšu līgums - likumprojekts "Par Ikgadējo finanšu līgumu 2002.gadam starp Latvijas Republiku un Eiropas Komisiju Eiropas Kopienas vārdā" (likums pieņemts Saeimā 2003.gada 3.aprīlī);
- SAPARD programmas ikgadējais finanšu līgums - likumprojekts "Par Ikgadējo finanšu līgumu 2003.gadam starp Latvijas Republiku un Eiropas Komisiju Eiropas Kopienas vārdā" (likums pieņemts Saeimā 2003.gada 15.oktobrī);
- gadskārtējais pārskats par Nacionālā fonda darbību (iesniegts informācijai Ministru kabinetā 2003.gada 4.martā);
- "Vadlīnijas ISPA pārvaldes sistēmas darbībai pēc EDIS akreditācijas" (NAA apstiprināja 2003.gada 3.oktobrī);
- "Vadlīnijas PHARE pārvaldes sistēmas darbībai pēc EDIS akreditācijas" (NAA apstiprināja 2003.gada 5.decembrī);
- Finanšu ministrijas rīkojuma projekts "Par grozījumiem Finanšu ministrijas 2002.gada 5.jūlija rīkojumā Nr.656 "Par Eiropas Komisijas finansēto PHARE programmu pārskatu formām un to iesniegšanas kārtību"" (FM 2003.gada 26.maija rīkojums Nr.472);
- Finanšu ministrijas rīkojuma projekts "Par ISPA līdzekļu finanšu vadību un ISPA projektu īstenošanu reglamentējošo dokumentu pārskatīšanas nodrošināšanu un ISPA ikgadējā ziņojuma par izveidoto vadības un kontroles sistēmu izstrādi" sagatavots atbilstoši ISPA Finanšu memoranda III 4.pielikuma 9.nodaļā norādītajam (FM 2003.gada 17.jūlija rīkojums Nr.656);
- "Par kārtību, kādā tiek nodrošināta līgumu par ISPA projektu īstenošanu ar nozaru ministriju starpniecību sagatavošana un grozījumu veikšana šajos līgumos" (kārtība apstiprināta ar FM 2003.gada 17.jūlija rīkojumu Nr.655);
- Finanšu ministrijas rīkojuma projekts "Par ISPA līdzekļu finanšu vadību reglamentējošo dokumentu pārskatīšanas nodrošināšanu Finanšu ministrijā", lai nodrošinātu ISPA līdzekļu finanšu vadību reglamentējošo Eiropas Savienības un Latvijas Republikas tiesību aktu un iekšējo dokumentu gadskārtēju pārskatīšanu Finanšu ministrijā (FM 2003.gada 17.jūlija rīkojums Nr.657);
- Finanšu ministrijas rīkojuma projekts "Par grozījumiem Finanšu ministrijas 2002.gada 5.jūlija rīkojumā Nr.656 "Par Eiropas Komisijas finansēto PHARE programmu pārskatu formām un to iesniegšanas kārtību"" (FM 2003.gada 7.augusta rīkojums Nr.746);
- Finanšu ministrijas rīkojuma projekts "Par grozījumiem Finanšu ministrijas 2002.gada 24.decembra rīkojumā Nr.1312 "Par kārtību, kādā tiek nodrošināta līdzfinansējuma prasību ievērošana PHARE programmu finansētajos projektos"" (FM 2003.gada 19.septembra rīkojums Nr.884);
- Finanšu ministrijas rīkojuma projekts "Par nepieciešamajiem grozījumiem spēkā esošajos normatīvajos aktos ISPA pārvaldes sistēmas darbības pēc EDIS akreditācijas nodrošināšanai" (FM 2003.gada 12.novembra rīkojums Nr.1029);
- Finanšu ministrijas rīkojuma projekts "Par pilnvarojumu NAA programmām" (FM 2003.gada 24.novembra rīkojums Nr.1069);
- "Vienošanās par kārtību, kādā ieviešami PHARE programmas finansētie projekti ar Sabiedrības integrācijas fonda starpniecību" (NAA apstiprināja 2003.gada 6.jūnijā);
- "Kārtība, kādā Nacionālās atbildīgās amatpersonas uzdevumu izpildes koordinācijas departamentā tiek saņemti, izskatīti un sagatavoti PHARE programmu pārskati" (NAA 2003.gada 31.oktobrī apstiprināja procedūru aprakstu Nr.1).

Saskaņā ar Finanšu ministrijas 2002.gada 1.februāra rīkojumu Nr.106 "Par kārtību, kādā Finanšu ministrijā veido, uztur un aktualizē ISPA procedūru rokasgrāmatu" 2003.gadā rokasgrāmata aktualizēta 16.janvārī un 17.septembrī. Saskaņā ar Finanšu ministrijas 2002.gada 23.aprīļa rīkojumu Nr.384 "Par kārtību, kādā Finanšu ministrijā veido, uztur un aktualizē SAPARD procedūru rokasgrāmatu" 2003.gadā

rokasgrāmata aktualizēta 27.februārī un 4.jūnijā. Saskaņā ar 2002.gada 11.oktobra Finanšu ministrijas rīkojumu Nr.1001 "Par PHARE procedūru rokasgrāmatas sagatavošanu un aktualizēšanu Finanšu ministrijā" 2003.gadā rokasgrāmata aktualizēta 24.oktobrī.

PHARE EDIS un ISPA EDIS projektu administratīvā, tehniskā un finanšu vadība

Saistībā ar PHARE EDIS un ISPA EDIS projektu ieviešanu tika pārskatīti PHARE un ISPA ieviešanas sistēmā veicamie kontroles pasākumi un sagatavoti priekšlikumi grozījumiem, kas paredz pēc EDIS akreditācijas palielināt ieviešanas institūciju atbildību, vienlaicīgi samazinot Finanšu ministrijas kontroles pasākumus. ISPA EDIS un PHARE EDIS projektu ietvaros veikti pasākumi, lai nodrošinātu projektu administratīvo, tehnisko un finanšu vadību, kā arī izstrādāti Finanšu ministrijas rīkojumu projekti, kas reglamentē šo projektu ieviešanu:

- "Par kārtību, kādā tiek nodrošināta risku vadības procesa ieviešana ISPA projektu īstenošanas procesā" (FM 2003.gada 30.jūlija rīkojums Nr.718);
- "Par kārtību, kādā Finanšu ministrija nodrošina PHARE projekta īstenošanu PHARE paplašinātās decentralizētās ieviešanas sistēmas (EDIS) ieviešanai" (FM 2003.gada 17.aprīļa rīkojums Nr.378).

Regulāri tika sagatavotas ISPA EDIS un PHARE EDIS projektu maksājumu prognozes un pārskati par projektu ieviešanu saskaņā ar Nacionālās atbildīgās amatpersonas apstiprināto kārtību ISPA EDIS un PHARE EDIS projektu īstenošanai. ISPA EDIS un PHARE EDIS projektu ieviešanas nodrošināšanai pēc piesaistīto ekspertu pieprasījuma tika sniegta nepieciešamā informācija un dokumenti, kā arī nodrošināta pastāvīga sadarbība ar ekspertiem.

PHARE EDIS projekta I fāze - trūkumu novērtēšanas fāze – tika pabeigta 2003.gada maijā. 2003.gada septembrī tika uzsākta PHARE EDIS III fāzes īstenošana, parakstīts līgums par atbilstības izvērtējuma audita nodrošināšanu, kas tika pabeigts 2003.gada oktobrī. Novērtējuma ziņojumi par izveidotajām sistēmām Nacionālajā fondā un divās Ieviešanas aģentūrās apstiprināti 2003.gada 11.novembrī. Tie pievienoti PHARE EDIS akreditācijas paketei un iesniegti Eiropas Komisijai IV fāzes uzsākšanai.

Saskaņā ar ISPA EDIS projekta I fāzes rezultātiem 2003.gada aprīlī tika noslēgti trīs trūkumu novēršanas projekti, kurus pabeidza 2003.gada augustā. 2003.gada oktobrī uzsākta ISPA EDIS projekta III fāzes īstenošana, noslēdzot līgumu par atbilstības izvērtējuma audita veikšanu, kuru pabeidza 2003.gada novembrī. Attiecīgie atbilstības novērtējuma ziņojumi par Nacionālo fondu un divām Ieviešanas aģentūrām apstiprināti 2003.gada decembrī.

PHARE 2003.gada nacionālās programmas Latvijai no 2003/004-979-01-01 līdz 2003/004-979-08-04 finanšu memorands

PHARE 2003.gada nacionālās programmas Latvijai no 2003/004-979-01-01 līdz 2003/004-979-08-04 finanšu memorands ir Eiropas Komisijas un Latvijas Republikas vienošanās par finansējuma piešķiršanu un tā izmantošanu PHARE 2003.gada nacionālās programmas īstenošanai.

PHARE 2003.gada nacionālā programma Latvijai tika apstiprināta Eiropas Komisijas PHARE Vadības komitejas sēdē 2003.gada 10.jūlijā. Eiropas Komisija 2003.gada nacionālās programmas ietvaros apstiprināja finansējumu Latvijas projektiem eiro (EUR) 45 649 900,00 apmērā, savukārt Latvijas puses līdzfinansējums jānodrošina EUR 12 600 820 apmērā.

Visi līgumi finanšu memoranda ietvaros jānoslēdz līdz 2005.gada 30.novembrim, savukārt līdzekļi jāizmaksā līdz 2006.gadam 30.novembrim.

PHARE horizontālās programmas "Kopienu atbalsts kodoldrošības jomā Latvijai 2003.gadā" finanšu memorands

PHARE horizontālās programmas "Kopienu atbalsts kodoldrošības jomā Latvijai 2003.gadā" finanšu memorands ir Eiropas Komisijas un Latvijas Republikas

vienošanās par finansējuma piešķiršanu un tā izmantošanu PHARE horizontālās programmas "Kopienas atbalsts kodoldrošības jomā Latvijai 2003.gadā" īstenošanai.

PHARE horizontālās programmas "Kopienas atbalsts kodoldrošības jomā Latvijai 2003.gadā" nacionālajā daļā iekļauts viens projekts "Operatīvās brīdināšanas sistēmas modernizēšana". Projekta PHARE finansējums ir EUR 421 250, nacionālais līdzfinansējums – EUR 107 025. Projekta ietvaros tiks sniegts investīciju atbalsts Radiācijas drošības centram operatīvās brīdināšanas monitoringa sistēmas aprīkojuma nomaiņai, kā arī tehniskā palīdzība (konsultācijas) monitoringa sistēmas uzlabošanai. Paredzēts arī uzlabot informācijas apmaiņu starp Radiācijas drošības centru un radiācijas kontrolposteņiem, kas izvietoti robežkontroles vietās. Tehniskās palīdzības komponentes ietvaros paredzēts stiprināt Radiācijas drošības centra administratīvās spējas, lai novērstu kodolmateriālu un citu radioaktīvo vielu nelikumīgu pārvadāšanu un neautorizētu pārvietošanu. Visi līgumi finanšu memoranda ietvaros jānoslēdz līdz 2005.gada 30.novembrim, savukārt līdzekļi jāizmaksā līdz 2006.gada 30.novembrim.

PHARE 2003.gada pārrobežu sadarbības programmas Baltijas jūras reģionā Latvijai finanšu memorands

Finanšu memorands "PHARE 2003.gada pārrobežu sadarbības programma Baltijas jūras reģionā Latvijai" (programma) ir Eiropas Komisijas un Latvijas Republikas vienošanās par finansējuma piešķiršanu un tā izmantošanu 2003.gada pārrobežu sadarbības programmas Latvijas komponentu īstenošanai. Programmā piedalās arī Polija, Lietuva un Igaunija. Programmas vispārīgie mērķi ir veicināt sadarbību starp programmā iesaistītajām valstīm, īpaši nevalstiskajām organizācijām. Programmā par izvirzīti vides aizsardzības, cilvēkresursu attīstības, reģiona ekonomiskās attīstības veicināšanas pasākumi. Programmas ietvaros plānots atbalstīt šādas aktivitātes - kultūras pieredzes apmaiņa, jauniešu pieredzes apmaiņa, apmācības, konferences un semināri, tirgvedības pasākumi reģionu atpazīstamības veicināšanai, tūrisma informācijas materiālu sagatavošana.

Programma iedalās divos komponentos:

- mazo projektu fonds – PHARE finansējums EUR 1 miljons, nacionālais līdzfinansējums EUR 0,25 miljoni. Šīs komponentes ietvaros īstenoto projektu finansējums no PHARE līdzekļiem iespējams EUR 0,02 miljonu – 0,05 miljonu apmērā;
- vidējo projektu fonds - PHARE finansējums EUR 2 miljoni, nacionālais līdzfinansējums EUR 0,625 miljoni. Šīs komponentes ietvaros īstenoto projektu finansējums no PHARE līdzekļiem iespējams EUR 0,05 miljonu – 0,3 miljonu apmērā.

Programmas finanšu memorands stājas spēkā līdz ar tā parakstīšanas brīdi. Visi līgumi finanšu memoranda ietvaros jānoslēdz līdz 2005.gada 30.novembrim, savukārt līdzekļi jāizmaksā līdz 2006.gadam 30.novembrim.

Tāpat kā iepriekšējos gados, arī 2003.gadā notika *ES PHARE finansēto programmu uzraudzības komitejas un apakškomiteju* sanāksmes. Sanāksmju mērķis bija novērtēt ES PHARE finansēto programmu līdzekļu izmantošanas efektivitāti, kā arī veikt programmu novērtējumu atbilstoši programmu dokumentos izvirzītajiem mērķiem. Sanāksmēs piedalījās Eiropas Komisijas, nozaru ministriju, Eiropas Komisijas delegācijas Latvijā, Centrālās finanšu un līgumu nodaļas pārstāvji. Sanāksmēs tika izskatīti tieslietu, sociālā, *TwinningLight*, pilsoniskās sabiedrības, sabiedrības integrācijas, iekšlietu, reģionālās attīstības/ekonomiskās un sociālās kohēzijas, pārrobežu sadarbības, transporta, vides un kodoldrošības, publisko finanšu, enerģētikas un tirgus/antimonopola, veselības, statistikas un lauksaimniecības sektoru uzraudzības ziņojumi.

Ārvalstu finanšu palīdzības divpusējās un daudzpusējās programmas

Flandrijas sadarbības programmas ar Centrālās un Austrumeiropas valstīm ietvaros Flandrijas administrācija katru gadu rudenī izsludina projektu konkursu nākamā gada programmai. Projekta iesniedzējam jābūt Flandrijas reģiona vai flāmu valodā runājošās Briseles daļas organizācijai vai uzņēmumam. Savukārt projekta partneriem un finanšu palīdzības saņēmējiem jābūt no programmas dalībvalstīm (piemēram Latvijas).

Atbalstāmie Flandrijas un Latvijas sadarbības projekti tiek atlasīti divpusējā projektu atlases komitejā, ko veido Flandrijas administrācijas un Latvijas valdības pārstāvji. Lai nodrošinātu redzamu saņemto Latvijas un Flandrijas sadarbības 2003.gada programmas projektu pieteikumu izvērtēšanu Latvijā, ar Finanšu ministrijas rīkojumu tika izveidota projektu pieteikumu vērtēšanas komiteja, kurā bija Finanšu, Ārlietu un Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas pārstāvji.

Flandrijas sadarbības programmas ar Centrālās un Austrumeiropas valstīm ietvaros 2003.gadā atbalstīti šādi Flandrijas un Latvijas sadarbības projekti par kopējo summu EUR 423 000:

- darba drošības un veselības likumdošanas praktiskās ieviešanas metodes attīstība, apmācot un informējot mazos un vidējos uzņēmumus;
- ilgtspējīgai lauksaimniecībai liellopu barošanai tauriņziežu audzēšanas augu sekas optimizācija;
- izmaksu efektivitātes analīzes ieviešana upju baseinu pārvaldības plānos, piemērojot Daugavas upes baseinam;
- plānošanas reģionu attīstības aģentūru institucionālā attīstība Latvijā.

Saprašanās memoranda ar Nīderlandes valdību ietvaros 2003.gadā tika apstiprināti sekojoši projekti par kopējo summu EUR 850 000:

- tehniskā palīdzība inspekciju organizēšanai Pārtikas un veterinārajā dienestā;
- administratīvās kapacitātes stiprināšana aviācijas drošības jomā;
- dzelzceļa produktu atbilstības izvērtēšanas sistēmas izveide;
- darbs ar Latvijas nepilngadīgajiem pirmstiesas apcietinājumā – ieguldījums nākotnē drošai Eiropai;
- industriālo objektu riska novērtējums saskaņā ar SEVESO II.

2003.gada 15.augustā parakstīts *Latvijas Republikas valdības un Zviedrijas Karalistes valdības līgums par Zviedrijas īstermiņa konsultantu tehniskās palīdzības fondu* - dāvinājumu 3 miljonu Zviedrijas kronu (SEK) apmērā īstermiņa tehniskās palīdzības projektu īstenošanai Nacionālās programmas Eiropas Savienības likumdošanas kopuma pārņemšanai ietvaros vai citu projektu īstenošanai. 2003.gadā apstiprināti trīs projekti par aptuveni SEK 430 000.

Ārvalstu palīdzības projektu reģistrācija un atzinumu saņatavošana par atbrīvošanu no muitas un pievienotās vērtības nodokļa maksājumiem

Tika izstrādāts jauns Ministru kabineta noteikumu projekts "Kārtība, kādā pievienotās vērtības nodoklis piemērojams ārvalstu finanšu palīdzības sūtījumiem, preču piegādēm un pakalpojumiem", kas aizstās Ministru kabineta 2001.gada 19.jūnija noteikumus Nr.265 "Kārtība, kādā pievienotās vērtības nodoklis un muitas maksājumi piemērojami dāvinājumiem – ārvalstu finanšu palīdzības sūtījumiem, preču piegādēm un pakalpojumiem". Saskaņā ar šiem noteikumiem 2003.gadā reģistrēti ap 90 divpusējo ārvalstu finanšu palīdzības projektu un sniegts ap 1000 atzinumu par ārvalstu palīdzības projektu atbrīvošanu no muitas un pievienotās vērtības nodokļa maksājumiem.

Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadības, uzraudzības un kontroles sistēmas izveidošana un administrēšanaES struktūrfondu vadības un uzraudzības sistēmas izveidošana

Lai nodrošinātu efektīvas ES struktūrfondu vadības un ieviešanas sistēmas izveidošanu, 2003.gadā veikta PHARE 2002.gada projekta "Valsts finanšu vadība" tehniskā vadība, projekta ietvaros izstrādāti dokumenti, kas reglamentē ES

struktūrfondu vadību, ieviešanu, uzraudzību un kontroles sistēmas darbību. Regulāri tika sagatavoti pārskati par projekta īstenošanu atbilstoši noteiktajai PHARE projektu administrēšanas kārtībai. PHARE 2002.gada projekta "Valsts finanšu vadība" ieviešanas nodrošināšanai pēc piesaistīto ekspertu pieprasījuma tika sniegta nepieciešamā informācija un dokumenti, kā arī nodrošināta pastāvīga sadarbība ar ekspertiem.

Saistībā ar ES struktūrfondu iekšējās kontroles sistēmas izveidošanu ir izstrādāti reglamentējošie dokumenti, kas nosaka sistēmā iesaistītās institūcijas, to funkcijas un atbildību, kā arī veicamos pasākumus kontroles sistēmas darbības nodrošināšanai. Lai īstenotu pasākumus saistībā ar ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadības, ieviešanas, uzraudzības un kontroles institucionālās sistēmas izveidošanu, tika izstrādāti šādi tiesību aktu projekti:

- Ministru kabineta noteikumu projekts "Noteikumi par Eiropas Savienības struktūrfondu vadības, uzraudzības, kontroles un novērtēšanas institucionālo sistēmu", kas nosaka sistēmā iesaistītās institūcijas, to funkcijas, pienākumus, atbildību un tiesības (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 2.septembrī);
- ES struktūrfondu ieviešanas shēmas, kas atspoguļo procesu plūsmu un izsekojamību atbilstoši iepriekš minētajiem Ministru kabineta noteikumiem;
- Ministru kabineta rīkojuma projekts "Par uzdevumiem Eiropas Savienības struktūrfondu vadības, uzraudzības, kontroles un novērtēšanas sistēmas ieviešanai", kas nosaka konkrētus uzdevumus un termiņus sistēmā iesaistītajām institūcijām, lai nodrošinātu izveidotās sistēmas darbību (MK 2003.gada 10.septembra rīkojums Nr.573);
- Finanšu ministrijas rīkojuma projekts "Par Ministru kabineta 2003.gada 10.septembra rīkojuma Nr.573 "Par veicamajiem uzdevumiem Eiropas Savienības struktūrfondu vadības, uzraudzības, kontroles un novērtēšanas sistēmas ieviešanai" izpildes nodrošināšanu", kas reglamentē struktūrfondu vadību, uzraudzību un kontroli (FM 2003.gada 15.septembra rīkojums Nr.860);
- Finanšu ministrijas rīkojuma projekts "Par Ministru kabineta 2003.gada 10.septembra rīkojuma Nr.573 "Par veicamajiem uzdevumiem Eiropas Savienības struktūrfondu vadības, uzraudzības, kontroles un novērtēšanas sistēmas ieviešanai" izpildes nodrošināšanu", kas nosaka prasības grantu shēmas apsaimniekošanas pieteikumu iesniedzējiem un lēmuma par grantu shēmas apsaimniekošanas tiesībām pieņemšanas kārtību (FM 2003.gada 1.oktobra rīkojums Nr.901).

Regulāri sniegtas konsultācijas ES struktūrfondu ieviešanas sistēmā iesaistītajām institūcijām par reglamentējošos dokumentos iekļauto nosacījumu piemērošanu.

ES Kohēzijas fonda vadības un uzraudzības sistēmas izveidošana

Lai sekmētu Kohēzijas fonda projektu īstenošanas uzsākšanu Latvijā, tika iesākta Ministru kabineta noteikumu projekta "Noteikumi par kārtību, kādā sagatavo, apstiprina, īsteno un uzrauga no Eiropas Savienības Kohēzijas fonda līdzekļiem finansētos projektus" izstrāde. Sagatavots Kohēzijas fonda plānošanas dokuments Latvijā – Ietvara dokuments, kas 2003.gada 19.decembrī saskaņots ar Eiropas Komisiju.

Lai veiktu vadošās iestādes funkcijas Eiropas Savienības Kohēzijas fonda jautājumos, izstrādāts Finanšu ministrijas rīkojuma projekts "Par Kohēzijas fonda projektu pieteikumu izskatīšanu Finanšu ministrijā" (FM 2003.gada 4.augusta rīkojums Nr.728) un izskatīts viena projekta pieteikums. Lai nodrošinātu valsts budžeta kvalitatīvu sagatavošanu Kohēzijas fonda projektu jomā, tika veikti aprēķini Kohēzijas fonda projektu finansējuma iekļaušanai valsts budžetā.

Eiropas Savienības struktūrfondu vadošās iestādes funkciju izpilde

2003.gada nogalē tika pabeigta *Attīstības plāna* (vienotā programmdokumenta) mērķa 1 programmas 2004. - 2006.gadam izstrāde. Tas ir ES struktūrfondu apgūšanas Latvijas Republikā pamatdokuments: Latvijas valdības stratēģija un prioritātes ES struktūrfondu finansējuma izlietojumam, lai veicinātu sociālekonomisko apstākļu izlīdzināšanu. Šī dokumenta izstrādi nodrošināja Attīstības plāna vadības grupa, kuru izveidoja ar Ministru kabineta 2003.gada 4.marta rīkojumu Nr.134, un tā nodrošināja Attīstības plāna un programmas papildinājuma sagatavošanas pārraudzību un vadību. Vadības grupā bija pārstāvētas 11 ministrijas, Latvijas Banka, Valsts kase, Centrālā finanšu un kontraktu vienība, Nodarbinātības valsts aģentūra, Lauku atbalsta dienests, Valsts kontrole, Valsts kanceleja, pieci plānošanas reģioni, Ministru prezidenta birojs, Latvijas Lielo pilsētu asociācija, Latvijas Pašvaldību savienība, Centrālā statistikas pārvalde. Savukārt darba koordināciju nodrošināja Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu departaments. Eiropas Komisija 2003.gada 18.decembrī apstiprināja Latvijas attīstības plānu, jo EK reģionālās politikas komisāram M.Barnier parakstīja apstiprinājuma vēstuli Finanšu ministrijai, ar kuru oficiāli tika atzīts Latvijas pamatdokuments ES struktūrfondu līdzekļu saņemšanai un izmantošanai.

2003.gadā tika sagatavots arī *programmas papildinājums*, kas ir detalizēts vienotajā programmdokumentā ietvertos pasākumus un aktivitāšu, to ieviešanas nosacījumu skaidrojums, kas nosaka vispārīgos projektu atlases kritērijus, sagaidāmos rezultātus un to sasniegšanas indikatorus. Programmas papildinājumu izstrādāja nozares ministrijas, bet Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu departaments koordinēja iesaistīto ministriju darbu.

Sagatavots un apstiprināts *ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju cilvēkresursu attīstības plāns*. Saskaņā ar Ministru kabineta 2003.gada 4.marta rīkojumu Nr.134 "Par Attīstības plāna vadības grupu" 2.3.apakšpunktu vadības grupa nodrošina ES strukturālo instrumentu vadībā, uzraudzībā, novērtēšanā un kontrolē iesaistīto institūciju cilvēkresursu attīstības plāna sagatavošanu. 2003.gada 30.septembrī Attīstības plāna vadības grupas sēdē apstiprināts struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju cilvēkresursu attīstības plāns. Cilvēkresursu attīstības plāns sastāv no trīs daļām:

- pirmajā - aprakstīta pašreizējā cilvēkresursu situācija struktūrfondu vadībā iesaistītajās institūcijās;
- otrajā - aprakstītas administratīvās kapacitātes stiprināšanas iespējas, pieņemot darbā jaunus darbiniekus un aizpildot visas vakances pēc noteikta laika grafika;
- trešajā - aprakstīts darbinieku mācību plāns, tā ieviešanas iespējas, izmantojot Valsts administrācijas skolas piedāvātos kursus.

Izstrādāts *Informācijas un komunikācijas rīcības plāns par struktūrfondu vadību Latvijā*, kas nosaka komunikācijas stratēģiju ES struktūrfondu ieviešanai Latvijā 2004.- 2008.gadam, mērķus, mērķa auditorijas, komunikācijas uzdevumus, komunikācijas procesa organizatoriskos aspektus, komunikācijas taktiku, komunikācijas kanālus un informēšanas aktivitāšu plānu, kā arī komunikācijas procesa vadību un atbildības līmeņus informācijas sniegšanas procesā.

2003.gadā nodrošināta Finanšu ministrijas pārstāvju dalība informatīvos semināros dažādām auditorijām par ES struktūrfondiem, kā arī sarīkotas reģionālās preses konferences par ES struktūrfondiem.

Pārskata gadā tika īstenoti pasākumi saistībā ar *datorizētās informācijas sistēmas* veidošanu ES strukturālo instrumentu ietvaros finansēto pasākumu uzraudzībai. Tika organizētas sanāksmes ar ES struktūrfondu ieviešanā iesaistītajām institūcijām, lai saskaņotu visu iesaistīto institūciju prasības. Tādejādi 2003.gada augustā tika pabeigts darbs pie datorizētās informācijas sistēmas prasību specifikācijas izstrādes. Nodrošināta līdzdalība informācijas sistēmas prasību specifikācijas izstrādē, lai

iegūtu pārlicību, ka veidojamā informācijas sistēma atbilst EK regulu prasībām un sistēmā būtu iespējama nepieciešamo pārskatu sagatavošana un nosūtīšana Eiropas Komisijai. Pamatojoties uz izstrādāto prasību specifikāciju, 2003.gada septembrī tika nodrošināta iepirkumu procesa veikšana programmatūras izstrādei. Nodrošināta atbilstošas programmatūras veidošana, kā arī notika sadarbība ar IT kompāniju, izvērtējot optimālākos tehniskos risinājumus.

Eiropas Savienības finansēto programmu un projektu finanšu līdzekļu izmantošanas kontrole

Lai sekmīgi veiktu projektu noslēguma izdevumu deklarāciju pārbaudes un vadības un kontroles sistēmu pārbaudi, sadarbībā ar PHARE ekspertiem 2003.gada beigās tika uzsākta ES finansēto programmu un projektu noslēguma izdevumu deklarāciju pārbaudes kārtības izstrāde.

2003.gadā uzdevumu izpilde ir cieši saistīta ar ISPA projektu noslēguma termiņiem. Pēc nozaru ministriju sniegtās informācijas, neviens no ISPA projektiem, kas tiek ieviests ar Vides un Satiksmes ministrijas starpniecību, nav pabeigts 2003.gadā.

Integrācija Eiropas Savienībā

Pārskata gadā tika nodrošināta nepārtraukta informācijas apmaiņa ar Eiropas Komisiju par sasniegto likumdošanas saskaņošanā un institūciju stiprināšanas jomā. Sagatavoti pārskati par nepieciešamo rīcību jauno ES normatīvo aktu ieviešanai un ministrijas viedokļi par ES normatīvo aktu projektiem. Atbilstoši kompetencei uzraudzīta un veicināta saistību izpilde ES likumdošanas pārņemšanas un institūciju stiprināšanas jomā. Sagatavots uzraudzības ziņojums.

Tika uzraudzīta Eiropas līguma izpilde, kā arī veicināta viedokļu apmaiņa ar EK ierēdņiem. Sagatavots iestāšanās ES līguma projekts.

Izmantojot ārvalstu finanšu līdzekļus, PHARE un bilaterālo programmu ietvaros atbalstīta ES likumdošanas pārņemšana un institūciju stiprināšana.

2003.gadā trīs reizes atjaunota Tehniskās palīdzības un informācijas apmaiņas biroja (TAIEX) Eiropas Savienības normatīvo aktu bāze.

Saskaņā ar ministrijas struktūrvienību, padotībā esošo un citu institūciju vajadzībām nodrošināta ES tiesību aktu tulkošanas latviešu valodā un Latvijas Republikas tiesību aktu tulkošanas angļu valodā koordinēšana, kā arī dalība Tulkošanas terminoloģijas centra organizētajās darba grupās par terminu saskaņošanu.

Tika nodrošināta dalība ES ekonomiskās politikas koordinācijas mehānismā – Finanšu ministrijas vadība piedalījies 12 augsta līmeņa sanāksmēs ES ekonomiskās politikas koordinācijas ietvaros.

Nodrošināta ES PHARE programmas vadības cikla norise un Nacionālā koordinatora ārvalstu finanšu palīdzības jautājumos funkciju izpilde.

Sakarā ar Eiropas integrācijas biroja reorganizāciju 2003.gada 1.decembrī tika nodrošināta sadarbības projektu *Twining* un *Twining Light* pārņemšana un turpmāka koordinācija, kā arī TAIEX organizēto semināru koordinācija.

Sadarbība ar starptautiskām finanšu organizācijām

2003.gadā tiek turpināta sadarbība ar Starptautisko Valūtas fondu un SVF Ziemeļu-Baltijas valstu biroja valstīm. Sadarbībā ar Latvijas Banku sagatavots Latvijas viedoklis par Ziemeļu-Baltijas valstu izstrādātajiem dokumentiem un oficiālajām runām par SVF darbību.

Pārskata gadā nodrošināta Latvijas Republikas delegācijas līdzdalība SVF/PB pavasara un pilnvaroto gadskārtējās sanāksmēs Vašingtonā.

Nodrošināta līdzdalība SVF Ziemeļu-Baltijas Monetārās un finanšu komitejas sanāksmēs, kurās tika apspriests un sagatavots Ziemeļu-Baltijas valstu biroja

viedoklis svarīgākajos SVF darbības jautājumos. Nodrošināta Latvijas piedalīšanās balsojumos par nozīmīgākajiem SVF darbības jautājumiem.

Valsts investīciju programma

Pārskata gadā tika izvērtēti investīciju projektu ieviešanas plāni projektu finansējuma iekļaušanai valsts budžetā, budžeta grozījumu un finansēšanas plānu sagatavošanai. Lai nodrošinātu projektu uzraudzību, regulāri izskatīti investīciju projektu progresa pārskati. Tika izvērtēti Ekonomikas ministrijas iesniegtie 2004.-2006.gada VIP projektā iekļautie valsts investīciju projektu pieteikumi iekļaušanai valsts budžetā. Kopīgi ar Ekonomikas ministriju izstrādāts jauns Ministru kabineta noteikumu projekts "Valsts investīciju programmas sagatavošanas, finansēšanas un īstenošanas kārtība" (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 7.oktobrī). 2003.gada 16.decembrī ar Ministru kabineta noteikumiem "Valsts investīciju projektu pieteikumu sagatavošanas kārtība" tika apstiprināta Finanšu ministrijas izstrādātā valsts investīciju projekta pieteikuma veidlapa un veidlapas sagatavošanas kārtība. 2003.gadā tika izvērtēti 192 valsts budžetā apstiprinātie projekti.

Grāmatvedība, pārskati un to revīzija

Lai pilnveidotu grāmatvedības standartizācijas procesu, izstrādāts likumprojekts "Grozījumi likumā "Par grāmatvedību"", kas paredz izveidot Grāmatvedības padomi, pilnvaro Ministru kabinetu noteikt obligāti piemērojamus grāmatvedības standartus (likums pieņemts Saeimā 2003.gada 15.maijā un stājas spēkā 2003.gada 1.jūlijā).

Izstrādāti likumprojekti "Grozījumi likumā "Par uzņēmumu gada pārskatiem"" (likums pieņemts Saeimā 2003.gada 20.novembrī un piemērojams gada pārskatiem ar 2004.pārskata gadu) un "Grozījumi likumā "Par konsolidētajiem gada pārskatiem"" (likums pieņemts Saeimā 2003.gada 20.novembrī un piemērojams konsolidētajiem gada pārskatiem ar 2004.pārskata gadu). Likumprojekti tika izstrādāti, lai Latvijas likumdošanā ieviestu prasības, kas noteiktas Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 27.septembra direktīvā 2001/65/EK, kas groza 4.un 7.direktīvu, ar kuru saskaņoti iepriekš minētie likumi, saistībā ar patiesās vērtības principa piemērošanu finanšu instrumentiem, ietverot arī grozījumus, kas minētos likumus saskaņo ar Komerclikumu.

Lai nodrošinātu Latvijas grāmatvedības standartu izstrādāšanu un izdošanu, izstrādāts Ministru kabineta noteikumu projekts "Grāmatvedības padomes nolikums" (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 5.augustā).

Lai strukturāli sakārtotu un precizētu līdz šim spēkā esošos noteikumus, ieviestu prasības, kas jāievēro uzņēmumiem, kur grāmatvedību kārtu, izmantojot grāmatvedības datorprogrammas, izstrādāts Ministru kabineta noteikumu projekts "Noteikumi par grāmatvedības kārtošānu un organizāciju" (MK noteikumi pieņemti 2003.gad 21.oktobrī).

Lai strukturāli sakārtotu un precizētu līdz šim spēkā esošos noteikumus, izstrādāts Ministru kabineta noteikumu projekts "Kases operāciju uzskaites noteikumi" (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 21.oktobrī).

2003.gadā tiek strādāts pie likumprojekta "Grozījumi likumā "Par zvērinātiem revidentiem"", lai saskaņotu likumu "Par zvērinātiem revidentiem" ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu un pilnveidotu Latvijas Zvērinātu revidentu asociācijas darbības uzraudzības kārtību. Likuma grozījumi izstrādāti arī, lai ietvertu likumā Eiropas Komisijas ieteikumus par revīziju kvalitātes kontroli uz zvērinātu revidentu neatkarības nodrošināšanu, kā arī precizētu noteikumus par revīzijas standartiem un noteiktu institūciju, kura ir tiesīga tos apstiprināt.

Tiek gatavots arī Ministru kabineta noteikumu projekts "Uzņēmuma mantas, arī prasījumu un saistību novērtēšana grāmatvedībā un atspoguļošana finanšu pārskatos, ja uzņēmuma vai tā struktūrvienības darbība tiek izbeigta", lai uzlabotu finanšu pārskatu kvalitāti uzņēmuma vai tā struktūrvienības darbības izbeigšanas

gadījumā un tie būtu skaidrāk saprotami finanšu pārskatu lietotājiem, arī Valsts ieņēmumu dienestam nodokļu administrēšanas jautājumos.

Lai noteiktu valsts, pašvaldību, ārvalstu, Eiropas Kopienas, citu starptautisko organizāciju un institūciju finansiālā atbalsta (finanšu palīdzības), ziedojumu un dāvinājumu naudā vai natūrā atspoguļošana finanšu pārskatos kārtību, pārskata gadā tiek strādāts pie attiecīgā noteikumu projekta.

Darbinieki regulāri piedalījās ES institūciju – Eiropas Komisijas komitejās (Grāmatvedību Regulējošā komiteja un Revīzijas komiteja) un Eiropas Padomes darba grupās - sanāksmēs un darba grupās, kurās analizēti tiesību aktu projekti, Eiropas Komisijas un citu institūciju sagatavotie dokumenti grāmatvedības, pārskatu un to revīzijas jomā, iegūstot informāciju par grāmatvedības un revīzijas politikas attīstības tendencēm ES.

Lai sekmētu grāmatvedību, pārskatu un to revīziju reglamentējošos normatīvajos aktos izvirzīto prasību ieviešanu praksē, tika sniegta metodoloģiska palīdzība valsts pārvaldes, pašvaldību, ārvalstu un starptautiskajām institūcijām un sabiedriskajām organizācijām, sagatavoti atzinumi par citu institūciju izstrādātajiem tiesību aktu un politikas plānošanas dokumentu projektiem.

Lai nodrošinātu likuma "Par zvērinātiem revidentiem" 37.pantā noteikto pārraudzību pār Latvijas Zvērinātu revidentu asociāciju, Finanšu ministrijas pārstāvji piedalījās 15 Latvijas Zvērinātu revidentu asociācijas kopsapulcēs, valdes sēdēs un komisiju sēdēs, kā arī izskatīja Latvijas Zvērinātu revidentu asociācijas dokumentus, kas nepieciešami pārraudzības nodrošināšanai.

Ar Finanšu ministrijas 2003.gada 13.augusta rīkojumu Nr.755 tika apstiprināts Grāmatvedības padomes sastāvs. Lai nodrošinātu "Grāmatvedības padomes nolikumā" noteikto padomes darbību, organizētas 12 sēdes. Grāmatvedības padome strādā pie Latvijas grāmatvedības standartu projektiem "Finanšu pārskatu sagatavošanas pamatnostādnes" un "Naudas plūsmas pārskats", lai noteiktu likumos paredzēto naudas plūsmas pārskata un pašu kapitāla izmaiņu pārskata sastādīšanas kārtību. Minētos standartus paredzēts noteikt par obligāti piemērojamiem, sagatavojot komersanta, uzņēmuma vai uzņēmēj sabiedrības gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu.

Tekšējais audits

Veiktie auditi

1.tabula

2003.gadā veiktie auditi Finanšu ministrijā un tās padotības iestādēs

Nr.p.k.	Audita numurs	Auditējamā sistēma	Audita nosaukums	Dienų skaits	
				Plānots	Faktiski
Veiktie auditi atbilstoši gada audita plānam					
1.	IU - 14B - 03/1	Pārskata gada inventarizācija	Pārskata gada inventarizācija Iepirkumu uzraudzības birojā	15	15
2.	S - 15E - 03/2	Cilvēku resursu politika un plānošana	Cilvēku resursu politika un plānošana Satiksmes birojā	20	20
3.	S - 15E - 03/3	Ēkas, darba telpu un dokumentu drošība	Ēkas, darba telpu un dokumentu drošība Satiksmes birojā	20	24
4.	I - 15C - 03/7	Ēkas, darba telpu un dokumentu drošība	Ēkas, darba telpu un dokumentu drošība Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijā	20	20

5.	M - 1B - 03/8	Korporatīvā vadība, iekšējās kontroles sistēma	Korporatīvā vadība, iekšējās kontroles sistēma Finanšu ministrijas centrālajā aparātā	35	35
6.	M - 2B - 03/15	Materiālās vērtības un kapitālie izdevumi	Materiālās vērtības un kapitālie izdevumi Finanšu ministrijas centrālajā aparātā	25	25
7.	M - 2F - 03/16	Komandējumu un dienesta braucienu izdevumu plānošana un izpildes kontrole	Komandējumu un dienesta braucienu izdevumu plānošana un izpildes kontrole Finanšu ministrijas centrālajā aparātā	20	20
8.	IU - 15B - 03/19	Iepirkumi valsts vajadzībām	Iepirkumi valsts vajadzībām Iepirkumu uzraudzības birojā	20	20
9.	I - 14C - 03/22	Grāmatvedības uzskaite	Grāmatvedības uzskaite Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijā	20	20
10.	C - 14A - 03/23	Cilvēku resursu politika un plānošana	Cilvēku resursu politikas un plānošanas audita pēc pārbaude Centrālajā finanšu un kontraktu vienībā	15	15
11.	P - 14G - 03/24	Materiāli tehniskā nodrošinājuma plānošana un izpildes kontrole	Materiāli tehniskā nodrošinājuma plānošana un izpildes kontrole Valsts proves uzraudzības inspekcijā	20	20
12.	P - 14G - 03/26	Iepirkumi valsts vajadzībām	Iepirkumi valsts vajadzībām Valsts proves uzraudzības inspekcijā	20	20
13.	C - 15A - 03/29	Iepirkumi valsts vajadzībām	Iepirkumi valsts vajadzībām Centrālajā finanšu un kontraktu vienībā	25	25
14.	M - 02C - 03/36	Pārskata gada inventarizācija	Pārskata gada inventarizācija Finanšu ministrijas Centrālajā aparātā	15	15
15.	C - 15A - 03/32	Pārskata gada inventarizācija	Pārskata gada inventarizācija Centrālajā finanšu un kontraktu vienībā	15	15
16.	IU - 15B - 03/37	Pārskata gada inventarizācija	Pārskata gada inventarizācija Iepirkumu uzraudzības birojā	15	15
17.	I - 15C - 03/38	Pārskata gada inventarizācija	Pārskata gada inventarizācija Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijā	15	15
18.	S - 15E - 03/35	Pārskata gada inventarizācija	Pārskata gada inventarizācija Satiksmes birojā	15	15
19.	P - 15G - 03/34	Pārskata gada inventarizācija	Pārskata gada inventarizācija Valsts proves uzraudzības inspekcijā	15	15
20.	M - 7C - 03/12	Pašvaldības finanšu stabilizēšana	Pašvaldības finanšu stabilizēšana Finanšu ministrijas Centrālajā	25	25

			aparātā		
--	--	--	---------	--	--

Atbilstoši gada plāniem no 20 plānotajiem auditiem Finanšu ministrijā un tās padotības iestādēs uz 2003.gada 30.decembri ir noslēgti 16 auditi.

2.tabula

2003.gadā veikto Eiropas Savienības finansēto programmu un projektu auditi Finanšu ministrijā un apvienotie auditi

Nr.p.k.	Audita numurs	Auditējamā sistēma	Audita nosaukums	Dienu skaits	
				Plānots	Faktiski
Veiktie auditi atbilstoši gada audita plānam					
1.	VARAM -18D-03/6	ES programmu un projektu sistēma Vides ministrijā	ISPA projekta 2000/LV/16/P/PE/003 „Ūdens apgādes un kanalizācijas pakalpojumu attīstība Ventspilī” vadības sistēma	35	30
2.	C-16A-03/4	PHARE pilnīgi vai daļēji finansēto programmu un projektu auditi	PHARE projekta LE9902.01 „Valodas apmācība latviski nerunājošajiem nepilsoņiem” audits	50	85
3.	SM-17A-03/5	ES programmu un projektu sistēma Satiksmes ministrijā	ISPA projektu uzsākšanas, konkursu dokumentācijas un līgumu slēgšanas sistēmu	40	30
4.	VARAM-18D-03/9	ES programmu un projektu sistēma Vides ministrijā	ISPA projekta 2000/LV/16/P/PE/004 „Cieto sadzīves atkritumu apsaimniekošana Ventspils reģionā” vadības sistēma	60	50
5.	C-16A-03/13	PHARE pilnīgi vai daļēji finansēto programmu un projektu auditi	Phare programmas CBC LE2000 projektu un apakšprojektu audits	50	50
6.	M-15F-03/14	ISPA finansēto projektu sistēma	Vispārējais ISPA sistēmas novērtējums	60	72
7.	C-16A-03/17	PHARE pilnīgi vai daļēji finansēto programmu un projektu auditi	Phare programmas CBC LE2000 projektu un apakšprojektu audits (LE0004/0009 „Sustainable Regional Development – High Quality Tourism 2”	40	65
8.	SM-17B-03/18	ES programmu un projektu sistēma	ISPA projekta 20001/LV/16/P/PA	40	47

		Satiksmes ministrijā	/007 „Tehniskā palīdzība autoceļu projektos” maksājumu sistēma		
9.	VM-18C-03/20	ES programmu un projektu sistēma Vides ministrijā	ISPA maksājumu sistēma	60	82
10.	C-16A-03/21	PHARE pilnīgi vai daļēji finansēto programmu un projektu auditi	Phare programmas COP LE2000 projekta LE0011.01/0004 „Valsts izdevumu vadība – biroja iekārtu piegāde” audits	35	36
11.	C-16H-03/25	Kohēzijas projektu auditi	Kohēzijas projektu audits	60	76
12.	C-16H-03/27	Kohēzijas projektu auditi	Kohēzijas projektu audits	60	65
13.	C-16H-03/28	Kohēzijas projektu auditi	Kohēzijas projektu audits	60	60
14.	SIF-19A-03/30	ES programmu un projektu sistēma Sabiedrības un integrācijas fondā	Phare projektu uzsākšanas, konkursa dokumentācijas un līgumu slēgšanas sistēma	40	30
15.	C-16H-03/31	Kohēzijas projektu auditi	CBC 2000 <i>twinninga</i> projekts	40	50
16.	C-16H-03/33	Kohēzijas projektu auditi	Kohēzijas projektu audits	60	42

Atbilstoši gada plāniem no 16 plānotajiem auditiem uz 2003.gada 30.decembri ir noslēgti 13 auditi.

Viedoklis par iekšējās kontroles sistēmu

Šī gada laikā darbinieki ir izanalizējuši, pārbaudījuši un novērtējuši ministrijas un, atbilstoši Finanšu ministrijas 2003.gada 21.februāra rīkojumā Nr.146 “Par Iekšējā audita sistēmas darbību ministrijā” noteiktajam arī ministrijas padotībā esošo iestāžu iekšējās kontroles sistēmas.

Ministrijā tika auditētas tādas sistēmas kā Korporatīvā vadība, iekšējās kontroles sistēma, Pašvaldību finanšu stabilizēšana, Materiālās vērtības un kapitālie izdevumi, Komandējumu un dienesta braucienu izdevumu plānošana un izpildes kontrole, Pārskata gada inventarizācija. Ministrijas padotībā esošajās iestādēs tika auditētas tādas sistēmas kā Cilvēku resursu politika un plānošana, Ēkas, darba telpu un dokumentu drošība, Iepirkumi valsts vajadzībām, Grāmatvedības uzskaitē, Materiāli tehniskā nodrošinājuma plānošana un izpildes kontrole, Pārskata gada inventarizācija.

Kopumā var secināt, ka Finanšu ministrijas centrālajā aparātā, Centrālās finanšu un kontraktu vienības, Iepirkumu uzraudzības biroja, Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas, Satiksmes biroja, kā arī Valsts proves uzraudzības inspekcijas auditējamās sistēmās iekšējā kontrole ir izveidota un darbojas pietiekami efektīvi, lai gan atsevišķās sistēmās iekšējās kontroles procedūras ir pilnveidojamas.

Lai pilnveidotu iekšējās kontroles procedūras, auditu rezultātā izstrādāti ieteikumi, kas ir saskaņoti ar auditējamo iestāžu vai struktūrvienību vadītājiem. Par veikto auditu rezultātiem ir iesniegti ziņojumi valsts sekretāram.

Audita plāna izpilde

3.tabula

Iekšējā audita gada plāna izpilde

Auditiem paredzēto dienu skaits pārskata gadā		Plānoto auditu skaits/no tiem noslēgti	Plānā neparedzēto auditu skaits/no tiem noslēgti	Iepriekšējā pārskata gadā nenoslēgto auditu skaits/no tiem noslēgti pārskata gadā	Komentāri
Plānots	Faktiski				
1180	1267	36/29	0/0	6/6	

Būtiskākie auditā konstatētie fakti un ieteikumi

2003.gadā noslēgto auditu ziņojumos iekļautie nozīmīgākie fakti un ieteikumi:

Ministrijas sistēmas

2003.gadā, veicot korporatīvās vadības, iekšējās kontroles sistēmas auditu Finanšu ministrijā, tika konstatēts, ka auditējamās sistēmās iekšējā kontrole ir izveidota un darbojas pietiekami efektīvi, tomēr ir konstatēti vairāki nozīmīgi fakti un attiecīgi arī ir izteikti ieteikumi, lai uzlabotu šo sistēmu darbību:

- ministrijā netiek ievērota vienota pieeja struktūrvienību darba plānu izstrādē un saskaņošanā, kā arī nav noteikta kārtība, kādā struktūrvienību vadītāji sniedz pārskatu par darba plānu izpildi. Ieteikums – izskatīt iespēju izstrādāt vienotu struktūrvienību darba plānu sagatavošanas kārtību (norādot veicamo pasākumu, izpildes termiņu, atbildīgo personu) un aktualizācijas, apstiprināšanas un atskaitīšanās sistēmu;
- uzsākts darbs pie personāla vadības politikas un stratēģijas izstrādes. Ieteikums – turpināt iesākto darbu pie ministrijas personāla vadības politikas un stratēģijas izstrādes, kā arī izskatīt iespēju – visas ar personāla vadības politiku izstrādātās kārtības iesniegt apstiprināšanai ministrijas vadībai;
- ierēdņu uzvedības principi ir noteikti Ministru kabineta 2001.gada 19.janvāra instrukcijā Nr.1 "Ierēdņa uzvedības principi", savukārt darbinieku uzvedības principi un vispārārstītās ētikas normas nav definētas nevienā normatīvajā dokumentā. Ieteikums - izvērtēt nepieciešamību izstrādāt ministrijas ētikas kodeksu.

Ēkas, darba vides un dokumentu drošības auditā Satiksmes birojā un Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijā tika konstatēts, ka kopumā šajās sistēmās iekšējās kontroles sistēmas ir izveidotas un darbojas, tomēr ir nepieciešami atsevišķi uzlabojumi:

- iestādēs nav ievērotas Ministru kabineta noteikumu Nr.379 "Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība" prasības:
 - darba vides iekšējā uzraudzība;
 - nav izstrādāts darba vides iekšējās uzraudzības ieviešanas plāns un nav veikta darba vides riska novērtēšana;
 - darba aizsardzības speciālists nav apmācīts darba aizsardzības jautājumos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Ieteikums – nodrošināt Ministru kabineta noteikumu Nr.379 "Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība" prasību ieviešanu iestādēs.

Iepirkumu valsts vajadzībām auditā Iepirkumu uzraudzības birojā, Valsts probes uzraudzības inspekcijā un Centrālajā finanšu un kontraktu vienībā tika konstatēts, ka kopumā šajās sistēmās iekšējās kontroles sistēmas ir izveidotas un darbojas, tomēr ir nepieciešami atsevišķi uzlabojumi:

- iestādēs nav izstrādātas rakstiskas procedūras (kārtības), kas detalizēti aprakstītu tieši iestādes vajadzībām atbilstošu iepirkumu organizēšanas, reģistrācijas un norises gaitu. Ieteikums – izskatīt iespēju izstrādāt iekšējās kārtības, kas detalizēti noteiktu tieši iestādes vajadzībām atbilstošas procedūras iepirkuma organizēšanai, reģistrēšanai un norises gaitai atklātam un slēgtam konkursam, cenu aptaujai un sarunu procedūrai;
- Centrālās finanšu un kontraktu vienības 2003.gada budžetā ir paredzēti līdzekļi visu plānoto iepirkumu veikšanai, tomēr atsevišķas plānotās iepirkuma procedūras atbilstoši budžetā plānotajiem līdzekļiem gada beigās nav pabeigtas. Ieteikums – nodrošināt iepirkumu procedūru savlaicīgu veikšanu saskaņā ar budžetā plānotajiem iepirkumiem.

Finanšu ministrijas vadība ir apstiprinājusi visu ieteikumu ieviešanu un vairums ieteikumu jau ir ieviesti.

Eiropas Savienības daļēji vai pilnīgi finansēto programmu un projektu apvienoto iekšējo auditu sistēmas

Izvērtējot ISPA projektu vadības sistēmu Vides ministrijā, tika konstatēts, ka kopumā šajā sistēmā iekšējās kontroles sistēmas ir izveidotas un darbojas, tomēr ir atsevišķi trūkumi:

- Vides ministrijā ISPA finansētajā projektā 2000/LV/16/P/PE/003 "Ūdens apgādes un kanalizācijas pakalpojumu attīstība Ventspilī" pastāvēja risks, ka projekta ietvaros iemaksātā avansa maksājuma summa vai tā daļa ir jāatmaksā Eiropas Komisijai, jo divpadsmit mēnešu laikā no avansa maksājuma izmaksāšanas datuma Eiropas Komisijai nav nosūtīts maksājuma pieteikums. Lai izvairītos no riska, ka saskaņā ar Finanšu memoranda III 1. pielikuma III nodaļas 2.punktu projekta finansēšanai saņemtā avansa summa vai tās daļa būtu jāatmaksā EK, tika ieteikts turpmāk veikt pasākumus, kas paātrinātu darbu vai pakalpojumu līgumu slēgšanu un nodrošinātu maksājuma pieprasījuma nosūtīšanu EK divpadsmit mēnešu laikā no avansa iemaksas datuma;
- Vides ministrijā ISPA finansētajā projektā 2000/LV/16/P/PE/004 "Cieto sadzīves atkritumu apsaimniekošana Ventspils reģionā" bezpeļņas pašvaldības uzņēmums (BPU) "Labiekārtošanas kombināts" grāmatvedības kārtības un organizēšanas uzskaites metodikā nebija iekļautas visas prasības ISPA projekta uzskaitē. BPU "Labiekārtošanas kombināts" grāmatvedības kārtības un organizēšanas uzskaites metodikā turpmāk noteikt kārtību, kādā tiek uzskaitīti un iegrāmatoti ar ISPA projektiem saistītie finansiālie darījumi;
- Vides ministrija Ministru kabineta 2001.gada 2.janvāra noteikumu Nr.1 "Kārtība, kādā tiek sagatavoti, apstiprināti, īstenoti un uzraudzīti no Eiropas Savienības politikas pirmsietāšanās finanšu instrumenta līdzekļiem finansētie projekti" 25.punktā minētos dokumentus Nacionālajai atbildīgajai amatpersonai neiesniedza noteikumos minētajos termiņos, tika ieteikts turpmāk nodrošināt izdevumu deklarāciju sagatavošanu un iesniegšanu Finanšu ministrijā ne vēlāk kā līdz katra gada 5.februārim, 5.jūnijam un 5.oktobrim.

Pārbaudot PHARE Ekonomiskās un sociālās kohēzijas projektus, tika konstatēts, ka kopumā iekšējās kontroles sistēmas ir izveidotas un darbojas, tomēr tika konstatēti atsevišķas sistēmas nepilnības:

- PHARE 2000.gada programmas projekta LE0012.02 "Ekonomiskās un sociālās kohēzijas pasākumi Latgales reģionā" ietvaros Krāslavas novada dome un Līvānu novada dome iesniedza Nozares vecākajai amatpersonai (NVA) Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijā ziņojumus atbilstoši Granta līgumu noteikumiem. Taču pārliecināties par to, ka NVA, kuras pienākumos bija uzraudzīt Granta līgumu izpildi, būtu izskatījusi saņemtos ziņojumus, nebija iespējams, jo nekāda rakstiska apliecinājuma tam nebija.

NVA tika ieteikts, turpmāk īstenojot EK finansētos projektus, izstrādāt Granta līguma ietvaros saņemto ziņojumu pārbaudes sistēmu, kas neatkarīgai trešajai personai sniegtu pārlicību, ka ziņojumi tiek izskatīti un izvērtēti;

- PHARE 2000.gada programmas projekta LE0012.02 "Ekonomiskās un sociālās kohēzijas pasākumi Latgales reģionā" katram līgumam Valsts kasē ir atvērts savs konts, tomēr grāmatvedībā visi līdzekļi uzskaitīti vienā kontā – 2625 "Speciālo budžetu konts", kurš saskaņā ar Krāslavas novada domes (KND) kontu plānu projekta līdzekļu uzskaitē nav adekvāts. KND maksājumu pārbaudes lapas (*payment grid stamp*) nav izveidotas, tāpēc nav iespējams pārlicināties par to, ka saņemtie rēķini pirms to apmaksas pārbaudīti. Tika ieteikts KND nodrošināt, lai turpmākajiem projektiem uzskaitē tiktu kārtota saskaņā ar Finanšu ministrijas instrukcijas Nr.3 un DIS prasībām, t.i., nodrošinot projekta līdzekļu atsevišķu uzskaiti atbilstoši projekta ietvaros atvērtajiem bankas kontiem un izveidojot maksājumu pārbaudes lapas (*payment grid stamp*).

Veicot Satiksmes ministrijas ISPA projekta 2001/LV/16/P/PA/007 "Tehniskā palīdzība ceļu projektos Latvijā" maksājumu sistēmas auditu, tika konstatēts, ka kopumā iekšējās kontroles sistēmas ir izveidotas un darbojas, tomēr ir atsevišķas sistēmas nepilnības:

- Satiksmes ministrijā, ISPA finansētā projekta 2001/LV/16/P/PA/007 "Tehniskā palīdzība ceļu projektos Latvijā" ietvaros aprēķinot un budžetā pārskaitot pievienotās vērtības nodokli nav ievērotas Ministru kabineta 2001.gada 19.jūnija noteikumu Nr.265 "Kārtība, kādā PVN un muitas maksājumi piemērojami dāvinājumiem – ārvalstu neatmaksājamās tehniskās palīdzības sūtījumiem, preču piegādēm un pakalpojumiem" un likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" prasības. Tika ieteikts turpmāk, aprēķinot un budžetā pārskaitot pievienotās vērtības nodokli, ievērot minēto noteikumu un likuma prasības.

Veicot PHARE CBC 2000 programmas projektā LE0004/0003 "*Hot – Spot Tourism Development in Latvia – Estonia border region*" auditu, tika konstatēts, ka kopumā iekšējās kontroles sistēmas ir izveidotas un darbojas efektīvi, tomēr ir sistēmas nepilnības:

- PHARE CBC 2000 programmas projektā LE0004/0003 "*Hot – Spot Tourism Development in Latvia – Estonia border region*" pirmā avansa maksājuma summu Rūjienas pilsētas domei Valsts kase ir sadalījusi divās daļās un izmaksājot maksājuma otro daļu nav ievērotas DIS prasības par 60 dienu termiņa ievērošanu no maksājuma pieprasījuma dokumentu apstiprināšanas brīža līdz izmaksas veikšanai. Lai nodrošinātu savlaicīgu PHARE finansu līdzekļu pārskaitīšanu palīdzības saņēmējiem, Centrālajai finanšu un kontraktu vienībai tika ieteikts savā darbībā turpmāk ievērot Finanšu ministrijas 2003.gada 26.maija rīkojuma Nr.472 "Par grozījumiem Finanšu ministrijas 2002.gada 5.jūlija rīkojumā Nr.656 "Par Eiropas Komisijas finansēto PHARE programmu pārskatu formām un to iesniegšanas kārtību" 3.punktu. Tas paredz, ka Programmas atbildīgā amatpersona iesniedz Valsts kasē skaidrojumu iesniegšanai Eiropas Komisijai par papildu līdzekļu nepieciešamību. ja nākamajos divos mēnešos plānotie maksājumi pārsniedz 20% PHARE programmas kopsomas,

Veicot PHARE LE9902.01 "Latviešu valodas apmācība latviski nerunājošajiem nepilsoņiem" auditu, tika konstatēts, ka kopumā iekšējās kontroles sistēmas ir izveidotas un darbojas, tomēr ir atsevišķas sistēmas nepilnības:

- Latviešu valodas apguves valsts programmas vienība (LVAVP) projektā LE9902.01 "Latviešu valodas apmācība latviski nerunājošajiem nepilsoņiem" beigu termiņš bija 2002.gada 18.jūlijs, savukārt projekta konti Valsts kasē ir slēgti 2003.gada 20.janvārī, tādējādi netiek nodrošināta turpmāko darbību apturēšana pēc projekta slēguma. Tika ieteikts Centrālajai finanšu un

kontraktu vienībai izstrādāt mehānismu, kā informēt Valsts kase par attiecīgā līguma beigu termiņu, lai novērstu iespēju rīkoties ar atlikušajiem projekta finanšu līdzekļiem;

- LVAVP projektā nebija pietiekamas LVAVP un Izglītības un zinātnes ministrijas sadarbības, lai nodrošinātu kvalitatīvu budžeta plānošanu projektam, tāpēc ir bija iespējama situācija, kad LVAVP projektam LE9902.01 paredzēto 2. PHARE līdzekļu maksājumu pārskaitīja uz projektam LE0007 paredzēto kontu. Tika ieteikts, īstenojot nākamos PHARE projektus, novērst iespēju, ka viena projekta ietvaros tiktu izmantoti vairāki finanšu līdzekļu konti;
- projektā LE9902.01 nebija pilnībā ievērotas DIS un Finanšu līguma prasības par PVN neiekļaušanu PHARE projekta izmaksās un no PHARE līdzekļiem apmaksāta PVN kompensēšana. Tādējādi projekta noslēgumā uzrādīta neprecīza EK atmaksājamā projektā neizmantotā summa. No PHARE līdzekļiem apmaksāts PVN LVL 4136,54 apmērā, no šīs summas PHARE kontā atmaksāts PVN LVL 1274,88 apmērā, pārējā PVN summa ir citos LVAVP kontos. LVAVP nodrošināt, ka EK tiek atmaksāti pilnībā visi PHARE projekta īstenošanā neizmantotie līdzekļi EUR 14998,01, kā arī no PHARE līdzekļiem apmaksātā PVN summa LVL 2861,66 apmērā.

Veicot PHARE CBC projekta LE0004/0009 "Ilgspējīga reģionālā attīstība – augstas kvalitātes tūrisms 2" auditu, tika konstatēts, ka kopumā iekšējās kontroles sistēmas ir izveidotas un darbojas, tomēr ir atsevišķas sistēmas nepilnības:

- PHARE programmas CBC projekta LE0004/0009 "Ilgspējīga reģionālā attīstība – augstas kvalitātes tūrisms 2" ietvaros visi darba līgumi ar pieciem Cēsu rajona padomes darbiniekiem par projekta ieviešanu noslēgti nekorekti, jau iepriekš parakstot to līguma sadaļu, kas apstiprina darba izpildi, kā arī veikts pēdējais maksājums pakalpojuma līguma ekspertei, lai gan dokumentāls saņemtais pakalpojuma novērtējums nav veikts. Tika ieteikts Cēsu rajona padomei nodrošināt, ka ekspertu pakalpojumu galīgā apmaksā tiek veikta, pamatojoties uz darba izpildes novērtējumu. Turpmāk nepieļaut priekšlaicīgus darba apstiprinājumus pirms faktiskās darba izpildes.

4.tabula

Kopsavilkums par kopējo iekšējā audita ieteikumu skaitu Finanšu ministrijas sistēmu auditos un Eiropas Savienības daļēji vai pilnīgi finansēto programmu un projektu apvienotajos auditos

Ieteikumu prioritāte	Kopā pārskata gadā sniegtie ieteikumi /no tiem ieviesti		Pārskata gadā sniegtie ieteikumi, kuru ieviešanas termiņš ir pārskata gads/no tiem ieviesti		Pārskata gadā sniegtie ieteikumi, kuru ieviešanas termiņš ir nākamais gads		Iepriekšējā gadā sniegtie ieteikumi, kuru ieviešanas termiņš ir pārskata gads/no tiem ieviesti	
	skaits	ieviesti	skaits	ieviesti	skaits	ieviesti	skaits	ieviesti
Augsta	79	51	61	56	18	0	22	13
Vidēja	32	17	22	17	10	0	5	3
Zema	3	2	2	2	1	0	2	1
Kopā:	114	70	85	75	29	0	29	17

Valsts kontrole

Ir izveidota datu bāze "Valsts kontroles ieteikumi", kurā tiek reģistrēti visi Finanšu ministrijā saņemtie Valsts kontroles revīzijas atzinumi un kolēģijas lēmumi. Saņemtajiem revīzijas atzinumiem un kolēģijas lēmumiem tiek piešķirts identifikācijas numurs, reģistrēti ieteikumi, kā arī atbildīgie par ieteikumu ieviešanu. Ja Valsts kontroles sniegtie ieteikumi attiecas uz Finanšu ministriju vai tās padotības iestādēm, tiek veikta ieteikumu ieviešanas kontrole.

Iekšējā audita metodika

2003.gads uzskatāms par nozīmīgu iekšējā audita normatīvo aktu sagatavošanā. Pamatojoties uz 2002.gada 20. novembrī Saeima pieņemto Iekšējā audita likumu, kas stājās spēkā 2002.gada 4.decembrī, par spēku zaudējušiem tika atzīti Ministru kabineta 1999.gada 5.oktobra noteikumi Nr.342 "Noteikumi par iekšējo auditu" un Ministru kabineta 1999.gada 5.oktobra noteikumi Nr.346 "Iekšējā audita padomes nolikums". Atbilstoši Iekšējā audita likumā noteiktajiem termiņiem tika izstrādāti Ministru kabineta noteikumu projekti:

- "Kārtība, kādā iestādē veicams iekšējais audits", kas ietver pamatprasības iekšējā audita veikšanai, atrunā iekšējā audita neatkarības un objektivitātes jautājumu, iekšējā audita darba apjoma plānošanas un iekšējā audita veikšanas kārtību, iekšējā audita struktūrvienību darbības pārskatu un plānu sagatavošanas un iesniegšanas termiņus, kā arī ziņošanas kārtību par iekšējā audita struktūrvienībās amatā ieceltajiem un no amata atbrīvotajiem iekšējiem auditoriem. Ņemot vērā to, ka šobrīd iekšējā audita sistēmas ir izveidotas un darbojas visās ministrijās, kā arī Valsts kancelejā, šie noteikumi precīzāk reglamentē Iekšējā audita likumā noteikto prasību ieviešanu (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 10.jūnijā);
- "Iekšējā audita padomes nolikums" nosaka Iekšējā audita padomes funkcijas, tiesības, kā arī Iekšējā audita padomes sastāvu un darba kārtību. Iekšējā audita padomes sekretariāta funkcijas nodrošina Finanšu ministrija (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 10.jūnijā);
- "Iekšējo auditoru sertifikācijas kārtība" nosaka iekšējo auditoru sertifikācijas kārtību divos līmeņos, saņemot attiecīgi pirmā vai otrā līmeņa sertifikātu (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 10.jūnijā).

Saskaņā ar šiem noteikumiem tiek ieviesta divu līmeņu sertifikācijas sistēma valsts pārvaldē strādājošiem iekšējiem auditoriem. Pirmā līmeņa sertifikāts apliecina auditora zināšanas iekšējā audita veikšanā, tai skaitā iekšējā audita plānošanā, darba metožu piemērošanā un pārbaūžu veikšanā, tomēr atsevišķos iekšējā audita posmos ir nepieciešama cita auditora uzraudzība. Otrā līmeņa sertifikāts apliecina auditora zināšanas plānot un patstāvīgi veikt iekšējo auditu, izvēlēties un piemērot darba metodes, kā arī pieredzi iekšējā audita vadīšanā un uzraudzībā, iekšējā audita stratēģisko un gada plānu izstrādē. Noteikumi ietver secīgus darbības posmus, kas nepieciešami auditoram pirmā vai otrā līmeņa sertifikāta iegūšanai. Atrunāta pieteikšanās sertifikāta saņemšanai, zināšanu novērtējuma saņemšana, pārbaudes darba sagatavošanas un aizstāvēšanas kārtība, ka arī Sertifikācijas komisijas izveidošanas un darbības pamatprincipi.

Pārskata gadā tika izstrādāts Ministru kabineta noteikumu projekts "Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmas izveidošanas pamatprasībām" (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 19.augustā). Šobrīd iekšējās kontroles sistēma ir izveidota visās ministrijās un iestādēs, un minētie noteikumi nosaka vienotas prasības, kas jāņem vērā, veidojot iekšējās kontroles sistēmu iestādē un ministrijā, kā arī definē iekšējās kontroles sistēmas pamatelementus.

2003.gadā izstrādāti un ar Finanšu ministrijas rīkojumu apstiprināti metodiskie materiāli:

- "Par iekšējā audita ētikas principiem" (FM ieteikumi Nr.2 2003.gada 11.septembrī);
- "Iekšējā audita rokasgrāmata" (FM 2003.gada 29.decembra rīkojums Nr.1219);
- "ISPA plūsmu shēmas (*audit trail*) un to veidošanas principi" (FM 2003.gada 11.novembra rīkojums Nr.1023);
- "Par Ministru kabineta 2003.gada 10.septembra rīkojuma Nr.573 "Par veicamajiem uzdevumiem Eiropas Savienības struktūrfondu vadības, uzraudzības, kontroles un novērtēšanas sistēmas ieviešanai" izpildes nodrošināšanu" (FM 2003.gada 15.septembra rīkojums Nr.860):

- 3.pielikums "Pamatprincipi veikto darbu, piegāžu un pakalpojumu, kā arī deklarēto izdevumu atbilstības pārbaudēm projektu īstenošanas vietās";
- 4.pielikums "Pamatprincipi darbību pārbaudēm izlases kārtā";
- 6.pielikums "Pamatprincipi un pamatprasības kārtībai, kādā sniedzamas ziņas par konstatētajām neatbilstībām un pārkāpumiem palīdzības īstenošanā";
- "Par ISPA līdzekļu finanšu vadību un ISPA projektu īstenošanu reglamentējošo dokumentu pārskatīšanas nodrošināšanu un ISPA ikgadējā ziņojuma par izveidoto vadības un kontroles sistēmu izstrādi" (FM 2003.gada 17.jūlija rīkojums Nr.656);
- "Par Eiropas Savienības strukturālās politikas pirmsiestāšanās finanšu instrumentu - ISPA projektu iekšējā audita rokasgrāmatas apstiprināšanu" (FM 2003.gada 19.septembra rīkojums Nr. 890);
- Par PHARE ekonomiskās un sociālās kohēzijas projektu iekšējā audita rokasgrāmatas apstiprināšanu" (FM 2003.gada 29.septembra rīkojums Nr.893);"
- "Par kārtības, kādā sniedz pārskatu par konstatētajām neatbilstībām un pārkāpumiem saistībā ar Eiropas Savienības pirmsiestāšanās finanšu instrumenta PHARE un ISPA projektu īstenošanas apstiprināšanu" (FM 2003.gada 7.novembra rīkojums Nr.1019).

Pasākumi Lauku atbalsta dienesta atbilstības Daudzgadējam finanšu līgumam uzraudzībai

Pārskata periodā veikta regulāra Lauku atbalsta dienesta pirmsakreditācijas ziņojumos norādīto ieteikumu izpildes uzraudzība. Tika nodrošināta sertificējošās institūcijas (SIA "Ernst & Young Baltic") ziņojumos par 2002.gada pārbaudes rezultātiem sniegto ieteikumu (Lauku atbalsta dienestā) reģistrācija *Microsoft Access* datu bāzē "SAPARD - ieteikumi" un to ieviešanas uzraudzība. Regulāri papildināta un aktualizēta *Microsoft Access* datu bāze "SAPARD - ieteikumi".

2003.gadā Nacionālā atbildīgā amatpersona izsniedza pagaidu akreditāciju SAPARD programmas pavadošā pasākuma "Pavadošais pasākums 2 "Tehniskā palīdzība"", kā arī nodrošināja SAPARD aģentūras Informācijas sistēmas pilnveidošanas pasākumu ieviešanu.

Pasākumi, lai nodrošinātu sadarbību ar OLAF – Eiropas Krāpšanas apkarošanas biroju

Pamatojoties uz 2002.gada 16.septembra Finanšu ministrijas rīkojumu Nr.895 " Par darba grupu Informatīvā ziņojuma par informācijas aprites modeli sadarbībai ar Eiropas krāpšanas apkarošanas biroju" (OLAF), darba grupā piedalījās pārstāvji no Valsts ieņēmumu dienesta, Ģenerālprokuratūras, Tieslietu ministrijas un Valsts policijas, 2003.gada 26.maijā tika izdots Finanšu ministrijas rīkojumu Nr.476 par darba grupu sadarbības koordinēšanai ar OLAF un darba grupā iekļauti pārstāvji no Latvijas Bankas un Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja. 2003.gada 14.oktobrī tika izdots jauns Finanšu ministrijas rīkojumu Nr.933 par OLAF darba grupu, jo tika nomainīts šīs darba grupas vadītājs, kā arī tika iekļauti pārstāvji no Lauku atbalsta dienesta, Iepirkumu uzraudzības biroja, Valsts kontroles un Centrālās finanšu un kontraktu vienības. Šobrīd darba grupa izskata dažādus jautājumus, par efektīvas sadarbības nodrošināšanu ar OLAF.

2003.gadā tika izstrādāts Ministru kabineta noteikumu projekts "Par Granta līgumu par cīņu pret krāpšanu, kas apdraud ES finanšu intereses (Latvija)" (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 14.oktobrī), kas nodrošina PHARE Daudzvalstu programmu par cīņu pret krāpšanu, kas apdraud Eiropas Savienības finanšu intereses. Šīs programmas mācībās piedalās pārstāvji no Valsts ieņēmumu dienesta, Ģenerālprokuratūras, Tieslietu ministrijas, Valsts policijas, Latvijas Bankas, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja, Lauku atbalsta dienesta, Iepirkumu uzraudzības biroja, Valsts kontroles un Centrālās finanšu un kontraktu vienības. 2003.gada 15.novembrī parakstīts līgums PHARE Daudzvalstu programmas

ieviešanai par cīņu pret krāpšanu, kas apdraud Eiropas Savienības finanšu intereses. Atbilstoši šai programmai 15 mēnešu laikā ir paredzētas dažādas mācības un semināri Latvijas tiesībsargājošo iestāžu pārstāvjiem.

Iekšējā audita struktūrvienību vadītāju mēneša tikšanās

Lai nodrošinātu iekšējā audita koordinācijas uzdevumu izpildi, regulāri reizi mēnesī organizēti Iekšējā audita struktūrvienību vadītāju forumi. 2003.gadā notikuši septiņi Iekšējā audita struktūrvienību vadītāju forumi, kuros tika izskatīti šādi jautājumi:

- izveidoto iekšējā audita sistēmu salīdzinājums Igaunijā un Latvijā; pārbaudes metodes izvēle; atbilstības un substantīvās pārbaudes metožu salīdzinājums; mērķtiecības un efektivitātes jautājumi iekšējā auditora profesijā;
- iekšējā audita standarti – Profesionālās prakses vadlīnijas; Valsts kontroles darbība 2003.gadā; Pārskats par iekšējā audita sistēmas darbību valsts pārvaldē 2002.gadā;
- iekšējā audita veikšanas process un tajā iesaistītās puses, to lomas, funkcijas un vajadzības; vadības rīcības mehānismi un uzvedība attiecībās un saskarsmē ar klientu un padoto; problēmjautājumu un sarežģījumu risināšanas veidi Iekšējā audita struktūrvienības vadītāja darbā; situāciju analīze;
- riska identifikācija;
- struktūrfondu vadības sistēma; ar Finanšu ministrijas 1999.gada 8.novembra rīkojumu Nr.994 apstiprinātās rokasgrāmatas aktualizēšanas priekšlikumi; ar Finanšu ministrijas 1999.gada 8.novembra rīkojumu Nr.993 "Ieteikumi riska novēršanas metodikai" aktualizēšanas priekšlikumi; ar Finanšu ministrijas 2001.gada 21.decembra rīkojumu Nr.1133 apstiprinātās iekšējā audita darbības pārskatu formas uzlabošana, aktualizēšana, izmaiņu veikšana;
- disciplinārlietas izskatīšana; Eiropas Komisijas organizētā gadskārtējā finanšu un kontroles institūciju tikšanās Austrijā šī gada 20.-22.oktobrī; Finanšu ministrijas 1999.gada 8.novembrī apstiprinātās Iekšējā audita rokasgrāmatas aktualizēšana;
- personas datu apstrādes sistēmas audita metodoloģijas izstrāde; Iekšējo auditoru institūta darbība Latvijā; Iekšējā audita rokasgrāmatas aktualizācija.

Šajās sanāsmēs apspriesti iekšējā audita darbā būtiski jautājumi, uzaicināti lektori vai citu institūciju pārstāvji, lai dalītos pieredzē, kā arī informētu par aktualitātēm iekšējā audita jomā. Sanāsmēs piedalījās visu ministriju, Valsts kontroles, Valsts kancelejas un Iekšējā audita struktūrvienību vadītāji. Atbilstoši Iekšējā audita likuma 13.panta 3.punktā noteiktajam iestāžu vadītāji ir atbildīgi par padotībā esošajās iestādēs izveidoto Iekšējā audita struktūrvienību metodisko vadību. Konkrēti pasākumi ir atkarīgi no katra Iekšējā audita struktūrvienības vadītāja iniciatīvas šī uzdevuma veiksmīgā nodrošināšanā.

Eiropas Savienības daļēji vai pilnīgi finansēto programmu un projektu auditos iesaistīto auditoru tikšanās

Lai nodrošinātu ES daļēji vai pilnīgi finansēto programmu un projektu auditos iesaistīto iekšējo auditoru savstarpējo sazināšanos un aktuālu darba jautājumu apspriešanu, Finanšu ministrija 2003.gadā organizējusi auditoru tikšanās par šādām tēmām:

- Eiropas Savienības PHARE programmas projekta "Valsts izdevumu vadība" eksperta Alana Pratlīja prezentācija: "Eiropas Komisijas jaunās finanšu regulas direktīvas noteikumi attiecībā uz kandidātvalstīm";
- pārskats par PHARE partneru gadskārtējo tikšanos Briselē; ISPA plūsmu shēmas;
- Eiropas Savienības PHARE programmas projekta "Valsts izdevumu vadība" eksperta Džona Deivisa prezentācija " ISPA audita rokasgrāmata";
- Eiropas Savienības palīdzības projektu konsultanta E.Hamera seminārs "Twinning projektā iesaistīto pušu lomas un funkcijas"; "Eiropas Savienības fondu auditos iesaistīto auditoru darbības novērtējums Latvijā".

Iekšējā audita padomes sekretariāta funkcijas nodrošināšana

2003.gada 24.martā Iekšējā audita padome izvērtēja Finanšu ministrijas sagatavoto pārskatu par iekšējā audita sistēmas darbību valsts pārvaldē 2002.gadā. Atbilstoši padomes ieteikumiem pārskats tika papildināts un nosūtīts izskatīšanai Ministru kabinetā.

2003.gada 28.aprīlī Iekšējā audita padome sniedza ieteikumus arī Ministru kabineta noteikumu projektu "Iekšējā audita padomes nolikums", "Kārtība, kādā iestādē tiek veikts iekšējais audits", kā arī "Iekšējo auditoru sertifikācijas kārtībai" pilnveidošanai un uzlabošanai.

Iesaistīšanās konsultatīvajā darbā

Izvērtējot ISPA projektu administrēšanu, tika konstatēts, ka nav ieviesta riska vadības sistēma. Iekšējā audita departaments izstrādāja priekšlikumus riska vadības sistēmas ieviešanai. Ņemot vērā, ka vispārēja riska vadības sistēmas ieviešana ministrijā ir darbietilpīgs process, tika pieņemts lēmums ieviest riska vadības sistēmu tikai ISPA projektu administrēšanai. Tika izstrādāts Finanšu ministrijas rīkojuma projekts "Kārtība, kādā tiek nodrošināta risku vadības procesa ieviešana ISPA projektu īstenošanas procesā", kurā nosaka, kā Finanšu ministrijas struktūrvienības un tās iestādes nodrošina risku vadības procesa ieviešanu ISPA projektu īstenošanas procesā (FM 2003.gada 30.jūlija rīkojums Nr.718).

Darbinieki piedalās dažādās darba grupās, iesaistās jaunu sistēmu izstrādē, piemēram, Strukturfundu administrēšanas sistēmas izveidē, gan sniedzot priekšlikumus Starpniekinstitūciju nacionālās pārbaudes organizēšanā, gan piedaloties pirmā, otrā līmeņa starpniekinstitūcijām un grantu shēmu apsaimniekotājiem izvirzāmo iekšējās kontroles sistēmas prasību izstrādē, kā arī sniedzot priekšlikumus Vienotā programmas dokumenta izstrādē.

Informātikas sektora darbība

Pārskata gadā izstrādāta jauna Eiropas Savienības strukturālās politikas pirmsiestāšanās finanšu instrumenta (ISPA) projektu vienotās informācijas sistēma. Tika izstrādāta ES strukturfundu vadības informācijas sistēma (SFVIS).

Veikti darbi, lai uzlabotu valsts budžeta plānošanu *mySAP*, izmantojot *Business Warehouse* (BW) datu noliktavas un *Strategic Enterprise Management* (SEM) stratēģiskās plānošanas moduļu funkcionalitāti.

Tika organizētas konsultācijas par *mySAP* personāla vadības informācijas sistēmas ieviešanu un izstrādāta šīs informācijas sistēmas organizatorisko procesu rokasgrāmata.

Veikti darba samaksas datu datoranalīzes sistēmas uzlabošanas darbi.

Pārskata gadā funkcionāli tika papildināta ministrijas lietvedības informācijas sistēma, ievērojot aizvien pieaugošo dokumentu elektroniskās aprites nozīmi. Paplašināts un modernizēts ministrijas datortīkls, iegādāti jauni un nomainīti novecojošie datortīkla aktīvie elementi. Tika nomainīta serveru aparatūra atbilstoši nepieciešamajai ministrijas informācijas sistēmu darbības veiktspējai un drošībai. Saskaņā ar Ministru kabineta 2001.gada 6.marta noteikumiem Nr.96 "Noteikumi par budžeta iestāžu pamatlīdzekļu nolietojuma normām un pielietošanas nosacījumiem" veikta ministrijas personāldatoru modernizācija, ievērojot datortehnikas lietderīgas lietošanas laiku.

Administratīvi saimnieciskā darbība

2003.gadā ir nodrošināta Finanšu ministrijas centrālā aparāta budžeta programmu un apakšprogrammu izpilde. Izstrādāti Finanšu ministrijas centrālā aparāta 2004.gadā izpildāmo budžeta programmu un apakšprogrammu bāzes izdevumi un prioritārie pasākumi. Izstrādāti un precizēti priekšlikumi likumprojektam "Grozījumi likumā "Par valsts budžetu 2003.gadam"" ministrijas centrālā aparāta izpildāmajām programmām un apakšprogrammām, kā arī Finanšu ministrijas resora budžetā.

Izstrādāti ministrijas centrālā aparāta kārtējā gada budžeta izpildāmo programmu un apakšprogrammu finansēšanas plāni un tāmes un nodrošināta to precizēšana noteiktajos termiņos.

Tika nodrošināta ministrijas kopsavilkuma materiālu sagatavošana par investīciju programmas projektiem un to iesniegšana Ekonomikas ministrijā, kā arī nodrošināta informācijas apkopošana par ministrijas centrālā aparāta un padotībā esošo iestāžu investīcijas projektu īstenošanas gaitu.

Nodrošināta savlaicīga alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu akcīzes nodokļa marķu pasūtīšanas, saņemšanas un nodošanas procesa organizēšana.

Ministrijas centrālajā aparātā organizēts lietvedības darbs. Kontrolēta dokumentu aprīte un izpilde, regulāri sniegta informācija Valsts kancelejai par ministrijas doto uzdevumu izpildes gaitu. Izstrādāti metodiskie materiāli lietvedības, valsts valodas un arhīva darba jautājumos. Pilnveidots arhīva darbs ministrijā.

Tika nodrošināta Finanšu ministrijas 2003.gada veicamo darbu plāna izpilde, aktualizēšana un regulāru pārskatu sagatavošana par uzdevumu izpildes gaitu. Atbilstoši Finanšu ministrijas kompetencei sniegti pārskati par apstiprinātajām programmām un plāniem.

Nodrošināta Finanšu ministrijas centrālā aparāta grāmatvedības uzskaitē un kārtošana, grāmatvedības pārskatu sagatavošana un iesniegšana saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto kārtību un termiņiem. Sagatavoti ministrijas resora kopsavilkuma grāmatvedības pārskati.

Finanšu ministrijas centrālajā aparātā organizēta saimnieciskā darbība, materiālo resursu iegāde un pakalpojumu saņemšana saskaņā ar likumu "Par iepirkumu valsts vai pašvaldību vajadzībām". Sagatavots pārskats par iepirkumiem valsts vai pašvaldību vajadzībām un iesniegts Iepirkumu uzraudzības birojam. Organizētas materiālo vērtību inventarizācijas. Ministrijas bibliotēkas darbs organizēts, lai nodrošinātu darbiniekus ar uzkrāto informāciju ekonomikas un finanšu jautājumos.

Iekšējā un ārējā komunikācija

Iekšējā komunikācija

2003.gadā ir pilnveidota un regulāri atjaunota Finanšu ministrijas iekšējās informācijas lapa - *intranets*. Lai nodrošinātu pilnīgāku iekšējās informācijas apriti Finanšu ministrijā, sagatavots Finanšu ministrijas rīkojuma projekts par regulāras nedēļas informācijas sniegšanu Komunikācijas departamentam, kas nodrošina tās pieejamību visiem ministrijas darbiniekiem (FM 2003.gada 19.septembra rīkojums Nr.885). Finanšu ministrijas darbinieki nodrošināti ar regulāru preses apskatu.

Ārējā komunikācija

Finanšu ministrija sadarbojas ar plašsaziņas līdzekļiem, lai informētu sabiedrību par aktuālākajām norisēm Finanšu ministrijā, par jauniem normatīvajiem aktiem un citām būtiskām ziņām. 2003.gadā masu medijiem regulāri gatavoti paziņojumi un informācija par ministrijas ikdienas darba jautājumiem, kā arī par īpašiem notikumiem – vizītēm, parakstītiem līgumiem u.c. Kopumā medijiem 2003.gadā nosūtīti 337 paziņojumi. Tāpat sagatavotas atbildes uz 1506 žurnālistu jautājumiem (mutiskiem un pa e-pastu atsūtītiem). Papildus 2003.gadā noorganizētas 17 preses konferences Rīgā un Latvijas reģionos un divas apaļā galda diskusijas Rīgā, kurās piedalījās finanšu ministrs, Finanšu ministrijas un tās padotībā esošo iestāžu amatpersonas, kā arī starptautisko institūciju pārstāvji. Preses konferencēs sniegta informācija par aktualitātēm valsts finanšu jomā un Latvijai nozīmīgiem starptautiskiem līgumiem vai aktivitātēm. Informācija par Finanšu ministrijas darbu sniegta ne tikai masu mediju pārstāvjiem, bet arī dažādām Latvijas iestādēm, iedzīvotājiem, Latvijas vēstniecībām ārvalstīs. Sniegtas atbildes vai koordinēta atbilžu sagatavošana uz 206 jautājumiem, kas uzdoti elektroniskā veidā no FM mājas lapas (adrese info@fm.gov.lv un e-iesniegums). Ziņas par ministrijas aktualitātēm regulāri tiek ievietotas Finanšu ministrijas mājas lapās internetā.

Finanšu ministrija ir veicinājusi arī sabiedrības iesaisti lēmumu pieņemšanas procesos, strādājot darba grupās un konsultatīvajās padomēs. Finanšu ministrijā darbojas gan pastāvīgas konsultatīvās padomes (piemēram, Grāmatvedības padome u.c.), gan arī īpašiem mērķiem veidotas konsultatīvas grupas. Tāpat konsultācijas ar sabiedrību notikušas normatīvo aktu gatavošanas gaitā, konsultējoties ar ieinteresētajām sabiedriskajām organizācijām (sociālajiem partneriem), vairumā gadījumu – nozaru uzņēmēju apvienībām.

2003.gadā ir uzturēta un regulāri atjaunota Finanšu ministrijas mājas lapa internetā www.fm.gov.lv. Koordinēta citu ministrijas struktūrvienību aktuālās informācijas ievietošana mājas lapā, pilnveidota mājas lapas struktūra.

Tā kā būtisks ministrijas darba jautājums bija Eiropas Savienības struktūrfondu apguves sistēmas ieviešana un potenciālo palīdzības saņēmēju informēšana par ES struktūrfondu līdzekļu piedāvātajām iespējām, 2003.gadā ir izveidota jauna mājas lapa par ES finanšu līdzekļiem – www.esfondi.lv, kura ir centrālais interneta informācijas avots par struktūrfondu un kurā sniegta aktuālākā un būtiskākā informācija, gatavojoties ES struktūrfondu līdzekļu apguvei. Jaunā mājas lapa tiek regulāri atjaunota un papildināta.

5.tabula

Budžeta programmas rezultatīvo rādītāju izpilde kopumā

Programma: 01.00. "Finansiālās un fiskālās politikas izstrāde un valsts budžeta pārvalde".
Apakšprogramma: 01.01. "Centrālais aparāts"

<i>Finanšu ministrijas centrālā aparāta rezultatīvie rādītāji</i>	<i>2003. gada plāns</i>	<i>Izpilde pārskata periodā</i>
Štata vienību skaits,	265	249
t.sk. specializētie atašēji Briselē	2	2
Izskatītās sabiedrisko un reliģisko organizāciju lietas ziedojumu un humānās palīdzības atļauju saņemšanai	1 000	1 095
Sniegtās konsultācijas par nodokļu likumu piemērošanu	1 700	1 750
Par tiesību aktu projektiem sniegtie atzinumi	2 030	2 365
Sagatavotie tiesību aktu projekti	86	141
Finanšu kontroles metodikas sagatavošana un pilnveidošana	1	-
Eiropas Kopienu pašu resursu koordinācijas jomā izstrādātie normatīvo aktu projekti	2	2
Sagatavotie un pilnveidotie metodikas projekti par valsts budžeta plānošanu	5	5
Sagatavots gada pārskats par komercdarbības atbalstu rūpniecībai un citām nozarēm	1	1
Atbalsta programmu un individuālo atbalsta projektu izskatīšana, atzinumu sagatavošana (programmu/ projektu skaits)	30	54
Bilaterālās palīdzības piesaiste Finanšu ministrijas vajadzībām (izstrādāto pieteikumu skaits)	10	8
2003.gadā sagatavotie projektu pieteikumi PHARE finansējumam	2	2
PHARE 2003.gada Nacionālās programmas sagatavošana un apstiprināšana	1	1
Materiālu sagatavošana un piedalīšanās SVF, Pasaules Bankas un Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas sanāksmēs (sanāksmju skaits)	13	7
Sagatavošanās Eiropas līguma ietvaros organizētajās sanāksmēs atbilstoši FM kompetencei	6	6
Sniegtās konsultācijas par muitas normatīvo aktu piemērošanu	100	120
Informācijas sagatavošana par muitas nodokļiem EUROSTAT un PTO datu bāzēm	2	2
Iekšējie auditi ministrijā, padotībā esošajās iestādēs, apvienotie auditi	35	36
Iekšējā audita struktūrvienību salīdzinošā pārbaude	1	-

Sagatavotie valsts budžeta apskati	12	12
Ministru kabinetam sagatavotie ziņojumi par valsts budžeta izpildi	3	3
Sagatavotie ziņojumi par tautsaimniecības attīstības un kopbudžeta izpildes gaitu	4	4
Makroekonomiskās attīstības un fiskālās politikas vidēja termiņa scenārijs	1	1
Sagatavotās divpusējās un daudzpusējās ārvalstu palīdzības programmas un apstiprināto projektu skaits	6	6
Iesniegtie atzinumi par ārvalstu palīdzības projektu atbrīvošanu no muitas un pievienotās vērtības nodokļu maksājumiem	1 000	926
Eiropas Savienības finansēto programmu uzraudzības ziņojumi	32	32
Eiropas Savienības finansēto programmu Apvienotās uzraudzības komitejas sēde	1	-
Eiropas Savienības finansēto programmu uzraudzības apakškomiteju sēdes	32	32
Eiropas Komisijai sagatavotie un iesniegtie ISPA projekti	6	10
ISPA uzraudzības komitejas sanāksmes	2	1
Izskatītie ISPA projektu pieteikumi (projektu skaits)	9	10
Izskatītie Kohēzijas fonda projektu pieteikumi (projektu skaits)	4	1
Kohēzijas fonda ietvardokumenta sagatavošana	1	1
ISPA projektu uzraudzība, finanšu plānošana (projektu skaits)	21	24
ISPA projektu uzraudzības ziņojumu pārbaude (ziņojumu skaits)	42	40
Izskatītie Valsts investīciju programmas projektu pieteikumi (projektu skaits)	345	345
Valsts investīciju programmas projektu uzraudzība, finanšu plānošana (projektu skaits)	192	192
ISPA EDIS projekta ietvaros sagatavoto pārskatu un ziņojumu skaits	35	30
Phare EDIS projekta ietvaros sagatavoto pārskatu skaits	12	12
Sagatavotie un Eiropas Komisijas deleģācijai Latvijā iesniegtie pārskati par PHARE programmu ieviešanas gaitu	12	12
Sagatavotie un Ministru kabinetā iesniegtie pārskati par Nacionālā fonda darbību	1	1
Latvijas Bankai sagatavotie pārskati par reģistrētajiem ārvalstu projektiem	12	12
Reģistrētie divpusējie ārvalstu finanšu palīdzības projekti	90	73
Pirmsiestāšanās ekonomiskās programmas sagatavošana	1	1
Sagatavotās un pilveidotās iekšējā audita metodikas	3	12
Attīstības plāna (Vienotā programmdokumenta projekta) sagatavošana	1	1
Attīstības plāna programmas papildinājuma sagatavošana	1	-
Eiropas Savienības pārejas līdzekļu administratīvās spējas stiprināšana (<i>Transition Facility</i>) (Ministru kabinetā apstiprināto prioritāšu skaits)	15	19
Iestāšanās Eiropas Savienībā sarunu procesa uzņemto saistību izpildes kontrole (sagatavoto uzraudzības ziņojumu skaits)	1	1
Iestāšanās Eiropas Savienībā līguma projekta sagatavošana (projektu skaits atbilstoši sarunu sadaļām)	11	11
Eiropas Komisijas elektroniskās datu bāzes par Eiropas Savienības tiesību ieviešanu (sagatavoto pārskatu skaits)	3	3
Dalības nodrošināšana augsta līmeņa sanāksmēs Eiropas Savienības ekonomiskās politikas koordinācijas ietvaros (sanāksmju skaits)	7	12
Latvijas Zvērinātu revidentu asociācijas valstiskās uzraudzības pasākumi (LZRA sēžu skaits)	14	15
Grāmatvedības padomes darbības nodrošināšanas pasākumi (organizēto GP sēžu skaits)	8	12
Pieņemtie lēmumi par nokavēto nodokļu maksājumiem iepriekš aprēķinātās pamatparāda palielinājuma naudas, nokavējuma naudas un soda naudas dzēšanu tiem nodokļu maksātājiem, kuri finanšu ministra lēmumā noteiktajā termiņā nomaksā nokavēto nodokļu maksājumu pamatparādus	480	761

MINISTRIJAS PADOTĪBĀ ESOŠĀS IESTĀDES UN KAPITĀLSABIEDRĪBAS, KURĀS FINANŠU MINISTRIJA IR VALSTS KAPITĀLA DAĻU TURĒTĀJA

Ministrijas padotībā ir:

- Valsts kase;
- Centrālā finanšu un kontraktu vienība;
- Valsts ieņēmumu dienests;
- Valsts probes uzraudzības inspekcija;
- Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija;
- Satiksmes birojs;
- Iepirkumu uzraudzības birojs.

Ministrija ir valsts kapitāla daļu turētāja šādās kapitālsabiedrībās (uzņēmēj-sabiedrībās):

- valsts akciju sabiedrība "Valsts nekustamā īpašuma aģentūra";
- valsts akciju sabiedrība "Latvijas Hipotēku un zemes banka";
- valsts akciju sabiedrība "Latvijas Loto";
- bezpeļņas organizācija valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Nams".

Valsts kase

Valsts parāda vadības pilnveidošana

2003.gada 12.februārī pirmo reizi investoriem tika piedāvāts jauns finanšu instruments – valsts iekšējā aizņēmuma ilgtermiņa obligācijas ar atmaksas termiņu 10 gadi. Īstenojot obligāciju emisijas programmu, 2003.gadā 10 gadu iekšējā aizņēmuma obligācijas tika pārdotas vairāk nekā Ls 97 milj. apmērā (pēc nomināla), pieprasījums pēc šīm obligācijām bija Ls 266 milj, tādējādi apliecinot investoru interesi par Latvijas vērtspapīru tirgu. Šo obligāciju izsoļu vidējā ienesīguma likme 2003.gadā svārstījās no 4,89% līdz 5,19% gadā.

Veicot sagatavošanās pasākumus Latvijas pirmā 10 gadu eiro obligāciju laidiena emisijai, 2003.gada 16.jūnijā par emisijas vadošo banku (*lead manager*) izvēlēta viena no pasaules lielākajām bankām – *Citigroup*.

Lai paaugstinātu valsts parāda vadības efektivitāti un samazinātu valsts parāda apkalpošanas izmaksas, 2003.gada decembrī veikta Pasaules Bankas valūtas groza vienību kredītu pirmstermiņa atmaksa, pārfinansējot šos kredītus ar ievērojami lētākiem resursiem no īstermiņa kredītlīnijām un overdraftiem, tuvinot valsts parāda portfeli atbilstoši SDR groza valūtām.

Sagatavots Atvasināto finanšu instrumentu pielietošanas pamatojums, kurā ir izvērtēti iespējamie atvasinātie finanšu instrumenti tīrā valūtu parāda valūtu atklātās pozīcijas novēršanai, izstrādāta Atvasināto finanšu instrumentu valūtu un procentu likmju vērtību izmaiņas noteikšanas kārtība.

Starptautiskā reitingu aģentūra "Fitch Ratings" 2003.gada 21.jūlijā paaugstināja Latvijas kredītreitingu ilgtermiņa saistībām ārvalstu valūtā no BBB uz BBB+, bet 2003.gada 4.novembrī vēl mainīja kredītreitinga nākotnes novērtējumu no stabila (*stable*) uz pozitīvu (*positive*).

Starptautiskā reitingu aģentūra "Standard&Poors" 2003.gada 29.jūlijā mainīja 2002.gadā piešķirtā Latvijas kredītreitinga ilgtermiņa saistībām ārvalstu valūtā nākotnes novērtējumu no stabila (*stable*) uz pozitīvu (*positive*).

Valsts un pašvaldību budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaites pilnveidošana

Lai nodrošinātu valsts budžeta grāmatvedības uzskaites pakāpenisku pāreju uz uzkrājuma principu atbilstoši Starptautiskajiem publiskā sektora grāmatvedības standartiem un Starptautiskajiem grāmatvedības standartiem, īstenots projekts

“Valsts un pašvaldību budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaites instrukcija”, kas ietver grāmatvedības uzskaites pamatnostādnes, kontu plānu un detalizētas grāmatojumu shēmas. Šī projekta kvalitatīvā izstrādē un sagatavošanā ieviešanai iesaistītas Valsts kases struktūrvienības, auditoru firmas, Zvērinātu revidentu asociācijas un Pašvaldību savienības pārstāvji, kā arī budžeta iestāžu Grāmatvedības padomes locekļi.

Sagatavošanās Valsts kases kā Eiropas Savienības struktūrfondu, Kohēzijas fonda un Kopienas iniciatīvas EQUAL maksājumu institūcijas funkciju veikšanai

Lai no 2004.gada 1.maija nodrošinātu Valsts kases kā Eiropas Savienības struktūrfondu, Kohēzijas fonda un Kopienas iniciatīvas EQUAL maksājumu institūcijas funkciju veikšanu, 2003.gada 1.jūlijā tika izveidots Eiropas lietu departaments, sagatavoti attiecīgi normatīvie dokumenti, izveidota iekšējā struktūra darbam ar struktūrfondu, izstrādāti vienoti principi un prasības finanšu vadības pasākumu nodrošināšanai, kā arī uzsākts darbs pie maksājuma iestādes un otrā līmeņa starpniekinstitūcijas līguma projektiem par maksājumu veikšanas un pārskatu iesniegšanas kārtību.

Lai nodrošinātu Eiropas Savienības pirmsiestāšanās finanšu instrumentu apgūšanas sistēmas paplašinātās decentralizētās ieviešanas sistēmas prasības, pabeigta ISPA EDIS otrā fāze, kuras laikā tika pilnveidotas Valsts kases procedūras par ISPA programmas ieviešanu 2003.gadā tika ieviesta arī PHARE EDIS trešā fāze un ISPA EDIS trešā fāze, kuras rezultātā tika novērsti pirmās fāzes laikā norādītie trūkumi un veikts atkārtots sistēmas audits.

Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšana

No 2003.gada 1.janvāra valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšanu uzsāka privātie pārvaldītāji, tomēr gada beigās “Valsts kases ieguldījumu plāns” joprojām bija lielākais pensiju 2.līmeņa līdzekļu pārvaldītājs. 2003.gada 31.decembrī Valsts kase pārvaldīja 50,3 % no visiem valsts fondēto pensiju shēmā esošajiem līdzekļiem. 2003.gada divpadsmit mēnešos Valsts kase pārvaldīšanā no Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras ir saņēmusi valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļus Ls 7,165 milj. apmērā. 2003.gada 31.decembrī valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu “Valsts kases ieguldījumu plāna” vienas daļas vērtība sasniedza Ls 1,1385959, un periodā no 2003.gada 1.janvāra ieguldījumu plāna ienesīgums bija 4,53 % gadā. Ar 2003.gada 1.janvāri “Valsts kases ieguldījumu plāna” līdzekļu turētājs ir a/s “Parekss-banka”.

Citi Valsts kases darbības rezultāti

Sagatavots ziņojums Ministru kabinetam lēmuma pieņemšanai par atbalstu Latvijas dalībai Ziemeļu Investīciju bankā. Lēmums atbalstīt Latvijas dalību Ziemeļu Investīciju bankā (MK lēmums pieņemts 2003.gada 21.oktobrī).

Ieviesta Valsts kases parāda un naudas vadības sistēma SAP R/3, īstenota parāda un naudas vadības un budžeta izpildes transakciju integrācija SAP R/3 sistēmas virsgrāmatā. Veikta Valsts kases datu noliktavas konfigurācija VK IT sistēmu datu pārneses nodrošināšanai un uzglabāšanai vienotā datu uzkrāšanas sistēmā.

Veikta sagatavošanās pārejai uz IBAN kontiem no 2004.gada 1.janvāra.

Sagatavoti un noslēgti līgumi par valsts vārdā sniegtajiem galvojumiem, kā arī galvojuma apkalpošanas līgumi ar Eiropas Investīciju banku, a/s “NORD/LB Latvija” un a/s “Hansabanka”. Pārstāvētas Finanšu ministrijas kā kreditora intereses maksātnespējas procesos un nosūtītas pretenzijas Finanšu ministrijas parādniekiem.

Centrālā finanšu un kontraktu vienība

2003.gadā uzsākta sistēmas izveide un mehānismu izstrāde Eiropas Reģionālā fonda administrēšanai starpniekinstitūcijas līmenī, kā arī reģionālā biroja izveide Rēzeknē un Jelgavā ES līdzekļu efektīvai administrēšanai.

Uzsākts darbs pie procedūru rokasgrāmatas izstrādes, Eiropas Reģionālās attīstības fonda vadības sistēmas izveidošanas.

6.tabula

Programmu veidi	Sasniegtie darbības rezultāti		Noslēgto līgumu apjoms (EUR)	Noslēgto līgumu apjoms (%) no Finanšu memoranda budžeta	
	Programmu nosaukumi				
EK PHARE programmas ar slēgtu maksājumu termiņu	EK PHARE 1997.g.	Nacionālā programma	21 117 948	100	
	EK PHARE 1998.g.	Nacionālā programma	11 879 646	98	
	EK PHARE 1999.g.	Nacionālā programma	12 279 198	99	
	EK PHARE 1996.g.	Pārrobežu sadarbības programma	4 372 649	100	
	EK PHARE 1997.g.	Pārrobežu sadarbības programma	2 871 593	100	
	EK PHARE 1998.g.	Pārrobežu sadarbības programma	1 474 622	100	
	EK PHARE 1999.g.	Pārrobežu sadarbības programma	991 889	99	
	EK PHARE 1998.g.	Izlīdzināšanas fonda programma	3 999 915	100	
	EK PHARE 1999.g.	Izlīdzināšanas fonda programma	6 428 942	81	
	EK PHARE 1999.g.	Liela mēroga infrastruktūras programma	1 992 710	100	
	EK PHARE 1999.g.	Projektu sagatavošanas fonda programma	1 902 810	95	
	EK PHARE 1999.g.	Speciālā programma "Consensus III"	1 280 447	95	
	EK PHARE 2000.g.	Speciālā investīciju fonda programma	1 750 000	100	
	EK PHARE 2000.g.	Speciālā programma "Access 2000"	1 120 000	100	
	EK PHARE 2000.g.	Nacionālā programma	23 419 731	94	
	EK PHARE programmas ar atvērtu maksājumu termiņu (slēgtu līgumu slēgšanas termiņu)	EK PHARE 2000.g.	Pārrobežu sadarbības programma	928 958	93
		EK PHARE 2001.g.	Nacionālā programma	21 416 041	85
EK PHARE 2001.g.		Pārrobežu sadarbības programma	2 814 122	94	
EK PHARE 2001.g.		Kodoldrošības horizontālā programma	1 377 686	79	
EK PHARE programmas ar atvērtu līgumu slēgšanas un maksājumu termiņu	EK PHARE 2002.g.	Speciālā horizontālā programma EDIS ieviešanai	4 40450	88	
	EK PHARE 2002.g.	Nacionālā programma	74 27900	28	

Pārskata gadā veikta ISPA projektu iepirkumu dokumentu maksājumu un izdevumu deklarāciju pārbaude, ko sagatavojušas Vides un Satiksmes ministrija kā nozares atbildīgo amatpersonu funkciju izpildītājas.

Valsts ieņēmumu dienests

Valsts ieņēmumu dienesta (VID) administrētie nodokļu un nenodokļu ieņēmumi valsts budžetā 2003.gadā ir Ls 1 823,10 milj., kas ir par Ls 188,56 milj. jeb 11,5% vairāk nekā 2002.gadā. Divas reizes mainītais gada plāns (palielināts par Ls 52,8 milj. jeb 3,1%) saskaņā ar likumu "Grozījumi likumā "Par valsts budžetu 2003.gadam"" ir izpildīts par 103,5%.

7.tabula

VID administrētie valsts budžeta ieņēmumi 2003.gadā
salīdzinājumā ar ieņēmumiem 2002.gadā

	2002.g.	2003.g.	milj.Ls	%
Valsts pamatbudžets	697,90	786,45	88,54	12,7
Sociālās apdrošināšanas iemaksas	537,80	574,25	36,45	6,8
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	318,91	367,28	48,37	15,2
Akcīzes nodoklis speciālajos budžetos	62,63	78,14	15,52	24,8
Nodokļi uz atsevišķiem pakalpojumu veidiem un speciāliem mērķiem paredzētās valsts nodevas	6,72	7,35	0,64	9,5
Dabas resursu nodoklis	10,58	9,63	-0,95	-9,0
<i>Kopā:</i>	<i>1 634,54</i>	<i>1 823,10</i>	<i>188,56</i>	<i>11,5</i>

Valsts pamatbudžetā 2003.gadā iekasēti nodokļi un valsts obligātās nodevas Ls 786,45 milj. apmērā, kas ir par Ls 88,54 milj. jeb 12,7% vairāk nekā 2002.gadā. Tas ir lielākais pieaugums pēdējo gadu laikā. Valsts pamatbudžeta ieņēmumu izpilde ir 102,9%.

Tematiskajās pārbaudēs 2003.gadā pārbaudīti 16 477 nodokļu maksātāji (15 228 juridiskās personas un 1 249 fiziskās personas), pārkāpumi konstatēti 10 810 nodokļu maksātājiem. 2002.gadā pārbaudīti 13 817 nodokļu maksātāji, pārkāpumi konstatēti 8 451 nodokļu maksātājam.

VID nodokļu auditos 2003.gadā papildus ir aprēķinājis Ls 133,1 milj. Salīdzinājumā ar 2002.gadā aprēķināto summu - Ls 108,7 milj., 2003.gadā aprēķinātā summa ir palielinājusies par Ls 24,4 milj. jeb par 22,5%. Nodokļu auditos aprēķinātās summas attiecība pret VID administrēto nodokļu ieņēmumiem budžetā 2003.gadā ir 7,3%.

VID teritoriālajās iestādēs un Lielo nodokļu maksātāju pārvaldē 2003.gadā veikti nodokļu maksātāju konsultēšanas, izglītošanas un informēšanas pasākumi:

- sniegtas 339 988 konsultācijas;
- organizēti 1 562 izglītošanas pasākumi (semināri, diskusijas, lekcijas, tikšanās ar skolu un studējošo jaunatni un nevalstiskām organizācijām u.c. pasākumi);
- veikti 1 834 informēšanas pasākumi (publikācijas presē, uzstāšanās radio un televīzijā u.c.).

2003.gadā izveidotas un atvērtas piecas jaunas klientu apkalpošanas zāles (VID Latgales reģionālās iestādes Daugavpils nodaļā, Ludzas nodaļā, Ludzas muitas kontrolpunktā, VID Vidzemes reģionālās iestādes Valmieras nodaļā, VID Rīgas reģionālās iestādes Ogres nodaļā).

2003.gadā tika ierosinātas četras krimināllietas par narkotisko un psihotropo vielu kontrabandu.

2003.gadā ir uzsākta Eiropas Savienības integrētā tarifa sistēmas (ITVS), tranzīta elektroniskās sistēmas (NCTS) ieviešana muitas dienestā un Valsts ieņēmumu dienesta informācijas sistēmas integrācija Eiropas Savienības sistēmās.

Valsts proves uzraudzības inspekcija

Valsts proves uzraudzības inspekcija (VPUI) nodrošina dārgmetālu, dārgakmeņu un to izstrādājumu proves uzraudzību, kas ietver:

- dārgmetālu, dārgakmeņu un to izstrādājumu provēšanu. 2003.gadā zīmogoti 950515 izstrādājumi un 14206 izstrādājumi ar vērtīgiem dārgakmeņiem (briljantiem, safīriem, rubīniem un smaragdiem);
- saimnieciskās darbības ar dārgmetāliem, dārgakmeņiem un to izstrādājumiem vietu reģistrāciju. 2003.gadā reģistrētas 860 saimnieciskās darbības vietas;
- dārgmetālu izstrādājumu izgatavotāju personisko zīmogu reģistrāciju;
- politikas un tiesību aktu izstrādi dārgmetālu, dārgakmeņu un to izstrādājumu kontroles un zīmogošanas jomā.

2003.gadā izstrādāti šādi normatīvo aktu projekti:

- Ministru kabineta noteikumu projekts "Noteikumi par proves darbu pakalpojumu valsts nodevu" (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 15.aprīlī);
- Ministru kabineta rīkojuma projekts "Par Konvenciju par dārgmetālu izstrādājumu pārbaudi un zīmogošanu un tās grozījumiem" (MK 2003.gada 11.jūnija rīkojums Nr.387);
- likumprojekts "Par Konvenciju par dārgmetālu izstrādājumu pārbaudi un zīmogošanu un tās grozījumiem".

VPUI regulāri sekoja un konsultējās ar citu valstu proves uzraudzības institūcijām par ES Dārgmetālu izstrādājumu direktīvas (*Com(93) 322 "Directive on articles of precious metal"; COM(94) 267 "Amended proposal for a European Parliament and Council Directive on articles of precious metal"*) virzību, kā arī harmonizēja likumdošanu un testēšanas metodes saskaņā ar direktīvas prasībām. Patreiz ES dārgmetālu kontrole piemēro vispārējos ES dibināšanas principus, dibināšanas līguma nosacījumus un ES tiesu praksi ("*case law*"), kuru prasības ir iestrādātas pašlaik spēkā esošajos normatīvajos aktos.

VPUI veic pastāvīgas darbības, lai pilnveidotu sniegto pakalpojumu kvalitāti un nodrošinātu testēšanas pakalpojumu atbilstību starptautiskajām prasībām:

- veikta VPUI laboratorijas akreditācija saskaņā ar LVS ISO17025 standarta prasībām;
- apstiprināta inspekcijas kompetence saskaņā ar 1972.gada Vīnes konvencijas "Konvencija par dārgmetālu izstrādājumu pārbaudi un zīmogošanu" prasībām;
- regulāri tiek pilnveidotas testēšanas metodes saskaņā ar Eiropas Proves uzraudzības inspekciju asociācijas (AEAO) ieteikumiem:
 - dārgmetālu testēšanas metodes saskaņā ar ISO11426 un LVS EN 31427+AC;
 - ISP-OES testēšanas metodes;
 - XRF testēšanas metodes;
 - FT-IR, VIS spektrometrija.

Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija

Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija (IAUI) 2003.gadā veica ļoti aktīvu darbu, lai sagatavotu jaunus normatīvo aktu projektus, kā arī izdarītu grozījumus IAUI darbību un uzraugāmo uzņēmējdarbību regulējošos normatīvajos aktos. Tajā skaitā viens no nozīmīgākajiem bija jauns likumprojekts "Preču un pakalpojumu loteriju likums" (likums Saeimā pieņemts 2003.gada 19.jūnijā) un no tā izrietošie trīs Ministru kabineta noteikumu projekti (pieņemti Ministru kabinetā). Arī Saeimā bijusi liela interese par azartspēļu likumdošanas sakārtošanu, jo vairākkārt tika izdarīti grozījumi likumā "Par izlozēm un azartspēlēm" un "Par izložu un azartspēļu

nodevu un nodokli", kā arī tika izveidota Parlamenta darba grupa Azartspēļu tirgus attīstības koncepcijas sagatavošanai. Šajā darba grupā kā eksperte piedalījās arī IAUI priekšniece.

Paveikts arī ļoti sarežģīts uzdevums – izveidota un vadīta darba grupa, kas izstrādāja Ministru kabineta noteikumu projektu "Vienotās izložu un azartspēļu organizācijas grāmatvedības uzskaites kārtības" ar 10 pielikumiem (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 23.decembrī). Šis normatīvais akts tapis ciešā sadarbībā ar Valsts ieņēmumu dienesta speciālistiem, nodokļu konsultantiem, Finanšu ministrijas Grāmatvedības metožu analīzes un koordinācijas departamentu, kā arī Zvērinātu revidentu asociāciju. Tas nodrošina vienādu azartspēļu uzņēmumu ar uzņēmuma ienākuma nodokli apliekamās bāzes noteikšanu.

Uzraudzības jomā Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija turpināja iesākto uzdevumu – nodrošināt, lai izložu un azartspēļu tirgus attīstība notiktu likuma, spēļu organizētāji izpildītu likuma prasības un valsts saņemtu līdzekļus budžetā no izložu un azartspēļu nodevas un nodokļa maksājumiem. 2003.gadā izložu un azartspēļu nodevu un nodokļu maksājumu veidā valsts speciālajā budžetā tika iekasēti Ls 7,350 milj., kas ir par 9,5% vairāk nekā 2002.gadā. Iekasētā summa ir 0,86% no kopējiem nodokļu ieņēmumiem valsts pamatbudžetā; 0,35% no visiem nodokļu ieņēmumiem valsts kopbudžetā; 0,11% no 2001.gada iekšzemes kopprodukta (IKP) faktiskajās cenās.

Sadarbojoties ar Valsts policijas, VID speciālistiem un Saeimas deputātiem 2003.gadā veikta 1531 azartspēļu organizēšanas vietas pārbaude. Pārbaudēs konstatēti 199 dažādi trūkumi vai pārkāpumi, par kuriem sastādīti 84 administratīvo pārkāpumu protokoli un iekasēta soda nauda Ls 8650. Vienpadsmit administratīvo pārkāpumu protokoli nosūtīti izskatīšanai uz tiesu, divu sagatavoto lietu materiālus izskata Valsts policija, kā arī ir izteikti četri rakstiski brīdinājumi pārkāpumu novēršanai.

Pārskata gadā izložu un azartspēļu tirgus kopējais neto apgrozījums bija Ls 54,276 milj., kas ir par 32,5% vairāk nekā 2002.gadā. Tīrais apgrozījums, ko veido tieši izložu un azartspēļu organizēšanas ieņēmumi bija Ls 46,971 milj., un tas ir par 28,7% vairāk nekā 2002.gadā.

2003.gada 12.-15.jūnijā Rīgā IAUI organizēja Eiropas Spēļu biznesa uzraudzības institūciju (GREF) konferenci, kurā piedalījās 70 dalībnieki no 22 Eiropas valstīm. Minētā sanāksme tika veiksmīgi organizēta, par ko saņemta GREF priekšsēdētāja, padomes locekļu un dažādu valstu dalībnieku atzinība.

IAUI veicamā darba apjomu un valsts budžeta līdzekļu izlietojuma efektivitāti lietderību visprecīzāk raksturo budžeta apakšprogrammas "Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija" rezultatīvo rādītāju izpilde 2003.gadā, kur faktiskā izpilde pārskata gadā ir pārsniegta:

- izsniegto marķējuma zīmju skaits - faktiskā izpilde - 50161 un rezultāts +6161;
- ieņēmumi no marķējumu zīmju izsniegšanas (latos) - faktiskā izpilde 275265 un rezultāts +55265;
- pārbaužu skaits izložu un azartspēļu organizēšanas vietās - faktiskā izpilde 1531 un rezultāts +31

Satiksmes birojs

Satiksmes biroja sasniegtie galvenie darbības rezultāti

Pārskata gadā tika nodrošināta sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas sistēmas darbība Latvijas Republikā.

Tika nodrošināta Latvijas Zājās kartes biroja funkciju pildīšana atbilstoši Satiksmes biroja nolikumam un noslēgtajiem starptautiskajiem līgumiem.

Pēc pozitīvā balsojuma referendumā par iestāšanos Eiropas Savienībā 2003.gada 20.septembrī, veikta Daudzpusējo garantiju līguma (*Multilateral Guarantee Agreement*) parakstīšana ar Eiropas Ekonomiskās zonas valstu un Šveices birojiem.

Izstrādāts Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likumprojekts (MK atbalstīts 2004.gada 8.martā un nosūtīts uz Saeimu).

Iepirkumu uzraudzības birojs

Pārskata periodā izstrādāti normatīvo aktu projekti valsts un pašvaldību iepirkumu jomā:

- priekšlikumi likumprojektam "Grozījumi likumā "Par iepirkumu valsts vai pašvaldību vajadzībām"";
- koncepcijas projekts "Informācijas tehnoloģiju izmantošana sabiedrisko iepirkumu sistēmas pilnveidošanā";
- Ministru kabineta noteikumu projekti:
 - "Noteikumi par sezonas rakstura iepirkumiem" (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 15.jūlijā);
 - "Noteikumi par atklāta konkursa norisi attiecībā uz preču pirkšanu" (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 23.decembrī),
 - "Noteikumi par atklāta vai slēgta konkursa norisi attiecībā uz pakalpojumu sniegšanu" (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 23.decembrī),
 - "Noteikumi par atklāta konkursa norisi attiecībā uz būvdarbu veikšanu" (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 23.decembrī),
 - "Iepirkuma komisijas darbības noteikumi" (MK noteikumi pieņemti 2003.gada 23.decembrī),
 - "Noteikumi par projekta skiču konkursa norisi".

Pārskata periodā izskatītas 166 sūdzības par iepirkumu procedūru atbilstību likumam (tai skaitā astoņas sūdzības par sabiedrisko pakalpojumu uzņēmumu iepirkumiem). Juridiskā departamenta Kontroles daļa, kas izveidota tikai 2003.gada septembrī, ir pārbaudījusi 44 atklātos konkursus, 3 sarunu procedūras un 20 cenu aptaujas, izvērtējusi 33 valsts un pašvaldību pasūtītāju sagatavotos pārskatus par veiktajiem iepirkumiem, sagatavojusi rakstiskus atzinumus par iepirkumu atbilstību likuma prasībām un informējusi augstākas iestādes par konstatētajiem pārkāpumiem.

Lai nodrošinātu likuma "Par iepirkumu valsts vai pašvaldību vajadzībām" un likuma "Par būvdarbiem, piegādēm, nomu un pakalpojumiem sabiedrisko pakalpojumu uzņēmumu vajadzībām" pareizu piemērošanu, Iepirkumu uzraudzības biroja speciālisti 95 semināros apmācījuši 2356 valsts un pašvaldību iestāžu darbiniekus. 18 semināri organizēti sadarbībā ar PHARE ekspertiem, tai skaitā semināri par konkrētiem iepirkumu veidiem (pārtikas, medikamentu, degvielas iepirkumi).

Izstrādāti un publicēti internetā metodiskie ieteikumi par iepirkuma procedūru norisi (tai skaitā iepirkuma procedūru dokumentu paraugi). Iepirkumu portālā internetā ievietotas 4790 publikācijas par valsts un pašvaldību pasūtītāju un sabiedrisko pakalpojumu uzņēmumu iepirkumiem. Izskatīti 602 sarunu procedūras izvēles pamatojumi, 512 gadījumos sarunu procedūras piemērošana ir atļauta. Sagatavots un publicēts internetā Iepirkumu uzraudzības biroja mājas lapā statistisko pārskatu apkopojums par 2002.gadā veiktajiem iepirkumiem.

Valsts akciju sabiedrība "Valsts nekustamā īpašuma aģentūra"

2003.gadā Valsts nekustamā īpašuma aģentūra (VNĪA) veica priekšdarbus, lai izvērstu iepriekš uzsākto jaunu darbības jomu - lielu nekustamo īpašumu renovāciju speciālām valsts institūciju vajadzībām, nepiesaistot valsts budžeta līdzekļus.

8.tabula

VNĪA darbības galvenie rezultāti 2003.gadā

Nr. p.k.	Rādītājs	Izpilde	
		2003.gadā	Salīdzinājumā ar 2002.gadu
<i>Vispārējie rādītāji (milj. Ls)</i>			
1.	Ieskaitīti valsts un pašvaldību budžetos		
1.1.	- nodokļi	1,7	94%
1.2.	- atsavināšanas ieņēmumi	0,4	30%
2.	Neto apgrozījums (neauditētais)	6,2	89%
3.	Pārskata gada peļņa (pēc nodokļiem - neauditētā)	0,7	158%
<i>Darbības ar nekustamo īpašumu (skaits)</i>			
4.	Reģistrēti zemesgrāmatā uz valsts vārda	552	69%
5.	Noslēgti nomas (telpu, ēku, zemes) līgumi	1 139	68%
6.	Pārņemti VNĪA valdījumā un pārvaldīšanā	28	64%
7.	Nodoti citiem valdītājiem (īpašniekiem)	239	90%

Valsts akciju sabiedrība "Latvijas Hipotēku un zemes banka"

2003.gadā apritēja desmit gadi kopš Latvijas Hipotēku un zemes bankas (Hipotēku banka) dibināšanas. Šo gadu laikā banka ir izaugusi par spēcīgu un uzticamu uzņēmumu, ko apliecina arī bankai piešķirtie reitingi (*Moody's Investors Service Limited*): bankas reitings ilgtermiņa ārvalstu valūtas ieguldījumiem A2, reitings īstermiņa ārvalstu valūtas ieguldījumiem P1, emitēto hipotekāro ķīlu zīmju reitings A1 un finansiālā stipruma reitings D-.

Īstenojot Hipotēku bankas attīstības koncepciju, attīstības projektu izstrāde un īstenošana ar katru gadu kļūst arvien nozīmīgāka bankas darbības sastāvdaļa. 2003.gadā banka turpināja iepriekšējos gados uzsāktu kreditēšanas mērķprogrammu īstenošanu. Nozīmīgākās no 2003.gadā īstenojamām programmām bija Mājokļu attīstības programma, Mazo un vidējo uzņēmēju attīstības programma, Lauksaimniecības ilgtermiņa investīciju programma un Lauksaimniecībā izmantojamās zemes iegādes programma. Tika uzsāktas divas jaunas programmas: Nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības attīstības kreditēšanas programma un Vācijas-Latvijas vides aizsardzības pilotprojekts "Mājokļa sanācijas iniciatīva enerģijas taupīšanai".

Hipotēku banka ir sekmējusi līdzdalību veicinošo uzņēmējdarbību Latvijā un attīstījusi iedzīvotāju pašiniciatīvu finanšu jautājumu risināšanā, noslēdzot sadarbības līgumus ar 19 no 28 Latvijas kooperatīvajām krājaizdevu sabiedrībām (KKS). Sadarbības ietvaros Hipotēku banka izsniedz aizdevumus KKS un to biedriem, sniedz palīdzību informācijas tehnoloģiju jomā, kā arī konsultē iniciatīvas grupas KKS dibināšanas procesā. Ar Hipotēku bankas atbalstu 2003.gadā nodibināta pirmā KKS Latgalē, kas darbojas Balvu rajona Šķilbēnu pagastā.

Hipotēku banka 2003.gadā bija aktīvākais Rīgas Fondu biržas (RFB) biedrs, pārvaldot 19,54% no kopējā RFB apgrozījuma. Hipotēku banka bija 4.vietā jeb ieņēma 14,26% daļu RFB akciju tirgū vērtspapīru tirdzniecības (brokeru) pakalpojumos. Savukārt fiksēta ienākuma vērtspapīru tirgū aizvadītajā gadā banka bija nozīmīgākais darījumu veicējs, pateicoties ķīlu zīmju emisijai.

Hipotēku banka joprojām ir pirmā un vienīgā banka, kas emitē ķīlu zīmes, tādā veidā vietējā kapitāla veidošanai izdevīgi piesaistot vietējos investorus. 2003.gadā Hipotēku banka emitēja un primārajā vērtspapīru tirgū izvietoja hipotekārās ķīlu zīmes Ls 7,6 milj. apmērā, gada beigās palielinot apgrozībā esošo hipotekāro ķīlu

zīmju apjomu līdz Ls 23,6 milj. nominālvērtībā, ko veidoja deviņas hipotekāro ķīlu zīmju sērijas ar dzēšanas termiņu no trīs līdz desmit gadiem. 2003.gadā Hipotēku banka pirmo reizi emitēja hipotekārās ķīlu zīmes ar mainīgu ienākuma likmi. 2003.gadā notika aktīva tirdzniecība ar Hipotēku bankas hipotekārajām ķīlu zīmēm arī vērtspapīru otrreizējā tirgū, kur apgrozījums sastādīja Ls 6,1 milj.

Nozīmīgs darbs bankā noris pie dažādu uzņēmējdarbības procesu sakārtošanas un pārstrukturēšanas. Vienlaikus banka papildina savu pakalpojumu klāstu ar vairākiem jauniem produktiem un esošo produktu uzlabojumiem.

Valsts akciju sabiedrība "Latvijas Loto"

2003. saimnieciskā darbības gadā sasniegtie rezultāti parāda, ka iepriekšējos gados izvēlētais VAS "Latvijas Loto" (sabiedrība) stratēģiskās attīstības virziens ir bijis pareizs. Sabiedrības līdzekļu nozīmīgas daļas un darba ieguldīšana loteriju *On-line* sistēmas uzturēšanā un attīstībā, paplašinot tirdzniecības tīklu un nodrošinot tirdzniecības vietā iespēju spēlētājam piedalīties izlozē, izmantojot on-line tehnoloģiju, ir acīm redzami sevi apliecinājis kā dzīvotspējīgu projektu ar lielu ekonomisko potenciālu. Valstī tika veikta loteriju *On-line* termināļu tīkla paplašināšana un jaunu *on-line* tirdzniecības vietu atvēršana, līdz ar to skaitļu loteriju biļešu tirdzniecības vietu skaits no 109 gada sākumā pieauga līdz 136 gada beigās. Loteriju *On-line* sistēmas un tirdzniecības tīkla paplašināšana ir viens no priekšnoteikumiem darbam pie jaunu produktu (loteriju) izstrādāšanas un ieviešanas. Būtiskākais, kas tika paveikts 2003.gadā, ir saistīts ar loteriju "KENO", jo tika dubultots tās izložu skaits, piedāvājot spēlētājiem iespēju piedalīties izlozē divreiz dienā, kā arī tika mainītas dalības likmes un laimesta apjoms.

Stabilu vietu televīzijas raidījumos TV3 kanālā ir ieņēmusi arī skaitļu loterija "SuperBingo" ar ekonomisko rādītāju vienmērīgu un stabilu augšupeju 2003.gadā.

Katru gadu sabiedrības finanšu līdzekļu nozīmīga daļa tiek novirzīta loteriju sistēmas programmnodrošinājuma uzturēšanai un atjaunošanai, piedāvājot spēlētājiem jaunas papildu iespējas dalībai loterijās, kā arī spēļu drošības līmeņa nodrošināšanai un spēlētāju uzticības līmeņa loterijām paaugstināšanai.

Lai gan pārskata periodā ir izteikts *on-line* loteriju apgrozījuma pārsvars, nozīmīgu vietu sabiedrības produktu klāstā ieņem arī momentloterijas. Pēdējos gados, attīstoties *On-line* loteriju iespējām ar to pievilcīgi augstajiem laimestiem, kā arī spēlētāju zināšanu līmenim par šo tehnoloģiju kļūstot arvien plašākam, momentloteriju apgrozījuma īpatsvars samazinās. Taču tām ir savs stabils patērētāju loks, tāpēc sabiedrības attīstības koncepcijā paredzētais darbs pie momentloteriju izstrādes un šī produkta tirgus daļas saglabāšanas arī turpmāk būs viens no sabiedrības attīstības virzieniem.

Visus galvenos budžeta posteņus pārskata gadā VAS "Latvijas Loto" ir izpildījusi. Kopējie ieņēmumi 2003.gadā sasniedza Ls 2 940 052. Pārskata gada peļņa – Ls 125 683.

Bezpeļņas organizācija valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Nams"

2003.gadā, saskaņā ar BO VSIA "Nams" (Nams) statūtiem un 2000.gada 31.janvārī noslēgto pilnvarojuma līgumu ar Finanšu ministriju Nams nodrošināja Finanšu ministrijas intereses nekustamā īpašuma Rīgā, Smilšu ielā 1, kas sastāv no piecām ēkām ar litera Nr.1, 2, 3, 4 un 5, pārvaldīšanā un apsaimniekošanā.

Galvenā uzmanība tika veltīta Nama finansiālajai un saimnieciskajai darbībai, tika stingri kontrolētas administrācijas un ēkas ekspluatācijas nodrošināšanas izmaksas pa mēnešiem un ceturkšņiem.

Nama ieņēmumi no telpu nomas un ekspluatācijas izdevumiem 2003.gadā bija Ls 346 121,60, bet izdevumi remontiem, materiālu iegādei un ēkas ekspluatācijai – Ls 319 184,21. Iegūtais ieņēmumu pārsniegums pār izdevumiem saskaņā ar noteikto kārtību ir novirzīts pašu kapitāla pārējo rezervju papildināšanai. Kopējā

izlietotā summa remontdarbiem Finanšu ministrijas ēkā 2003.gadā ir Ls 109 068.73, bet pašu spēkiem (santehniķi, elektriķis, krāsotājs, galdnieks, jumīķis, grīdu bonierētājs, sakaru mehāniķi) ir veikti remontdarbi Ls 75 000 apmērā. Ir likvidētas 17 ūdensvada un kanalizācijas sistēmas avārijas.

Ir izstrādāts integrētas drošības sistēmas projekts Finanšu ministrijas ēkā, Rīgā, Smilšu ielā 1, lai nodrošinātu apsardzi, ugunsdrošības signalizācijas uzstādīšanu, videonovērošanu un piekļūšanas kontroles ierīkošanu. Montāžas darbus ir paredzēts veikt pa posmiem.

Pēdējos gados Nams ir veicis visus ugunsdrošību nepieciešamos pasākumus, iekšējo ugunsdzēsības ūdensvada tehnisko apkopi, ēkas nodrošināšanu ar ugunsdzēsības līdzekļiem, bēniņu koka konstrukciju pretuguns apstrādi un evakuācijas ceļu aprīkošanu ar izgaismotiem evakuācijas ceļu rādītājiem.

2003.gadā ir veikts ēdnīcas un kafejnīcas remonts un nomainīta neefektīvā ventilācijas sistēma, apkopēju ģērbtuvju remonts, jumta seguma stikla kupola konstrukciju nomaiņa, kanalizācijas un ūdensvada sistēmas remonts, apkures sistēmas un siltummezgla remonts ēkā Smilšu ielā 1, siltumtīkla rekonstrukcija ēkā Smilšu ielā 1/4, elektroslodzes palielināšana, norādes lampu remonts, jumta siltumelementu ierīkošana, logu un ieejas un kabinetu durvju remonts. Tika pasūtīti un izgatavoti projekti siltummezglam un elektroslodzes palielināšanai. Projektus realizēja Finanšu ministrija kopā ar BO VSIA "Nams". Atklāta konkursa rezultātā tika iegādātas un uzstādītas ēdnīcas un kafejnīcas iekārtas un aprīkojums, kas nomainīja fiziski un morāli novecojušās iekārtas un aprīkojumu.

FINANSĒJUMS UN IZLIETOJUMS

Valsts budžeta līdzekļu izlietojums

Finanšu ministrijas resora 2003.gada valsts budžetā ir divpadsmit pamatbudžeta programmas un viena speciālā budžeta programma. Pārskata gadā ministrijas centrālais aparāts īstenoja piecas budžeta programmas (apakšprogrammas):

- programmas "Finansiālās un fiskālās politikas izstrāde un valsts budžeta pārvalde" apakšprogrammu "Centrālais aparāts";
- programmas "Uzraudzība un kontrole" apakšprogrammu "Alkohola un tabakas izstrādājumu marķēšanas nodrošināšana";
- programmu "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem";
- programmu "Vērtspapīru tirgus un privāto pensiju fondu uzraudzības nodrošināšana";
- programmu "Dotācija ANO attīstības programmas pārstāvniecība Latvijā".

Apakšprogrammas "Centrālais aparāts" mērķis ir izstrādāt un kopīgi ar valsts pārvaldes iestādēm īstenot valsts politiku budžeta, īstermiņa un ilgtermiņa finanšu, nodokļu un muitas, ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļu koordinācijas un izmantošanas jautājumos. Tā ir īstenota, lai nodrošinātu ministrijas centrāla aparāta darbību.

Apakšprogrammas "Alkohola un tabakas izstrādājumu marķēšanas nodrošināšana" mērķis ir legāla alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu akcīzes preču aprīte. Tā ir īstenota, lai nodrošinātu alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu marķēšanu ar akcīzes nodokļa markām.

Programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem" mērķis ir segt izdevumus nacionāli īpašiem nozīmīgiem pasākumiem, kā arī katastrofu un dabas stihiju radīto zaudējumu kompensēšanai. Ministrija nodrošina piešķirto līdzekļu pārskaitīšanu noteiktā kārtībā atvērtajos kontos un pārskatu sagatavošanu par programmas izpildi.

Programmas "Vērtspapīru tirgus un privāto pensiju fondu uzraudzības nodrošināšana" mērķis ir nodrošināt Finanšu un kapitāla tirgus komisijas likuma pārejas noteikumu 5.3.apakšpunkta izpildi.

Programmas "Dotācija ANO attīstības programmas pārstāvniecībai Latvijā" mērķis ir nodrošināt Attīstības programmas uzturēšanas izdevumu segšanu saskaņā ar Latvijas valdības un ANO 1992.gada 23.decembrī noslēgto līgumu.

Pasūtīto pētījumu veikšana

Pārskata gadā Finanšu ministrijā ir veikti divi pasūtītie pētījumi.

"Grāmatvedības jomā nodarbināto personu profesionālās kvalifikācijas analīze un grāmatvedības jomas varbūtējās reglamentācijas iespējamās sekas"

Pētījuma mērķis ir priekšlikumu izstrādāšana par grāmatvežu profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanu un grāmatvedības pakalpojumu reglamentāciju valstī un to varbūtējās sekas. Iegūtie pētījuma rezultāti izmantojami politikas dokumenta projekta sagatavošanai, izvērtējot arī iespējamo ietekmi uz sabiedrības un tautsaimniecības attīstību (darba tirgu, mazo un vidējo uzņēmumu izmaksām), valsts budžetu un pašvaldību budžetiem un Latvijas starptautiskajām saistībām. Pētījumu veica SIA "Grāmatvežu sertifikācijas centrs". Projektu vadīja Gaida Kalniņa, Dr.oec. LLU asociētā profesore, zvērināta revidente. Projektu veica arī Aina Garanča – SIA "Grāmatvežu sertifikācijas centrs" izpilddirektore, zvērināta revidente, Māra Maldupa – sociālo zinātņu maģistre sabiedrības vadībā, zvērināta revidente, Beata Pļaviņa- sociālo zinātņu maģistrs ekonomikā, SIA "Grāmatvežu sertifikācijas centrs" grāmatvede referente, Maija Upmane –Izglītības un zinātnes ministrijas Profesionālās izglītības programmu licencēšanas komisijas locekle. Pētījuma apstiprinātais finansējums Ls 3750.

"Nodokļu politika attiecībā uz biodegvielas ražošanu Latvijā"

Pētījums veikts Rīgas Tehniskās universitātes Inženierekonomikas fakultātē (RTU IEF), lai izstrādātu priekšlikumus optimālai nodokļu politikai attiecībā uz biodegvielas ražošanu Latvijā. Pētījuma rezultātā izstrādāti attiecīgi konceptuāli risinājumi un priekšlikumi. Pētījuma rezultāti ļoti noderēs nodokļu, it īpaši akcīzes nodokļa, atvieglojumu sistēmas uzlabošanai, kā arī akcīzes nodokļa likmes izmaiņu fiskālā efekta novērtēšanai nodokļu, arī akcīzes nodokļa, ieņēmumu prognozēs. Pētījuma rezultāti tiks ņemti vērā, veidojot turpmāko akcīzes nodokļa atvieglojuma sistēmu biodegvielai un degvielai ar biodegvielas piedevu, kā arī vieglo automobiļu un motociklu nodokļa sistēmas pilnveidošanā. Ja nepieciešams, tiks sagatavoti priekšlikumi grozījumiem likumā "Par akcīzes nodokli" un likumā "Par vieglo automobiļu un motociklu nodokli". Pētījuma veicējs ir RTU IEF, A.Zvejnieks, Ražošanas un uzņēmējdarbības institūta direktors, Dr.oec., profesors. Pētījuma apstiprinātais finansējums Ls 3750.

Valsts investīciju programma

2003.gadā Finanšu ministrija turpināja īstenot investīciju projektu "Finanšu un fiskālās politikas nodrošināšanas vienotā informācijas sistēma". Projektam 2003.gadā tika piešķirts finansējums Ls 140 000 apmērā. Investīciju projekta mērķi:

- attīstīt un pilnveidot vienotu finanšu vadības informācijas sistēmu, kas aptver visas valsts budžeta izstrādāšanas un izpildes procesa iesaistītās institūcijas;
- nodrošināt finanšu datu glabāšanu, apstrādi, apmaiņu un aizsardzību atbilstoši valsts nozīmes informācijas sistēmu prasībām;
- nodrošināt operatīvu un precīzu tautsaimniecības attīstības un makroekonomisko datu analīzi, kā arī informācijas par valsts un pašvaldību pasūtījumiem analīzi;
- nodrošināt racionālu Finanšu ministrijas darbu atbilstoši tās stratēģiskās attīstības koncepcijai, kā arī padotībā esošo institūciju informācijas sistēmu projektu attīstībai.

Izveidota Finanšu ministrijas valsts budžeta plānošanas informatīvā sistēma vienotā Finanšu ministrijas un Valsts kases *mySAP* finanšu resursu pārvaldības sistēmas vidē. Valsts budžeta plānošanai tiek izmantota *mySAP* versijas 4.6B sabiedriskā sektora nozares risinājuma versijas 4.61A fondu *pārvaldības moduļa funkcionalitāte*. Galvenie ieguvumi no integrētas nozares *de facto* standarta sistēmas ieviešanas ir:

- datu integritāte, drošība un auditēšanas iespējas;
- iespēja Finanšu ministrijā un Valsts kasē datus ievadīt tikai vienu reizi un kopīgi lietot tos Finanšu ministrijas un Valsts kases funkciju veikšanai;
- pārskatu veidošanas un darba procedūru vienkāršošanās;
- sagatavots pamats citu *mySAP* funkcionālo moduļu ieviešanai (datu noliktava un rīki stratēģiskai valsts finanšu resursu plānošanai un pārvaldībai), kā arī lietotāju piesaistīšanai no citām ministrijām, Valsts kancelejas un Saeimas;
- iespēja pilnībā ievērot Eiropas Savienības prasības attiecībā uz valsts budžeta plānošanu un izpildes kontroli.

Sadarbības partneri un starptautiskie projektiPHARE 2000 projekts LE001.01/0001 "Valsts izdevumu vadība"

2003.gadā turpinājās un tika noslēgts PHARE 2000.gada Latvijas nacionālās programmas Valsts izdevumu vadības projekta (LE0011.01/0001) tehniskās palīdzības pirmais komponents "Fiskālās prognozēšanas funkcijas stiprināšana". Projekta ietvaros:

- ir pabeigts darbs pie potenciālā iekšzemes kopprodukta novērtējuma modeļa, kas nepieciešams pirmspievienošānās ekonomiskās programmas izstrādei un turpmākajos gados Konverģences programmas izstrādei;
- konsultanti ir sagatavojuši priekšlikumus Tautsaimniecības analīzes un fiskālās politikas departamenta darbības pilnveidošanai, kā arī analīzi par nepieciešamajiem cilvēkresursiem departamenta darbības spējas palielināšanai;

- konsultanti ir izstrādājuši ieteikumus makroekonomisko rādītāju prognozēšanas pilnveidošanai;
- ir notikusi projekta noslēguma vizīte Nīderlandes Finanšu ministrijā, kā arī Nīderlandes Centrālajā plānošanas birojā.

Projekta otrā komponenta "Budžeta plānošanas IT sistēmas ieviešanas turpināšana" ietvaros tika veikta projekta izpēte un novērtēšana sadarbībā ar PHARE ekspertiem. Saņemts ekspertu novērtējums un ieteikumi valsts budžeta plānošanas sistēmas uzlabošanai, kas minēti projekta starpposmu ziņojumos un projekta gala ziņojumā.

2003.gada pirmajā pusē turpinājās PHARE programmas projekta "Valsts izdevumu vadība" ekspertu sadarbība ar Iekšējā audita departamentu. Projekta ietvaros rīkoti daudzi pieredzes apmaiņas un mācību semināri, kuros piedalīties tika aicināti visu ministriju un institūciju iekšējie auditori. Iekšējā audita Koordinācijas un metodikas nodaļa bija šo pasākumu organizēšanas administrators un koordinators. Līdz projekta "Valsts izdevumu vadība" noslēgumam 2003.gada 1.jūlijā iekšējā audita struktūrvienību auditori ir apmeklējuši šādus projekta ietvaros organizētus seminārus PHARE ekspertu vadībā:

- "Izveidotās iekšējā audita sistēmas Igaunijā un Latvijā salīdzinājums" (*Alan Pratley*);
- "Eiropas Komisijas jaunās direktīvas noteikumi attiecībā uz kandidātvalstīm" (*Alan Pratley*);
- "Riska vadība" (*Tom Whiting*);
- "Iekšējā audita loma krāpšanas gadījumu izmeklēšanā" (*Phil Tarling*);
- "Audita ziņojuma prezentēšana un pievienotās vērtības ieteikumu izstrāde" (*Stephen Maycock*);
- "ISPA auditu rokasgrāmata";
- "Riska vadība" (*Sten Bjelke*);
- "Statistiskās metodes pielietošana Iekšējā audita darbā" (*Sten Bjelke*);
- "Pārbaudes metodes Iekšējā audita veikšanas procesā" (*Sten Bjelke*);
- "Audita ziņojumu prezentēšana un būtisko ieteikumu izstrāde" (*Stephen Maycock*);
- "Lietderības audits" (*Stephen Maycock*).

Projekta ietvaros izstrādāts Iekšējā audita padziļināts kurss, kuru šobrīd ir iespējams noklausīties visiem iekšējiem auditoriem, kā arī tika ieviesta iekšējo auditoru sertificēšanas shēma un 2003.gada decembrī tika sertificēti pirmie iekšējie auditori.

PHARE 2000.gada programmas starpinstitūciju sadarbības projekts Nr.LV2000/IB/OT/01 "Institucionālās un administratīvās kapacitātes stiprināšana reģionālajā attīstībā"

Eiropas Savienības PHARE 2000.gada programmas ietvaros noslēgtais starpinstitūciju sadarbības projekts Nr.LV2000/IB/OT/01 "Institucionālās un administratīvās kapacitātes stiprināšana reģionālajā attīstībā" tika ieviests no 2002.gada marta līdz 2003.gada oktobrim. 2003.gada laikā projekta ietvaros:

- notikušas četras vadības komitejas, kurās tika apstiprināti ceturkšņu ziņojumi;
- noorganizētas 56 ekspertu vizītes, lai sniegtu konsultācijas vadošai iestādei, maksājumu iestādei un starpniekinstitūcijām, gatavojoties darbam ar ES struktūrfondiem, kā arī ES struktūrfondu vadības institucionālās shēmas izveidei;
- notikuši 12 semināri dažādās Latvijas pilsētās, lai iepazīstinātu interesentus ar ES struktūrfondiem, šos seminārus kopumā apmeklēja 400 dalībnieku;
- papildus minētajiem semināriem tika organizēts viens seminārs Kuldīgā par klasteriem;
- divi projekta noslēguma semināri notika Rīgā un Rēzeknē, kuros kopā piedalījās apmēram 150 dalībnieku;

- sniegts būtisks ieguldījums cilvēkresursu darbības spējas stiprināšanā, nodrošinot iespēju 40 valsts pārvaldes darbiniekiem iegūt papildu zināšanas mācību un pieredzes apmaiņas braucienos uz dažādiem Francijas reģioniem;
- 11 valsts pārvaldes darbinieki tika nosūtīti stažēties dažādās Francijas valsts administrācijas iestādēs.

Projekta noslēguma ziņojums apstiprināts 2003.gada 20.novembrī.

ISPA projekts Nr.2001/LV/16/P/PA/006 "Tehniskā palīdzība paplašinātās decentralizētās ieviešanas sistēmas (EDIS) ieviešanai ISPA pārvaldei Latvijā"

Lai pilnveidotu ISPA projektu audita veikšanas metodiku, tika nodrošināta ISPA projekta Nr.2001/LV/16/P/PA/006 "Tehniskā palīdzība paplašinātās decentralizētās ieviešanas sistēmas (EDIS) ieviešanai ISPA pārvaldei Latvijā" ieviešana, un ieviests projekts "Tehniskā palīdzība trūkumu novēršanai grāmatvedībā, auditā un IT sistēmu jomā ieviešanas aģentūrās un Nacionālā fondā".

Twining projekts Nr.LV02/IB/SPP/01 "Izdevumu vadības sistēmas stiprināšana"

Izveidotās iekšējā audita sistēmas pilnveidošanai, 2003.gadā tika izstrādāts Twining projekts Nr.LV02/IB/SPP/01 "Izdevumu vadības sistēmas stiprināšana", lai nodrošinātu minētā projekta trešā komponenta "Finanšu kontrole un iekšējais audits" ieviešanu un visu tajā minēto aktivitāšu koordinēšanu. Komponenta mērķis ir sagatavot ES prasībām pilnībā atbilstošu finanšu kontroles sistēmu un sniegt atbalstu iekšējā audita struktūrvienībām, lai nodrošinātu atbilstošas ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda iekšējās kontroles sistēmas izveidi.

PERSONĀLA IZGLĪTOŠANA UN KVALIFIKĀCIJAS PAAUGSTINĀŠANA

Latvijai iestājoties Eiropas Savienībā, Finanšu ministrijai jāveic jaunas funkcijas, kas saistītas ar ES finanšu instrumentu apgūšanu. Tā kā darba tirgū palielinās izglītības līmeņa paaugstināšanas tendence, Finanšu ministrijas darbinieki 2003.gadā turpināja studijas Latvijas un ārvalstu augstākajās mācību iestādēs, papildināja kvalifikāciju un zināšanas Valsts administrācijas skolā, kā arī ārvalstīs organizētajosursos un semināros. 2003.gadā ministrijā ir pieaudzis kopējais personāla izglītības līmenis: augstākā izglītība ir 95,8% darbiniekiem (t.sk. 9,1% ieguvuši maģistra grādu un 25% turpina studijas maģistrantūrā).

Lai sekmīgāk īstenotu Finanšu ministrijas veicamos uzdevumus atbilstoši Eiropas Savienības izvirzītajām prasībām, pārskata gadā mācību prioritātes saistītas ar zināšanu papildināšanu par ES, īpaši akcentējot jautājumus par ES finanšu piesaistīšanu un ES struktūrfondiem.

2003.gadā Valsts administrācijas skolas piedāvātās mācību programmās, kuras orientētas uz Eiropas Savienības jautājumiem, piedalījās šāds ministrijas darbinieku skaits:

- Eiropas Savienības pamatnostādnes (astoņi),
- ES institūcijas un to sadarbība ar nacionālām institūcijām (trīs),
- Latvijas pievienošanās ES - process un situācija (četri),
- ES vides politika (trīs),
- ES projektu vadīšana (divi),
- ES lauksaimniecības politika (viens),

kursos, kas saistīti ar ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda koordinēšanas un uzraudzības jautājumiem, piedalījās šāds ministrijas darbinieku skaits:

- Eiropas Savienības reģionālā politika un strukturālie instrumenti (astoņi),
- ES budžets un finanses (pieci);
- Rezultātu un rezultatīvo rādītāju sistēma (divi).

Lai nodrošinātu komercdarbības atbalsta kontroles sistēmas izstrādi un īstenošanu Finanšu ministrijas četri ierēdņi noklausījās Valsts atbalsta kontroles sistēmas kursu. Ministrijas vadības un administratīvā darba nodrošināšanai par aktuāliem uzskatāmi kursi, kuros piedalījās darbinieki:

- Administratīvais process iestādē (četrpadsmit),
- Valsts pārvaldes iekārtas likums (četrpadsmit),
- Normatīvo aktu izstrāde (septiņi),
- Tiesību aktu anotāciju izstrāde (seši),
- Personāla vadīšana (pieci),
- Publiskā runa, sarunu un sapulču vadīšana (divi),
- Politikas ietekmes novērtēšana (divi).

Iekšējā audita sistēmas pilnveidošanai ierēdņi un darbinieki regulāri piedalījās mācībās, kas saistītas ar iekšējo auditu, iekšējo kontroli. Iekšējā auditora pirmā, otrā līmeņa sertifikātus ieguvuši pieci ministrijas ierēdņi. Kopumā pārskata gadā Finanšu ministrijas ierēdņi un darbinieki Valsts administrācijas skolasursos piedalījās vairāk nekā 100 reizes. Visapmeklētākie kursi bija: Administratīvais process iestādē, Valsts pārvaldes iekārtas likums, ES reģionālā politika un strukturālie instrumenti, Eiropas Savienības pamatnostādnes, Normatīvo aktu izstrāde.

2003.gadā ministrijas ierēdņi un darbinieki apmeklēja Eiropas Komisijas organizētos seminārus ES kandidātvalstīm un piedalījās dažādās ārvalstu mācību programmās atbilstoši ministrijas ierēdņu kompetencei, piemēram, valsts budžeta un finanšu vadības politika, komercdarbības atbalsta kontrole, iekšējā audita veikšana, ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda koordinēšana un uzraudzība.

Eiropas Komisijas semināros Austrijā par ekonomiskās politikas koordināciju ES līmenī piedalījās divi darbinieki, EK un Austrijas Ekonomikas un darba ministrijas organizētajā seminārā par strukturālajām reformām kandidātvalstīs un ES – viens darbinieks, Starptautiskā Valūtas fonda organizētajos semināros par Makroekonomisko un finanšu vadību - viens darbinieks, par fiskālo caurredzamību, pārskatiem un menedžmentu ES kandidātvalstīs – viens darbinieks, seminārā par nodokļu politiku un administrēšanu – viens darbinieks.

Finanšu ministrijas ierēdņi un darbinieki regulāri piedalījās semināros Briselē, kur galvenās tēmas bija strukturālo fondu vadīšana nākotnē – atbildības sadalījums, cilvēkresursu sociālā kapitāla un ekonomiskā izaugsme, par krāpšanas apkarošanas struktūru darbību kandidātvalstīs, par ES finanšu interešu aizsardzības nodrošināšanu, Eiropas Padomes rīkotais seminārs par jauno dalībvalstu pārstāvju praktisko darbu ES Padomē, par struktūrfondu vadības informācijas sistēmas prasībām, valsts atbalsta kontroles jautājumiem, nākotnes perspektīvām reģionālā atbalsta jomā, par Eiropas Sociālā fonda vadību un kontroli, par saistībām, kas jaunajām ES dalībvalstīm jāuzņemas attiecībā uz pašu resursu maksājumiem pēc pievienošanās ES. Semināros Briselē savas zināšanas papildināja 25 ministrijas ierēdņi.

Lai apgūtu ES dalībvalstu pieredzi par strukturālo fondu vadību un to ieviešanu, Finanšu ministrijas darbinieki Francijā piedalījās semināros, kas saistīti ar struktūrfondu vadību, struktūrfondu Uzraudzības un izvērtēšanas sistēmu, ES programmu kvalitāti un ES strukturālo fondu ieviešanā iesaistītajām institūcijām, kā arī PHARE projekta ietvaros Institucionālās darbības spējas stiprināšanai reģionālajā attīstībā (DATAR) organizētajās mācībās par ES struktūrfondu. Semināros Francijā piedalījās 13 ierēdņi.

Finanšu ministrijas darbinieki un ierēdņi apguva Itālijas, Nīderlandes un Īrijas pieredzi darbā ar struktūrfondu, piedaloties semināros un konferencēs: par Kohēzijas politikas nākotni, par korporatīvo nodokļu reformu ES, par fiskālās prognozēšanas funkcijas stiprināšanu, valsts izdevumu vadību, valsts atbalsta praksi Eiropas Kopienā.

Finanšu ministrijas darbinieki savu kvalifikāciju pilnveidoja dažādosursos, kas saistīti ar amata pienākumu pildīšanu, piemēram, Luksemburgā *Eurostat* rīkoto semināru no ministrijas apmeklēja viens ierēdnis, Ķīnā seminārā par pilsētas finansēm un nodokļu sistēmu piedalījās viens ierēdnis, Polijā EK organizēto semināru par publiskajām privātajām partnerattiecībām ES finansēto projektu ietvaros apmeklēja četri ierēdņi. Somijā konferencē par ES finanšu perspektīvām 2007. – 2013. gadā un ES budžeta plānošanu piedalījās četri ierēdņi, Zviedrijā semināru nodarbinātības politikas jomā apmeklēja viens ierēdnis.

Turcijā PTO sekretariāta organizētajosursos par tirgus pieejamību un PTO tarifu un tirdzniecības datu bāzēm, integrēto datu bāzi un konsolidēto tarifu grafiku datu bāzi piedalījās viens ierēdnis.

2003.gadā Finanšu ministrijas ierēdņi un darbinieki turpināja piedalīties OECD organizētajosursos par nodokļu politikas jautājumiem, piemēram, par ienākumu nodokļiem, par pievienotās vērtības nodokļa piemērošanas starptautiskiem aspektiem, par transferta cenu vadlīnijām, forumā par nodokļu konvenciju un transfertcenu piemērošanu, nodokļu modelēšanu, izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un tās apiešanas starptautiskā mērogā, nodokļu piemērošanu elektroniskajai komercijai. Kopumā OECD seminārus Austrijā, Beļģijā, Francijā, Igaunijā, Lietuvā, Ungārijā apmeklēja 25 ierēdņi.

Zināšanas par nodokļu jomu darbinieki un ierēdņi papildināja arī piedaloties *Ernst & Young* organizētajā seminārā par pievienotās vērtības nodokļa piemērošanu Eiropas Kopienas valstīs.

TAIEX semināros, kuri notika Igaunijā un Francijā, piedalījās divi ierēdņi, un šo semināru galvenās tēmas bija publisko izdevumu izlietojums un kontrole un pievienotās vērtības nodoklis Eiropas Savienības iekšējā tirgū.

Mācībās FISCALIS programmas ietvaros Beļģijā, Dānijā, Francijā, Īrijā, Lietuvā, Portugālē, Zviedrijā piedalījās desmit ierēdņi. Semināros iekļauti jautājumi par PVN, jaunajiem tiesību aktiem pievienotās vērtības nodokļa aprēķināšanas jomā, transfertcenu un ES Arbitrāžas konvenciju, PVN piemērošanu elektroniskajai komercijai, akcīzes preču tirgotāju atbildība, pārvietojot akcīzes preces ES vienotajā tirgū, pārejas režīmu un iekškopienas preču transportēšanu, par krāpniecības apkarošanu pievienotās vērtības nodokļa piemērošanā transportlīdzekļu sfērā.

Viens no svarīgiem Finanšu ministrijas uzdevumiem ir mūsdienīgas informācijas sistēmas izveide. Lai iepazītos ar SAP programmatūras izmantošanu budžeta plānošanas un izpildes kontrolē un ieviešanā, semināros Slovēnijā, Austrijā, Vācijā piedalījās viens ierēdnis. Ministrijas darbiniekiem tika organizēti *MS Excel* kursi.

2003.gadā viens ministrijas ierēdnis turpināja studijas maģistrantūrā Fulbrighta programmas ietvaros Montereijā (ASV), kā arī viens ierēdnis mācījās Dānijā Eiropas Studiju mācību programmā Dienvideiņģijas Universitātē, viens ierēdnis stažējās EK Konkurences ģenerāldirektorātā Beļģijā.

Kvalitatīvai darba pienākumi veikšanai Finanšu ministrijas ierēdņiem un darbiniekiem nepieciešamas labas svešvalodu zināšanas. Lai tās pilnveidotu, bija organizētas angļu valodas mācību grupas 90 mācību stundu apjomā, ko apmeklēja 60 ministrijas ierēdņi un darbinieki.

Francijas kultūras centra organizētos franču valodas kursus dažādu zināšanu līmeņu grupās apmeklēja 17 ministrijas ierēdņi, kā arī piedalījās Eiropas Padomes organizētajās franču valodas mācībās ES kandidātvalstu ierēdņiem.

INFORMĀCIJA PAR VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMU

1.tabula

AKTĪVI UN PASĪVI (kopsavilkuma bilance latos)

Nr.p.k.		Gada sākumā	Gada beigās
<i>Finanšu ministrijas centrālais aparāts</i>			
1.	Aktīvi:		
1.1.	ilgtermiņa ieguldījumi	31 635 352	36 543 060
1.2.	apgrozāmie līdzekļi	615 854	1 074 212
2.	Pasīvi:		
2.1.	pašu kapitāls	32 105 385	37 345 933
2.2.	kreditori	145 821	271 339

2.tabula

VALSTS PAMATBUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMS (latos)

Nr.p.k		Iepriekšējā gadā faktiskā izpilde	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā *	gada izpilde
Apakšprogramma "Centrālais aparāts"				
1.	Ieņēmumi (kopā):	4 628 503	5 976 773	5 349 739
1.1.	dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	3 109 052	3 622 939	3 622 939
1.2.	dotācija īpašiem mērķiem	-	-	-
1.3.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	-	-	-
1.4.	ārvalstu finanšu palīdzība	1 519 451	2 353 834	1 726 800
2.	Izdevumi (kopā):	4 348 747	5 854 824	4 738 043
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā):	4 057 495	5 530 404	4 413 954
2.1.1.	atalgojumi	1 358 324	1 499 142	1 497 202
2.1.2.	komandējumi	127 901	180 995	180 986
2.1.3.	subsīdijas un dotācijas	9 776	197 000	-
2.1.4.	pārējie uzturēšanas izdevumi	2 561 494	3 653 267	2 735 766
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem (kopā):	291 252	324 420	324 089
2.2.1.	kapitālās iegādes	193 414	184 420	184 090
2.2.2.	kapitālais remonts	-	-	-
2.2.3.	investīcijas	97 838	140 000	139 999
3.	Nodarbinātība:			
3.1.	faktiskais nodarbināto skaits	239	265	255
3.2.	vidējā darba alga	407	-	442

* Saskaņā ar apstiprināto tāmi

5.tabula

**FINANŠU MINISTRIJAS PADOTĪBĀ ESOŠO BUDŽETA IESTĀŽU SAŅEMTO ZIEDOJUMU
UN DĀVINĀJUMU IZLIETOJUMS**

	<i>Lati</i>
Valsts ieņēmumu dienests	
1. Saņemts kopā:	26 774
Lielākie ziedotāji:	-
Latvijas uzņēmēj sabiedrības un privātās personas	-
ārvalstu uzņēmēj sabiedrības un privātās personas	25 622
Īpašā kārtībā noteikto speciālā budžeta ieņēmumu valūtas kursa svārstības	1 152
2. Izlietots kopā:	-
Finansētie pasākumi (kopā)*:	-
algu izmaksas	-
komandējumi	-
pamatlīdzekļu iegāde	-
kapitālais remonts	-

* Apkopojums par lielākiem un nozīmīgākiem pasākumiem

*Naturālā veidā saņemtie ziedojumi un dāvinājumi naudas izteiksmē Valsts kasē
(latos)*

Naturālā veidā saņemtie ziedojumi un dāvinājumi – Toma Zvirbuļa Rīgas individuālā uzņēmuma "Galerija serviss" eļļas glezna "Vientuļnieka mitekļis"	450
--	-----

6.tabula

IEMAKSAS STARPTAUTISKAJĀM ORGANIZĀCIJĀS (latos)

<i>Nr. p.k.</i>	<i>Organizācijas nosaukums</i>	<i>Iepriekšējā gadā</i>	<i>Pārskata gadā</i>
	Valsts kase		
1.	Pasaules Banka	375 000	380 000
2.	Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banka	223 831	205 042
3.	Starptautiskais Valūtas fonds – PRGF/HIPIC	113 557	113 557
4.	Pasaules Muitas organizācija	10 675	11 662
5.	Eiropas Padomes programma "FISCALIS"	-	57 103
6.	Eiropas Nodokļu administrācijas organizācija "IOTA"	3 934	4 382
7.	Eiropas Padomes Attīstības banka	-	1 885
	Valsts ieņēmumu dienests		
8.	European Commission	-	77 700
	Valsts proves uzraudzības inspekcija		
9.	Vīnes dārgmetālu izstrādājumu zīmogošanas un kontroles konvencija	-	1722
	Satiksmes birojs		
10.	Zaļās kartes biroju padome Londonā	3 815	3 665
	VAS "Latvijas Loto"		
11.	European Lotteries association	3 708	3 717